

AISAIA

(Da:i Sia:-Isaiah; Modu – Isaia; Bisini – Aisaia)

Hidadea Sia:

Gasa bagade balofede dunu (Gode Sia: Alofesu dunu) ea dio amo Aisaia da Aisaia Buga dedei. Yuda fi dunu ilia da ogoosu ‘gode’ liligi fisili amola Godema bu sinidigima:ne, e da amo buga dedei. Amola amo buga ganodini e da Gode da fa:no gaga:su hou olelema:ne, Mesaia (Yesu Gelesu) amo osobo bagadega asunasimu, amo sia: olelei. Dedesu dunu da Aisaia (A:imose egefe) Habogala dedebala:?

Sia: da Sia:alalo 1 asili Sia:alalo 39 amo ganodini dedei da ode 700 Y.H.M. agoane, amoga dedei. Be Sia:alalo 40 asili Sia:alalo 66, amo da fa:no, Aisaia ea bogomu gadenenoba, amo esoga dedei, ode 681 Y.H.M. agoane dedei. Aisaia da Yelusaleme moilai bai bagade ganodini esalu amoga amo sia: dedei. Sia: baligi bagade da Sia:alalo 53:5 amo ganodini dedei, amo, “Be E da ninia wadela:i hou hamobeba:le, fa:gini soi dagoi ba:i. E da ninia wadela:i hou hamobeba:le, goudai dagoi ba:i. Gode da wadela:i hou hamosu dunu ilima se iabeba:le fawane, olofosu iaha. Be ninima olofosu ima:ne, E da Mesaia Ema se iasu. Amola, E da fafa:ginisi lai dagoiba:le, ninia fafa:ginisi da baho dagoi ba:i.” Ninia da Aisaia Buga ganodini amo hou ba:sa.

1 Sia:alalo 1-39 - Gasa bagade fi dunu, amo Asilia fi, ilia da Yuda fi dunu ilima gegei. Ilia

da Yuda dunu ilia ha lai. Be Aisaia da Yuda dunu ilia ha laidafa ba:i dagoi. Amo da Yuda dunu ilia hame nabasu hou amola ilia Gode fisi dagoi, amaiba:le ilia da gasa hame ba:i. Aisaia da amo sia: ganodini, Yuda dunuma ilia da wadela:i hou fisili, sinidigili, bu hou ida:iwane hamoma:ne sia:i. E da ilima sisasu gasa bagade olelei. Ilia da Gode Ea sia: noga:le hame nabasea, ilia fi da wadela:lesi dagoi ba:mu, e moloiwane sisasu. Amola Aisaia da fa:no misunu hou ba:la:lebeba:le, olelei. Fa:no, osobo bagade fifi asi gala da olofosu ba:mu. Da:ibidi egaga fi dunu afadafa da osobo bagadega misunu, amola E da Hina Bagadedafa Ida:iwane Gala ba:mu, e da amo sia: olelei.

2 Sia:alalo 40-55 - Amo esoga, Yuda dunu fi da mugululi asili, Ba: bilone soqe amo ganodini da: i dioiwane, udigili hawa: hamosu dunu agoane ba:i. Be amo esoga, balofede dunu Aisaia da ilima hahawane sia: olelei. Gode da ilia se iasu diasu logo doasili, ili Yelusaleme moilai bai bagadega oule asili, ilima gaheabolo esalusu imunu, e amane sia:i. Amola amo sia: ganodini, Gode da osobo bagade hou huluane amoma Hina Bagade esala, amola Ea fi dunu da Ea sia: amo fifi asi gala huluane ilima olelema:ne, E da hanai gala. Amola Isala:ili fi ilia hamobeba:le, fifi asi gala dunu huluane da hahawane ba:mu. Amola sia: bagade dedei da “Hina Gode Ea Hawa: Hamosu Dunu” amo sia: olelesa. Amo esoga Yesu Gelesu da hame misi. Be Aisaia da Gode Ea A:silibu Hadigidafa Gala, amoga olelebeba:le, e da Yesu Ea misunu hou noga:le ba:lalu, olelei.

3 Sia:alalo 56-66 - Amo esoga, Yuda dunu

mogili da mugululi asi fisili, bu Yelusaleme
 moilai bai bagade amo ganodini esalebe ba:i.
 Aisaia da ilia dogo denesima:ne, Gode da mae
 fisili, Ea ilegele sia:i liligi huluane hamoma:ne
 sia:i. Amola Aisaia da Yuda fi dunu ilima ilia
 da hou ida:iwane gala, amola moloidafa hou,
 Sa:bade eso helefishu amola gobelesu amola
 Godema sia:ne gadosu, amo huluane noga:le
 hamoma:ne, e da sia:i. Sia: bagade dedei da
 Sia:alalo 61:1-2-Yesu Gelesu da osobo bagadega
 manoba, E da amo sia: ea hawa: hamomusa:
 olelema:ne sia:i dagoi. (Luge 4:18-19)

Sia: Dedei

- 1 Sisasu amola Hahawane Imunu Ilegele
 Sia:...Sia:alalo 1:1-12:6
- 2 Gode da Fifi Asi Gala ilima Se
 Imunu...Sia:alalo 13:1-23:18
- 3 Gode da Osobo Bagade Fifi Asi Gala Hulu-
 ane
 ilima Fofada:mu...Sia:alalo 24:1-27:13
- 4 Sisasu Eno amola Hahawane Imunu Ilegele
 Sia: Eno...Sia:alalo 28:1-35:10
- 5 Yuda hina bagade Hesigaia amola Asilia
 dunu fi...Sia:alalo 36:1-39:8
- 6 Dogo Denesima:ne Sia: amola Hahawane
 Imunu Sia:...Sia:alalo 40:1-55:13
- 7 Sisasu amola Hahawane Imunu Ilegele
 Sia:...Sia:alalo 56:1-66:24

AISAIA

¹*Sia: da amo buga ganodini dedei da sia: amo
 Gode da Aisaia (A:imose egefe) amoma olelei.

* **1:1:** 2 Hina bagade 15:1-7; 15:32-38; 16:1-20; 18:1 - 20:21; 2
 Hou Olelesu 26:1-33; 27:1-9; 28:1-27; 29:1 - 32:33

Amo sia: da Yuda fifi asi gala amola Yelusaleme fi, ilia hou olelesa. Amo esoga, hina bagade amo da Yuda fi ouligisu da Asaia, fa:no Youda:me, amola A:iha:se amola Hesigaia

Gode da Ea Fi Dunuma Gagabole Sia:sa:i

² Hina Gode da amane sia:i, “Osobo bagade amola mu! Na sia: nabima! Na fofoi mano da nama higale odoga:i. ³ Bulamagau da ilia ouligisu dunu dawa:. Amola dougi da ilia ouligisu da ilima ha:i manu iabe sogebi dawa:. Be amo hou da Na fi dunu Isala:ili fi, amo ilia hou baligisa. Ilia da amo hou hamedafa dawa:.

⁴ Dilia wadela:idafa dunu fi! Dilia da wadela:lesi dagoi ba:mu. Dilia da wadela:i hou hamonanebeba:le dafasa. Dilia da Hina Gode, Isala:ili dunu fi ilia Hadigi Gode amo higai dagoi. Dilia da Ema hihini baligi fa:i. ⁵ Dilia da abuliba:le mae fisili odoga:sala:? Dilia da Gode Ea se iasu eno lamu hanabela:? Isala:ili fi! Dia dialuma da fa:ginisisu amoga dedeboi dagoi amola dia dogo amola asigi dawa:su da oloi gala.

⁶ Dia dialuma da:iya asili dia emo gafe amoga doaga:le, dia da:i hodo amo ganodini oloi bagade fawane ba:sa. Dia da:i da fa:ginisisu amola fonomasu amola aiya amoga dedeboi dagoi. Dia fa:ginisi da hame dodofei amola hame sosone dedeboi amola manoma hame legei. ⁷ Dia soge da wadela:lesi dagoi, amola dia moilai bai bagade huluane da laluga nei dagoi. Ga fi dunu da dia soge huluane lale wadela:lesisa amola di da udigili lela ba:lala.

⁸ Yelusaleme fawane da hame mugului, be ha lai dunu da ema gegenana. Yelusaleme da sosodo

aligisu dunu ea diasu waini sagai ganodini gala o ifabi diasu dadami sagai ganodini amo defele hame gaga:iwane ba:sa. ⁹ †Hina Gode Bagadedafa da dunu mogili esaloma:ne hame gaga:i ganiaba, Yelusaleme da Sodame amola Goumola defele, wadela:lesi dagoi ba:la:loba.

¹⁰ Yelusaleme! Dia ouligisu dunu ilia da Sodame amola Goumola elea ouligisu dunu defele ba:sa. Hina Gode da dilima sia:be noga:le nabima! Ninia Gode Ea olelesu noga:le dawa:digima. ¹¹ ‡Hina Gode da amane sia:sa, “Dilia adi dawa:bela:? Dilia da Nama gobelesalasu dilia da eso huluane Nama iaha, amo Na da hanabela? Hame mabu! Dilia da Nama sibi bagohame amola ohe fi ilia sefe bagade Nama gobelesalasu, be Na da amo lamu higa:i gala mabu. Na da bulamagau gawali amola sibi amola goudi ilia maga:me bagade ba:beba:le, helei bagade naba. ¹² Dilia da Nama nodone sia:ne gadomusa: masea amo liligi gagulimisa:ne nowa adobela:? Nowa da dili, Na Debolo diasu ganodini laloma:ne adobela:? ¹³ Dilia gobelesalasu liligi gagulimisunu da hamedei liligi. Dilia manoma gobelesalasu gabusiga: Na da higale naba. Dilia Oubi Gaheabolo Lolo Nasu amola dilia Sa:bade eso amola dilia sia:ne gadosu gilisisu huluane Na higasa. Amo hou huluane da dilia wadela:i hou amoga wadela:lesi dagoi.

¹⁴ Na da dilia Oubi Gaheabolo lolo Nasu amola “hadigi” gilisisu eso huluane bagade higasa. Ila da Nama dioi bagade liligi amola Na da amo liligi

† 1:9: Mui 19:24; Louma 9:29 ‡ 1:11: A:imose 5:21-22

bu dioiwane gaguli masunu higa:i.

¹⁵ Dilia da sia:ne gadomusa:, dilia lobo ligia gadosea, Na da dili hame ba:mu. Dilia da baligiliwane sia:ne gadosea, be Na da hame nabimu. Bai dilia lobo da maga:mega dedeboi dagoi. ¹⁶ Sinidigima! Dilia da:i dodofelalu, fofoloi agoane ba:mu da defea. Na da ba:loba, dilia wadela:i hou fawane hamosa. Amo yolesima! ¹⁷ Hou ida:iwane hamoma:ne, logo hogoma! Moloidafa hou logo hogoma! Nowa da eno dunuma se laha, amo fidima! Guluba: mano fidima! Didalo amola gaga:ma!”

¹⁸ Hina Gode da amane sia:sa, “Amo hou ninia da wahadafa hahamomu. Dilia da wadela:i hou hamobeba:le, maga:mega ledο hamoi dagoi ba:sa. Be Na da dili dodofesea, dilia da mu gohona: defele, ahea:iaidafa agoane ba:mu. Dilia ledο da ulasuiya:i agoane ba:sa, be dilia da sibi hinabo defele sua:iai agoane ba:mu. ¹⁹ Dilia da Na sia: nabawane hamosea, dilia da soqe ea ha:i manu gami noga:i agoai manu. ²⁰ Be dilia da Na sia: higasea, dilia da dafawane bogomu. Na, Hina Gode, da sia:i dagoi!”

Wadela:i Hamosu Moilai Bai Bagade

²¹ Yelusaleme fi da musa: hou noga:i hamosu. Be wali ilia da da:i bidi lasu uda ea hou defele hamosa. Musa: amo moilai bai bagade da moloidafa dunu amoga nabai galu, be wali fane legesu dunu fawane esalebe ba:sa. ²² Yelusaleme! Di da musa: silifa noga:iwane ba:su. Be wali di da hamedei moilai bai bagade agoane ba:sa. Di da musa: waini hano ida:iwane

gala ba:su. Be wali di da hano gamogai agoane ba:sa. ²³ Dia ouligisu dunu ilia da odoga:su dunu, amola ilia da wamolasu dunu ilia dogolegei agoane esala. Ilia da eso huluane hano suligisu bidi hahawane laha. Ilia da fofada:su diasu ganodini guluba: mano hame gaga:sa, amola didalo ilila: hou gaga:ma:ne sia:sea, ilia sia: hame naba.

²⁴ Amaiba:le, Hina Gode Bagadedafa, Isala:ili dunu ilia gasa bagade Gode, amo Ea sia: nabima! Dilia da Nama ha lai hamobeba:le, Na da dilima dabe imunuu. Amasea, dilia da Nama bu hame mosolamu. ²⁵ Na da dilima doa-gala:mu. Gouli amola silifa ilia gobeale, ledoo huluane fadegasa, amo defele Na da dilia ledoo fadegale fasimu. ²⁶ Na da musa: Isala:ili fi ilia ouligisu dunu amola sia:ne iasu dunu, amo defele dilima bu imunuu. Amasea, eno dunu ilia da Yelusaleme amoma “Moloidafa Moilai Bai Bagade” amola “Dafawaneyale Dawa:su Moilai Bai Bagade” dima asulimu.”

²⁷ Hina Gode Ea hou da moloidafa. Amaiba:le, E da Yelusaleme amo gaga:mu, amola nowa amo moilai bai bagade ganodini da wadela:i hou fisili, Godema sinidigisia, E da amo dunu gaga:mu.

²⁸ Be nowa da wadela:i hou hamosea amola Hina Godema odoga:sea, Gode da goudamu. Nowa da E higale yolesisa, E da amo dunu fane legemu.

²⁹ Dilia da udigili ifa amoma sia:ne gadobeba:le, amola sema ifabi bugiba:le, gogosiane asigi bagade ba:mu. ³⁰ Dilia da bioma:ne “ouge” ifa defele biomu. Amola sagai amoma ilia hano hame iasea biobe defele, dilia da biomu. ³¹ Bioi gisi da lalu geso amoga lalu

hamone, nei dagoi ba:sa. Amo defele, gasa fi dunu da ilisu wadela:i hamobeba:le, wadela:lesi dagoi ba:mu. Amola ilia mae wadela:lesima:ne, enoga gaga:mu da hamedei ba:mu.

2

Eso Huluane Mae Dagole Fifi Ahoanusu Olofosu Hou

¹ Gode da Aisaia (A:imose egefe), amoma Yuda soge amola Yelusaleme amo ilia fa:no misunu hou olelema:ne, amo sia:ne iasu,

² “Eso enoga fa:no, goumi amoga Debolo Diasu da lela,

amo goumi ea sedade da goumi eno huluane ilia sedade baligi dagoi ba:mu.

E da agolo huluane bagadewane baligi dagoi ba:mu.

Fifi asi gala bagohame da ema doaga:musa: hehenaiya manebe ba:mu.

³ Amo fifi asi gala dunu da amane sia:mu ‘Hadiga! Ninia da Hina Gode Ea agologa masunu da defea.

Ninia da Isala:ili Gode Ea Debolo Diasuga masunu.

E da ninia hawa: hamomu Ea hanai gala amo ninima olelemu.

Amasea, Ea logo ilegei amo ganodini ninia da masunu.

Bai Hina Gode Ea olelesu da Yelusalemega maha.

Amola E da Saione Goumi amoga Ea fi dunuma sia:sa.

⁴ *Gasa bagade fifi asi gala da gegenana.

* **2:4:** Youele 3:10; Maiga 4:3

Be Hina Gode da amo hahamomu.
 Ilia gegesu liligi ilia da afadenene,
 bu ifabi osobo dogosu liligi hamomu.
 Ilia goge agei ilia da afadenene, bu gagalobo
 dadamusu hamomu.
 Fifi asi gala huluane da bu gegemusa:
 hamedafa masunu.
 Amola ilia da bu gegemusa:, gegesu liligi
 hamedafa momagemu.’ ”

⁵ Amaiba:le, Ya:igobe egaga fi!
 Hina Gode da ninima hadigi iaha.
 Ninia da amo hadigi ganodini lalumusa:
 ahoa:di.

Gasa Fi Hou da Wadela:lesi Dagoi Ba:mu

⁶ Gode! Di da Dia fi dunu, Ya:igobe egaga
 fi, amo yolesi dagoi. Isala:ili sogē da wamuni
 dawa:su hou amoga nabai gala. Amo hou ilia da
 eso mabe la:idi sogē amola Filisidia sogē amoga
 lai. Dia fi dunu da ga fi ilia hou fa:no bobogesa.
⁷ Ilia sogē da silifa amola gouli amoga nabai gala.
 Ilia liligi ida:iwane lai da idimu hamedei agoane
 ba:sa. Ilia da hosi osea:i gagui dagoi, amola ilia
 sa:liode da idimu hame gala. ⁸ Ilia sogē da loboga
 hamoi ‘gode’ liligi amoga nabai gala. Amola ilia
 da ilila: loboga hamoi liligi amoga nodone sia:ne
 gadosa.

⁹ Dunu huluane da dafai dagoi amola gogosia:i
 dagoi ba:mu. Hina Gode! Dia ilia wadela:i hou
 gogolema:ne mae olofoma.

¹⁰ †Ilia da Hina Gode Ea ougi amoga hobe-
 musa: amola Ea gasa bagade hou amola

† **2:10:** Wamoelgei Sia: Olelesu 6:15; 2 Desalounia 1:9

hadigi amoga wamoaligimusa:, magufu gelabo igi agologa diala amo ganodini wamoaligimu. O ilia da osoboga uli dogone, amo ganodini wamoaligimu. ¹¹ Eso da doaga:mu, amoga osobo bagade dunu ilia gasa fi hou huluane da wadela:lesi dagoi ba:mu. Amo esoga, Hina Gode Hi fawane da gagua gadoi ba:mu. ¹² Amo esoga, Hina Gode Bagadedafa da gasa fi dunu amola dunu hi hou gagua gadosu dunu hulanedafa amo hedofale banenesimu. ¹³ E da sedade dolo ifa Lebanone soqe ganodini amola “ouge” ifa Ba:isia:ne soqe ganodini diala, amo huluane wadela:lesimu. ¹⁴ E da goumi gadodafa heda:i dialebe amola agolo huluane mugululi, umi agoane hamomu. ¹⁵ E da diasu gado gagagula heda:i huluane amola gagili sali gagoi huluane mugululi, umi agoane hamomu. ¹⁶ E da dusagai bagade amola noga:iwane ba:su dusagai, amo huluane wadela:lesili, magufalisimu. ¹⁷ - ¹⁸ Osobo bagade gasa fi hou amola hi hanai hou da wadela:lesi dagoi ba:mu. Loboga hamoi ‘gode’ liligi da wadela:lesi dagole, hamedafa ba:mu. Amola Hina Gode Hifawane da amo esoga gagua gadoi ba:mu.

¹⁹ Hina Gode da osobo bagade ugugumusa: masea, osobo bagade dunu da Hina Gode Ea ougi amoga hobeamusa: amola Ea gasa bagade hou amola hadigi amoga wamoaligimusa:, magufu gelabo igi agologa diala amo ganodini wamoaligimu. O ilia da osoboga uli dogone, amo ganodini wamoaligimu. ²⁰ Amo esoga, ilia da ilia silifa amola gouliga hamoi ogogosu ‘gode’ agoai liligi galadigimu. Amola dawa amola

gamo da amo hamedei liligi lamu. ²¹ Hina Gode da osobo bagade ugugumusa: masea, osobo bagade dunu da Hina Gode Ea ougi amoga hobeamusa: amola Ea gasa bagade hou amola hadigi amoga wamoaligimusa:, magufu gelabo igi agologa diala amoganodini wamoaligimu. O ilia da osoboga uli dogone, amo ganodini wamoaligimu.

²² Dilia! Osobo bagade dunu ilia hou bu mae dafawaneyale dawa:ma! Ilia da hamedei liligi.

3

Yelusaleme da Bidi Ba:mu.

¹ Ba:ma! Hina Gode, Hina Bagadedafa, da wali Yelusaleme fi amola Yuda soqe fi amoga ilia gaga:su liligi, ilia ha:i manu amola ilia hano huluane amo samogemu. ² Ilia gasa bagade dunu, ilia dadi gagui dunu, ilia fofada:su dunu, ilia ba:la:lusu dunu, ilia eagene dunu, ³ ilia dadi gagui ouligisu dunu, ilia eagene ouligisu dunu amola ilia wamuni dawa:su dunu amo huluane Hina Gode da samogemu. ⁴ Hina Gode da amo dunu samogebeba:le, hame asigilai goi ilia da Yuda fi ouligimu. ⁵ Dunu huluane da enoma enoma ilima hame asigiba:le, hou noga:i hame hamomu. Goi amola ayeligi da ilia asigilai dunu ilima hame asigimu amola ilia sia: hame nabimu. Hamedei dunu da ilia ouligisu dunuma hame asigimu.

⁶ Eso da agoane misunu, fi dunu da ilia fi dunu afadafa ilegele, ema amane sia:mu, “Disu da abula ga:musa: gala. Amaiba:le, amo bidi hamosu esoga, di ninima bisiluama.” ⁷ Be e

da bu adole imunu, “Na hame! Na da dili fidimu hamedei. Na amola da ha:i manu amola abula hame. Dilia da na dili ouligisu dunu mae hamoma!”

⁸ Dafawane! Yelusaleme da wadela:lesi dagoi ba:mu. Yuda soqe fi da mugululala. Ilia sia: amola hou huluane da Hina Godema ha lai fawane ba:sa. Ilia da dunu huluane ba:ma:ne, Godema gadesa. ⁹ Gode da ilia afaemagasu hou hame gogolemu. Ilia da Sodame dunu ilia hou defele, wadela:i hou hame wamolegesa. Ilia da wadela:lesi dagoi ba:mu. Amola, ilisu hamobeba:le, amo se iasu ba:mu.

¹⁰ Moloidafa dunuma amane adoma. Ilia da hahawane ba:mu, amola hou huluane ili fidima:ne ba:mu. Ilia da noga:le hawa: hamobeba:le, bidi lale, hahawane esalumu.

¹¹ Be wadela:i hamosu dunu da wadela:lesi dagoi ba:mu. Ilia da eno dunuma se iasu amo defele se iasu ba:mu.

¹² Dunu ilia da muni bu baligiliwane lama:ne, muni iabe dunu da na fi dunu wadela:lesisa. Ilia da Na Fi dunuma bagade ogogosa. Na fi dunu! Dilia ouligisu dunu da dilima ogogolala. Amaiba:le, dilia da moloiwane masunu bagade-wane gogolesa.

Hina Gode da Ea Fi Dunuma Fofada:sa

¹³ Hina Gode da Ea Fi dunu ilima fofada:musa:, momagele esala. ¹⁴ Hina Gode da Ea fi dunu ilia asigilai amola ouligisu dunu ilima fofada:musa: oule maha. E da ilima diwaneya udidisa, “Dilia da waini sagai wamolalusu. Dilia diasu da hame gagui dunu ilima wamolai liligiga nabai gala.

¹⁵ Dilia da Na fi dunu goudane amola hame gagui

dunu ilia liligi wamolamu da defea hame galu. Na, Baligili Bagade Hina Gode da sia:i dagoi.”

Hina Gode da Yelusaleme Uda ilima Sisasu I

¹⁶ Hina Gode da amane sia:i, “Ba:ma! Yelusaleme uda da gasa fi hou hamonana! Ilia da mi gagua gadole, gasa fili lala. Ilia da dunu ilima hedgesa. Ilia da hidasisisa, amola emobasalo da ilia emogulua amogai ga:ne genena: ganena:ia ahoa. ¹⁷ Be Na da ilima se imunu. Na da ilia dialuma hinabo waga:ne, ilia da busa:gi gianai ba:mu.

¹⁸ Eso da misunu, amoga Hina Gode da Yelusaleme uda ilima ilia gasa fi liligi huluane samogemu. Ilia emobasalo amola liligi ida:iwane ilia dialuma da:iya amola galogoa gaga:i, E da samogemu. ¹⁹ Ilia fesuale amoga nina: hamoi liligi, ilia abula sawa: figisu, ²⁰ ilia habuga, ilia adodigi liligi ilia loboga amola hagogoma ga:sa,

²¹ ilia lobo sogo gasi salasu, mi gasi salasu, ²² ilia abula ida:iwane gala, ilia da:i salasu abula, ilia muni salasu, ²³ ilia abula amo da ilia da:i hodo noga:le hame dedebosa amola ilia sedade abula sawa: figisu, Hina Gode da amo huluane lale fasimu.

²⁴ Ilia da gabusiga: manoma legesu hameba:le, gaha bagade ba:mu. Ilia bulu noga:iwane hameba:le, efe noga:i hame amoga idiniginisi dagoi ba:mu. Ilia dialuma hinabo ida:iwane waga:i dagoiba:le busa:gianai agoane ba:mu. Hina Gode da ilia abula ida:iwane samogei dagoiba:le, ilia da wadela:i gadelai abula amoga sali dagoi ba:mu. Ilia nina: hamoi da sinidigili, gogosiasu fawane ba:mu.

²⁵ Yelusaleme dunu, ilia gasa bagade dunu, da gegesu ganodini fane legei dagoi ba:mu.
²⁶ Fedege agoane, moilai bai bagade logo ga:su ilia da dimu amola didigia:mu. Amola moilai bai bagade da uda amo da enoga abula gisa:beba:le, da:i nabado agoane osoboga esalebe ba:mu.

4

¹ Amo esoga uda fesuale da dunu afadafa gagulaligili, ema amane sia:mu, “Ninisu da ninia ha:i manu amola ninia abula lamu. Be ninia da gawa hame fiba:le, gogosiasa:besa:le, di ninia gawa esaloma.”

Hina Gode Ea Amoda

² Amo esoga, Hina Gode Ea Amoda da ida:iwane amola hadigiwane ba:mu. Amola Isala:ili dunu hame bogole esalea da soqe ea ha:i manu gami amo hahawane bagade ba:mu.
³ Dunu huluane amo Gode da mae bogoma:ne ilegei, Yelusaleme amo ganodini esala, ilia da hadigiwane hamoi dagoi ba:mu. ⁴ Hina Gode da Ea gasa amoga Isala:ili dunu fi ilima fofada:nanu, ilia wadela:i hou dodofemu amola Yelusaleme fi ilia gogosia:i fadegale, maga:me huluane amo moilai bai bagade ganodini asi, amo huluane dodofemu. ⁵ *Amasea, Hina Gode da Saione Goumi amola dunu da amogawi gilisi, amo dedeboma:ne esomogoa mu mobi hahamomu amola gasia lalu mobi amola lalu sawa: hadigi bagade ba:mu. Gode Ea Hadigi da moilai bai bagadega dedebosu gaga:su liligi agoane ba:mu.

* **4:5:** Gadili Asi 13:21; 24:16

⁶ Hina Gode Ea hadigi da esosea gia:i amoga ougi noga:iwane hahamomu. Moilai bai bagade da gaga:i dagoi ba:mu, amola gibu amola isu amoga gagili sali dagoi ba:mu.

5

Waini Sagai Gesami Hea:su

¹ *Nabima! Na da gesami hea:mu.

Na da na dogolegei dunu amola ea waini sagai

amo hou olelemusa: gesami hea:mu.

Na dogolegei da waini sagai amo nasegagi agologa bugi dialu. ² E da osobo dogone, igi huluane lale fasi.

E da waini efe ida:iwane bugi.

E da amo sosodo aligimusa:, diasu gado gagagula heda:i.

E da waini fage dugimusa:, uli dogoi.

E da waini fage yoma:ne ouesalu.

Be waini fage huluanedafa da gamogai fawane ba:i. ³ Defea! Dilia Yelusaleme

amo ganodini esala dunu amola Yuda soqe dunu! Na da Na waini sagai

amoma fofada:muba:le, dilia fofada:su dunu agoane hamoma. ⁴ Na da Na waini

sagai baligiliwane noga:le ouligi. Na da waini fage noga:iwane hogoi helele,

abuliba:le wadela:i gamogai waini fage fawane ba:bela:?

⁵ Amaiba:le, Na da Na waini sagai amoma agoane hamomu. Na da gagoi Na waini sagai

* **5:1:** Ma:diu 21:33; Maga 12:1; Luge 20:9

amo sisiga:sa amo sigua ohe fi da udigili manusa:
amola osa:gisimusa:, amo mugulumu. ⁶ Na da
gisi hame nomu. E da gagalobo heda:i dagoi
ba:mu. Na da waini efe hame dadamumu amola
osobo hame dogomu. Be aya: gaga:nomei amola
gagalobo da osobo dedebomu da defea. Mu mobi
da amo osoboga gibu mae ima:ne, Na da sia:mu.”

⁷ Isala:ili da Hina Gode Bagadedafa amo Ea
waini sagai.

Yuda fi dunu amo da waini efe Ea sagai gala.
E da Yuda dunu da hou ida:iwane
hamoma:ne dawa:i.

Be ilia da fane legesu hou fawane hamosu.
E da ilia moloidafa hou fawane hamoma:ne
dawa:i.

Be ilia da moloi hou hame hamobeba:le,
eno dunu da se bagade nababeba:le, digini
wele sia:su.

Gode da Wadela:i Hamosu Dunuma Se Bagade Imunu

⁸ Dilia da diasu eno diasu eno amola soqe eno
soqe eno bidi labeba:le, eno dunu da dilia soqe
ganodini fimu da hamedei ba:sa. Amola dilisu
da Yuda soqe ganodini esalebe ba:mu. Gode da
dilima se bagade imunuu. ⁹ Na da Hina Gode
Bagadedafa amo Ea sia: nabi dagoi, amane,
“Amo diasu noga:idafa amola bagadedafa da
mugululi, wadela:lesi dagoi ba:mu. ¹⁰ Waini
efe da soqe ea defei da 10 hegade, amoga
sagai dialebe da waini hano defei 8 lida fawane
hamomu. Gagoma hawa: (oso) 180 lida amo bugi
da faisia, gagoma ha:i manu defei 18 lida fawane
ba:mu.”

¹¹ Dilia da bogoma:ne se bagade nabimu. Dilia da hahabedafa adini manusa: wa:legadosa, amola dilia feloale hamoma:ne, daeya mae fisili adini naha. ¹² Dilia lolo nasu amoga dilia da sani baidama amola ‘da:bolini’ (baidama) amola ‘faludi’ (fulabosu) dusa. Amola adini (waini hano) bagade naha. Be Hina Gode Ea hamonana dilia da hamedafa dawa:. ¹³ Amaiba:le, dilia da enoga afugili, mugululi asi dagoi ba:mu. Dilia ouligisu dunu da ha:beba:le, bogomu, amola dunudafa da hano hanaiba:le bogomu. ¹⁴ Fedege agoane, bogoi sogebi da dili manusa:, ha:i bagade gala. E da ea lafi bagadewane daga:sa. E da Yelusaleme ouligisu dunu amola sia: bagade dunudafa huluane gilisili da:gisa.

¹⁵ Dunu huluane da gogosiasu bagade ba:mu, amola gasa fi dunu huluane da bu hou fofonoboi dagoi ba:mu. ¹⁶ Be Hina Gode Bagadedafa da hou moloidafa fawane hamonanebeba:le, E da amoga Ea gasa bagade hou olelesa. E da Ea fi dunuma fofada:su noga:i hamonanebeba:le, Ea hadigi hou olelesa. ¹⁷ Yelusaleme mugului amo ganodini, sibi mano da gisi manu. Amola, goudi mano da gisi manu.

¹⁸ Dilia da bogoma:ne, se iasu bagade ba:mu. Dilia da dilia wadela:i hou amoma afafamu hamedei agoane ba:sa. ¹⁹ Dilia da amane sia:sa, “Hina Gode da hedolowane nini ba:ma:ne Ea sia:i liligi hamomu da defea. Isala:ili dunu ilia Hadigi Gode Ea ilegei hou hamomu da defea. Ninia da Ea dawa:i liligi ba:mu hanai gala.”

²⁰ Dilia da se bagade nabimu. Dilia da giad-ofale, wadela:i hou da hou noga:iwane, amola

hou ida:iwane da wadela:i hou, dilia giadofale sia:sa. Dilia da gasi sinidigili, hadigi hamosa amola hadigi dedebole, bu gasi hamosa. Dilia da gamogai liligi sinidigili, hedai hamosa amola hedai liligi bu gamogai agoane hamosa.

²¹ Dilia da bogoma:ne se nabimu. Dilia da gasa fili, dilisu da bagade dawa:su dunu agoane dawa:.

²² Be dilia da bogoma:ne, se iasu ba:mu. Dilia baligili dawa:su hou da adini nasu fawane. Dilia da waini amola adini hahawane amola nimi bagadewane gilisili bibiagosa. ²³ Be eno dunu da dilima hano suligisu iabeba:le, dilia da wadela:i bagade hamosu dunu ilia halegale masa:ne, se iasu diasu logo doasisa. Amola moloidafa dunu ilima ogogole fofada:sa. ²⁴ Amaiba:le, gisi amola bioi gisi da sesenesa, amola laluga nesa, amo defele dilia difi da dasamu amola dilia falegai da bione, foga gaguli asi dagoi ba:mu. Bai dilia da Hina Gode Bagadedafa, Isala:ili dunu fi ilia Hadigi Gode, amo Ea olelesu ninima, dilia da higale hame nabi. ²⁵ Hina Gode da Ea fi dunuma ougi gala. E da ilima se ima:ne, Ea lobo ilua:i dagoi. Goumi huluane da ugugumu, amola dunu da bogole, ilia da:i hodo da isu agoane udigili moilai bai bagade logo ganodini dialebe ba:mu. Be amoha Hina Gode Ea ougi da gia:iwane dialebe ba:mu. E da eno se ima:ne, Ea lobo da bu ilua:i dagoi ba:mu. ²⁶ Hina Gode da fifi asi gala sedagawane esala ilima dawa:ma:ne hahamosu hamosa. Ilia da osobo bagade bega: amoga misa:ne Hina Gode da hosa. Amola ilia da hedolodafa manebe ba:sa. ²⁷ Ilia da helebe hame

ba:sa. Dunu afadafa da hame dafasa. Ilia da hamedafa diaha. Ilia bulu da hame hoholigisa:. Ilia emo salasus la:gisu afae da hame fi.

²⁸ Ilia dadi da agei dagoi amola ilia oulali da gegemusa: momagei. Ilia hosi emo da igi agoane ga:nasi bagade. Amola ilia sa:liode wagebi emo da foga ononosu defele ahoa.

²⁹ Ilia dadi gagui dunu da laione wa:me amo ilia da ohe medole legele, enoga samogesa:besa:le wamolegemusa: gaguli ahoana, gesenesa, amo defele ilia da wele sia:sa.

³⁰ Amo eso doaga:sea, ilia da Isala:ili wadela:musa:, hano wayabo ea gafului fugala:sa defele, bagade wele sia:mu. Isala:ili soge ba:ma! Gasi amola se nabasu fawane gala. Hadigi da gasi amoga dedeboi dagoi.

6

Gode da Aisaiama Balofede Hawa: Hamosu Hamoma:ne Wei

¹ *Ode amoga hina bagade Asaia da bogoi, na da Hina Gode Ea Fisus amoga fila heda:lebe ba:i. E da gado gagui gadoi amola Ea abula feafeai da Debole Diasu nabai dagoi. ² Esalebe liligi lalu agoane ba:su, ilia dio da “Selafimi” da Hina Gode Ea esalebe sisiga:le ba:i. Ilia afae afae da ougia gafeyale gala. Ougia aduna amoga ilia da ilia odagi dedeboi. Ougia aduna eno amoga ilia emo dedeboi amola ougia aduna eno amoga ilia da

* **6:1:** 2 Hina bagade 15:7; 2 Hou Olelesu 26:23

hagili asi. ³ †Ilia da enoma enoma amane wele sia:su,

“Hadigi! Hadigi! Hadigi!

Hina Gode Bagadedafa da Hadigi. Osobo bagade da Ea Hadigi Hou Ida:iwane Gala amoga nabai gala.”

⁴ †Ilia sia: nababeba:le, logo holei ifa la:didili amola la:didili da ugugui amola gagili fea da ugugui. Amola Debolo diasu da mobi amoga nabai ba:i.

⁵ Na da amane sia:i, “Na da bogoma:ne se nabi! Na da wadela:lesi dagoi! Bai na lafi da ledο bagade. Na da wadela:i sia: bagade sia:sa amola na fi amo ganodini na da esala, ilia amola da wadela:i sia: bagade sia: daha. Amola na da na siga, Hina Gode Bagadedafa ba:i dagoi.

⁶ Amalalu, “Selafimi” afae da dida amoga nenanebe laluso oloda amoga lale, gaguli, nama hagili misi. ⁷ E da amo laluso amoga na lafi gadofo digili ba:i. Amola e da nama amane sia:i, “Amo laluso da dia lafi gadofo digili ba:i dagoi. Wali dia wadela:i hou hamoiba:le gogosiasu da fadegai dagoi, amola Gode da dia wadela:i hou gogolema:ne olofoi dagoi.”

⁸ Amalalu, na da Hina Gode Ea sia: nabi, amane, “Na da nowa asunasima:bela:? Nowa da Ninia sia:na ahoasu dunu hamoma:bela:?”

Na da bu adole i, “Na da masunu! Dia na asunasima!”

† 6:3: Wamolegei Sia: Olelesu 4:8 † 6:4: Wamolegei Sia: Olelesu 15:8

⁹ §Amaiba:le, E da nama masa:ne amola dunu fi ilima amo sia: olelema:ne sia:i, “Dilia da gega nabimu, be dawa: hame lamu. Dilia siga ba:lalumu, be hou hamedafa dawa:mu.”

¹⁰ Amalalu, E da nama amane sia:i, “Di da amo dunu ilia dogo ga:nasima, amola ilia ge ga:ma, amola ilia si dofoma. Ilia da siga ba:sa:besa:le, amola gega nabasa:besa:le, amola ilia dogoga dawa:sa:besa:le, amola ilia Nama sinidigili bu uhisa:besa:le, agoane hamoma.”

¹¹ Amalalu, na da amane sia:i, “Hina Gode! Eso habodayane amo hou da ba:ma:bela:?”

Amola E bu adole i, “Amo hou da gebe hamonanea, moilai huluane da wadela:lesi dagoi amola dunu afae esalebe hame ba:mu. Diasu huluane da dunu hame, amola soge huluane da wadela:lesi dagoi ba:mu. ¹² Amo hou da gebe hamonanea, Hina Gode da dunu huluane mugululi asili huluane soge sedaga asunasi dagoi ba:mu. Amola soge da fisi dagoi ba:mu. ¹³ Amola dunu nabuane ganodini, dunu afae fawane da Isala:ili soge ganodini esalebe ba:mu. Be soge da bu wadela:lesi dagoi ba:mu. Be “ouge” ifa abasea, ifadou da ea bai agoane dialebe ba:sa. Amo defele, Na hadigi hawa: da ifa bai agoane, Isala:ili soge ganodini dialumu. (Ifa dou ea dawa:loma:ne da gaheabolo musu amo Gode Ea fi da hamomu galu.)

7

Aisaia da Yuda hina bagade A:iha:sema Sia:ne

§ 6:9: Ma:diu 13:14-15; Maga 4:12; Luge 18:10; Yone 12:40; Asunasi Dunu Ilia Hou 28:26-27

Iasu

¹ *Hina bagade A:iha:se (Youda:me egefe amola Asaia aowa) da Yuda soge ouligisia, ilia gegesu ba:i. Lisini (Silia hina bagade) amola Isala:ili hina bagade Biga (Lemalaia egefe) ela da Yelusalemega doagala:i. Be ela da amo fedele lamu hamedei ba:i.

² Yuda hina bagade da Silia dadi gagui da Isala:ili dadi gagui ilima gilisili, Isala:ili soge ganodini esala, amo sia: nababeba:le, A:iha:se amola ea fi dunu da bagade beda:iba:le, ilia da ifa iwila ganodini foga fofogobe agoane fofogoi.

³ Hina Gode da Aisaiama amane sia:i, “Dia gofe Sia Yasabe (bai da “bagahame da buhagimu”) amo oule asili, hina bagade A:iha:sema sia:musa: masa. Alia da A:iha:se amo logo amoga abula hahamosu dunu hawa: hamonana, amola hano logo amo da hano gadodili wayabo amoga yogodaha, amo ea dibiga A:iha:se esalebe ba:mu.

⁴ Ema, e da ha:esalawane amola dogo denesini amola mae beda:iwane esaloma:ne sia:ma. Bai Silia hina bagade Lisini amola Isala:ili hina bagade Biga amola, ela ougi hou da hamedei liligi, amo da ifa aduna nasubu gala be noga:le hame nebe agoai gala. ⁵ Silia dunu amola Isala:ili dunu amolalia hina bagade da Yuda fi ilima doagala:musa: ilegei.

⁶ Ilia da Yuda sogega golili sa:ili, Yuda fi ilima beda:ma:ne gegene, Yuda fi da A:iha:se yolesili, ilimagale gegemusa: sia:mu. Amalalu, ilia da Da:ibia:le egefe Yuda hina bagade hamomusa:

* **7:1:** 2 Hina bagade 16:5; 2 Hou Olelesu 28:5-6

dawa:lala. ⁷ Be Na, Hina Gode, da ilia amo hou hamedafa hamomu, agoane sia:sa. ⁸ Bai Silia fi ilia gasa da Dama:sagase (Silia soge ganodini moilai bisili bai bagade) fi ilia gasa hame baligisa. Amola Dama:sagase fi ilia gasa hou da hina bagade Lisini ea gasa hame baligisa. Amola Isala:ili dunu fi, amo da ode 65 gidigili, ilia da wadela:lesi dagoi ba:mu, amola fidafa agoane hamedafa ba:mu.

⁹ Isala:ili dunu fi ilia gasa da Samelia (Isala:ili soge ganodini bisili moilai bai bagade) ea gasa hame baligisa. Amola Samelia ea gasa da hina bagade Biga ea gasa hame baligisa. “Dia dafawaneyale dawa:su hou da gebewane hame dialea, di da gebewane hame lelumu.”

Ima:niuele Ea Dawa:digima:ne Olelesu

¹⁰ Hina Gode da A:iha:sema sia: eno adole iasi, amane, ¹¹ “Dia Hina Gode da dima dawa:digima:ne olelesu ima:ne, Ema adole ba:ma. E da bogoi soge haguduga o muagado Hebene amoga dima dawa:digima:ne olelesu imunusa: dawa:.

¹² Be A:iha:se da bu adole i, “Na da dawa:digima:ne olelesu hame edegemu. Na da Hina Godema hamedafa adoba:mu.”

¹³ Amalalu, Aisaia da ema amane sia:i, “Hina bagade Da:ibidi egaga fi dunu di! Nabima! Dia higa:i hou hamobeba:le, osobo bagade dunu da helei bagade naba. Be Godema higa:i hou hamomu da baligili noga:i hamedafa. ¹⁴ †Defea! Dia adole ba:mu higa:iba:le, Hina Gode Hisu da dima dawadigima:ne olelesu imunu. A:fini,

† 7:14: Ma:diu 1:23

dunu hame dawa:digi afae da abula agui ba:mu. E da dunu mano lalelegele, ema Ima:niuele (Gode amola nini da gilisili esala) dio asulimu. ¹⁵ Amo mano da lalelegele amola fonobahadi asigilale, e da hou noga:i amola wadela:i hou afafamusa: dawa:mu. Amo esoga, dunu da bulamagau dodo maga:me amola agime hani nanebe ba:mu. ¹⁶ Be amo eso mae doaga:le, hina bagade aduna amoma dia da beda:i, amo ilia soge da wadela:lesi dagoi ba:mu.

¹⁷ Hina Gode da di amola dia sosogo fi amola Yuda fi dunu huluane ilima se bagade imunu. Isala:ili fi da Yuda fi ilima afafaiba:le, bidi hamosu bagade ba:i. Be Hina Gode da dilima gegemusa:, Asilia hina bagade dilima oule misunuba:le, dia bidi hamosu ba:mu da musa: bidi ba:su amo bagadewane baligimu. ¹⁸ Amo esoga, Hina Gode da Idibidi dunu soge sedaga Naile Hano banugumaga esala, ilia da gagoba: defele misa:ne, E da homu. Amola Asilia dunu ilia soge yolesili agime wa:i defele misa:ne, E da homu.

¹⁹ Ilia da ga:nasi fago amola magufu gelabo amoga wa:le misunu. Ilia da aya: gaga:nomei ifa ludulu huluane amola gisi huluane amo dedebomu. ²⁰ Amo esoga, Hina Gode da dialuma hinabo dadamusu dunu hawa: hamomusa: misa:ne sia:mu. Amo da Asilia hina bagade, Iufala:idisi hano la:idi bega: esala. E da dia fi dunu ilia mayabo waga:mu amola ilia dialuma hinabo amola da:i hinabo waga:mu.

²¹ Amo esoga, ifabi ouligisu dunu da bulamagau afadafa amola goudi aduna fawane galebe ba:mu. ²² Be amoga e da dodo maga:me bagade

dibiba:le, e da sadiwane ba:mu. Dafawane! Dunu bagahame fawane da soqe ganodini esalebe ba:mu. Be ilia da ha:i manu defele, dodo maga:me amola agime hano manu.

²³ Amo esoga, waini sagai noga:iwane, afae afae da waini efe 1000 agoane sagai amola ilia bidi lamu defei afae afae da silifa muni 1000 agoane, amo huluane da aya: gaga:nomei amola gagalobo amoga dedeboi dagoi ba:mu. ²⁴ Dunu ilia amo musa: sagai ganodini, oulali amola dadi gaguli benea masunu. Soqe huluane da aya: gaga:nomei amola wadela:i gagalobo amoga nabai ba:mu. ²⁵ Agolo huluane amoga musa: ha:i manu noga:iwane sagai dagoi. Be amo da aya: gaga:nomeiga dedeboi dagoiba:le, dunu da amoga masunu hamedei ba:mu. Amo sogega, bulamagau amola sibi fawane da gisi manu.”

8

*Aisaia egefe da Yuda Dunu Ilima
Dawa:digima:ne Olelesu*

¹ Hina Gode da nama amane sia:i, “Dia meloa bioi bagade lale, amoga dunu noga:le idima:ne agoane dedemu, ‘Ma:ihi Sia:ila:ile Ha:isaba:se ‘(dawaloma:ne da hedolo wamolale, gaguli masa)’ ² Amo dedei dafawaneyale ba:ma:ne, ba:su dunu moloidafa aduna ilegemu. Amo da gobe le salasu ouligisu ea dio amo Iulaia amola Segalaia (Yibeligaia egefe) ilegema.

³ Fa:no, na uda da abula agui ba:i. Ania dunu mano lalelegeloba, Hina Gode da nama amane sia:i, “Dia manoma ‘Ma:ihi Sia:ila:ile Ha:isiaba:se” dio asulima. ⁴ E da

fonobahadi fawane asigilale, ‘Ada’ amola ‘Ame’ amo sia:musa: dawa:mu. Be hidadea, amo sia:mu hamedei galea, Asilia hina bagade da Dama:sagase amola Samelia, amo ea muni amola liligi ida:iwane wamolale, gaguli masunu.”

Asilia Hina bagade Manebe Ba:mu

⁵ Hina Gode da bu nama sia:i. ⁶ E da amane sia:i, “Yuda dunu da Hano Siloua:me ea olofoi hano amo higa:i dagoi. Amola ilia da hina bagade Lisini amola hina bagade Biga amoma beda:iba:le, yagugusa. ⁷ Amaiba:le, Na, Hina Gode, da Asilia hina bagade amola ea dadi gagui dunu huluane, amo Yuda dunu fi ilima doagala:musa: oule misunu. Iufala:idisi Hano da neda:le, ea bega: nabale aduga:le daha amo defele ilia da misunu. ⁸ Ilia da Yuda sogega hano bagade neda:i agoane misini, bagade heda:le, liligi huluane dedebomu.” Gode da nini esala! Ea ougia ligia gadole da ninia soge gaga:sa.

⁹ Dilia fifi asi gala dunu fi huluane beda:iwane gilisima! Soge sedaga fi huluane, nabima! Gege-musa: momagemma, be beda:ma! Dafawane! Momagemma, be beda:iwane dawa:ma! ¹⁰ Gegemusa: ilegema! Be dilia ilegesu da dafamu. Balig-iliwane fada:i sia:ma! Be dilia momagesu da hamedei. Bai Gode da ninima esala.

Hina Gode da Aisaiama Sisane Sia:i

¹¹ Hina Gode da Ea gasa bagade amoga, na da Yuda dunu eno ilima mae fa:no bobogema:ne sisane sia:i. ¹² *E da amane sia:i, “Di da amo dunu ilia ilegesu amoma mae gilisima, amola

* **8:12:** 1 Bida 3:14-15

liligi amoma ilia da beda:i, amoba:le di mae beda:ma. ¹³ Na, Hina Gode Bagadedafa da Hadigi (Houli)! Amo mae goglema! Di da eno dunuma mae beda:ne, Nama fawane beda:ma. ¹⁴ †Na da baligili Hadigidafa. Amaiba:le, Na da fedege agoane, igi amoga dunu da emo udasisu gala. Na da sani amoga Yuda amola Isala:ili dunu amola Yelusaleme dunu daha. ¹⁵ Dunu bagohame da dafane, goudai dagoi ba:mu. Ilia da amo saniga sa:imu.”

Hina Gode da Bogoi A:silibu ilima Mae Adole Ba:ma:ne Sia:i.

¹⁶ Dilia! Na adoba:su dunu! Dilia sia:, amo Gode da nama i, amo noga:le ouligima! ¹⁷ †Hina Gode da Ea fi dunu E mae ba:ma:ne, wamoaligi dagoi. Be na da Ea hou dafawaneyale dawa:be, amola E da fa:no misunu hou amo noga:le ouligisu na dawa:. ¹⁸ §Na amola mano amo Hina Gode da nama i, da lela. Hina Gode Bagadedafa Ea Fisus da Saione Goumiga gala, amola E da nini sia:ne iasu esala agoane Isala:ili fi dunu ilima asunasi dagoi. ¹⁹ Be eno dunu da dilia udigili ba:la:lusu dunu amola gesami dasu (amo da gesami hea:sa amola hehedosa) amoma adole ba:ma:ne sia:mu. Be abuliba:le esala dunu fidima:ne, bogoi dunu amoma adole ba:ma:bela:?”

²⁰ Be dilia bu adole ima, “Gode Ea sema amola Ea dedei huluane amo fawane dawa:ma. Gesami dasu dunu ilia sia: maedafa nabima! Eno dunu

† 8:14: 1 Bida 2:8 ‡ 8:17: Hibulu 2:13 § 8:18: Hibulu 2:13

da Gode Ea sia: defele hame sia:sea, amo dunu da hadigi hame, ologosu fawane dawa:ma.”

Bidi Hamosu Eso

²¹ Isala:ili dunu da ha:i nabawane amola da:i dione, udigili soge ganodini lalumu. Ilia da ha:iba:le amola ougiba:le, ba:le gadole ilia Hina bagade amola Godema gagabusu aligima:ne sia:mu. ²² Amasea, ilia da osoboga ba:le guduli, be bidi hamoi amola gasi amola beda:ma:ne gasi amoga Gode da ili sefasilala, amo fawane ba:mu.

9

¹ *Ilia da amo bidi hamoi amoga hobeale masunu da hamedei ba:mu.

Fa:no Misunu Hina Bagade

Sebiula:ne fi dunu amola Na:badalai fi dunu da musa: gogosiasu fawane ba:i. Be fa:no eno dunu da amo soge fi dunu ilima nodone dawa:mu. Amo soge da Medidela:inia Wayabo Bagade amoga eso mabe la:ididili asili, soge amo Yodane eso mabe la:ididi diala doaga:sa. Amola amo soge ganodini da Ga:lili Hano wayabo soge (amo ganodini ga fi dunu esala)

² †Dunu ilia da gasi ganodini ahoasu da hadigi bagade ba:i dagoi.

Ilia da soge amo ganodini baba fawane galu.

Be wali hadigi bagade da ilima diga:i dagoi.

³ Hina Gode! Di da ilia fi bu bagade hamoi.

Di da ilima hahawane bagade i.

Dunu da gagoma faisia, o dunu enoma hasanasiba:le,

* **9:1:** Ma:diu 4:15 † **9:2:** Ma:diu 4:16; Luge 1:79

ilia liligi laha, ilia da hahawane ba:sa, amo defele,
Dia hamobeba:le, ilia da hahawane bagade gala.

⁴ Dia da musa: Midia:ne dadi gagui dunu ili hasali.

Amo defele, di da Isala:ili dunu ilia da:i dioi bagade ‘youge’ fi dagoi,
amola galiamo amo da ilia gida da:iya fasu,
amo Di da wadela:lesi.
Fi amo da Dia fi ilima se bagade iasu, amo Di da hasali dagoi.

⁵ Ganodini golili doaga:la:su dadi gagui dunu ilia emo salasu amola ilia abula amo da maga:mega ledo hamoi,
huluane da laluga nei dagoi ba:mu.

⁶ Bai ninima da Mano lalelegei.
Gode da ninima Dunu Mano i dagoi.
E da ninima ouligisu esalumu. Ema da dio agoane asuli ba:mu,
amo, “Noga:idafa Fada:i Sia:su, Gode Bagadedafa,
Fifi Ahoanusu Ada, Olofosu Ouligisu Bagade.”

⁷ †Ea ouligisu hou da mae dagole, asigilalumu.
Amola Ea Hinadafa Hou amo ganodini, olofosu fawane ba:mu.
E da Hina bagade Da:ibidi ea ouligisu hou lamu.
Ea ouligisu hou da moloidafa amola moloidafa fofada:su hou ba:mu,

† 9:7: Luge 1:32-33

amola E da mae fisili, eso huluane ouligi-lalumu.

Hina Gode Bagadedafa da amo hou huluane hamone dagomu.

Hina Gode da Isala:ili Fi Dunuma Se Imunu

⁸ Hina Gode da Isala:ili Fi (Ya:igobe egaga fi) ilima fofada:ne se ima:ne sia:i dagoi.

⁹ Hina Gode da amo hou hamoi dagoi, amo Isala:ili fi dunu huluane amola dunu huluane Samelia moilai bai bagade amo ganodini esala da dawa:mu. Wali ilia da gasa fili agoane, ¹⁰ amane sia:sa, “Osoboga hamoi ga:i (brick) diasu huluane da mugululi dagoi, be ninia da bu igiga hamoi diasu gagumu. Figi ifa huluane da abi dagoi, be ninia da bu dolo ifa bugimu.”

¹¹ Hina Gode da Isala:ili dunu ilia ha lai ilima doagala:musa:, dogo denesi. ¹² Ilima eso mabe la:idi Silia amola eso dabe la:idi Filisidia da Isala:ili moma:ne, ela lafi dagalesi dagoi. Be Hina Gode Ea ougi da hame dagoi. E da ilima se ima:ne, Ea lobo ililua:le lela.

¹³ Isala:ili fi dunu da hame gogosiane, Godema hame sinidigi. Hina Gode Bagadedafa da ilima se i dagoi, be ilia da Ema hame sinidigi. ¹⁴ Hina Gode da eso afadafa fawane amo ganodini Isala:ili dunu amola ilia ouligisu dunu ilima se bidi imunu. E da ili hedofamu. Dialuma amola la:go, huluane E da hedofamu. ¹⁵ Asigilai dunu amola dunu ilima eno dunu da nodosa, amo da Isala:ili ea dialuma. Amola ogogosu ba:la:lusu dunu amo da ilima ogogole olelesa, amo da la:go. ¹⁶ Isala:ili dunu ilia bisisu dunu da ilima ogogoiba:le, ilia da adi dafawaneyale

dawa:ma:bela:le dawa:lala. ¹⁷ Amaiba:le, Hina Gode da ayeligi dunu ilima hobeale logo hame olelemu. E da didalo amola guluba: mano ilima hame asigimu. Bai dunu huluane da Gode Ea hou yolesi dagoi. Ilia hou da wadela:i fawane ba:sa amola ilia sia: huluanedafa da wadela:i fawane. Be Hina Gode da amo se ianu, Ea ougi da hame dagoi ba:mu. E da se eno ima:ne, Ea lobo ililua:le lela.

¹⁸ Dunu huluane ilia wadela:i hou da lalu amo da aya: gaga:nomei amola gagalobo ulagilala defele gia:i bagade ba:sa. Ilia wadela:i hou da lalu amo da iwila ulagisia, mobi mogomogoi heda:sa, amo defele gia:i bagade ba:sa. ¹⁹ Amola Hina Gode Bagadedafa da ougi bagadeba:le, Ea ougi da Isala:ili soge ganodini lalu agoane, dunu wadela:ma:ne nenana. Amola dunu da ea sama fane legesa. ²⁰ Isala:ili soge ganodini, dunu huluane da ha:i bagadeba:le, ha:i manu lama:ne logo hogosa, be ilia da hamedafa sadisa. Ilia da ilia manodafa amo gobe le naha. ²¹ Mana:se fi dunu da Ifala:ime fi dunu ilima doagala:sa amola Ifala:ime dunu da ilima bu doagala:sa. Amola ela gilisili Yuda dunuma doagala:sa. Be Hina Gode Ea ougi da hame gumi ba:sa. E da ilima se ima:ne, Ea lobo ililua:le lela.

10

¹ Dilia da se iasu bagade ba:mu! Dilia da Na fi dunu se nabima:ne, sema moloi-hame hamonana. ² Amoga, hame gagui dunu ilia hou moloidafa hame ba:sa. Amo sema moloihame hamobeba:le, dilia da didalo amola

guluba: mano ilia soge amola liligi wamola. ³ Gode da dilima se iasea, dilia da adi hamoma:bela:? Gode da dili wadela:musa:, sedaga esala ga fi oule masea, dilia da adi hamoma:bela:? Dilia da eno dunu dili fidima:ne, habidili hobeama:bela:? Dilia muni amola noga:i liligi, habodili wamolegema:bela:? ⁴ Dilia da gegesu ganodini fane legei dagoi ba:mu. Mogili, dilia da enoga afugili, se iasu diasuga hawa: hamoma:ne mugululi asi dagoi ba:mu. Be amo hamonanu, Hina Gode Ea ougi da hame gumi ba:mu. E da se eno ima:ne, Ea lobo ililua:le lelebe ba:mu.

Isala:ili Dunu ilima Se Ima:ne, Gode da Asilia hina bagade Fuligala:mu

⁵ *Hina Gode da amane sia:i, “Na da Asilia hina bagade amo dunu amoma Na da ougi gala ilima se ima:ne, Na da Asilia hina bagade ogoma agoane hamoi. ⁶ Na da Asilia dunu amo dunu fi da Na fisibiba:le amoma Na da ougi gala, ilima doagala:musa: asunasi. Ili da amo dunu ilia liligi wamolale, amola ilima osobo agoane osa:gili, hasanasima:ne, Na da Asilia dunu amo asunasi dagoi.

⁷ Be Asilia hina bagade, e da hi nimi bagade hi hanai hou hamomusa: dawa:lala. E da dunu fifi asi gala bagohame wadela:musa: dawa:lala. ⁸ E da gasa fili agoane sia:sa “Na dadi gagui ouligisu dunu afae afae huluane da hina bagade gala. ⁹ Na da Ga:lanou, Gagimisi, Ha:ima:de, Aba:de, Samelia amola Dama:sagase, amo moilai

* **10:5:** Aisaia 14:24-27; Na:ihame 1:1-3,19 Sefanaia 2:13-15

bai bagade huluane hasali dagoi. ¹⁰ Na da fifi asi gala amo da loboga hamoi ‘gode’ ilima sia:ne gadosa, (ilia loboga hamoi liligi idi da Yelusaleme amola Samelia ilia ‘gode’ hamoi liligi idi baligisa) ilima se ima:ne, na da doagala:i. ¹¹ Na da Samelia dunu fi amola ilia loboga hamoi ‘gode’ amo wadela:lesi dagoi. Amola na da Yelusaleme amola, ilia loboga hamoi liligi amoma ilia sia:ne gadosa, amo defele gugunufinisimu.”

¹² Be Hina Gode da amane sia:sa, “Na da wali hamobe Saione Goumi amola Yelusaleme amo ganodini amo dagosea, Na da Asilia hina bagade ema se bidi imunu. Bai e da hidale gasa fi bagade hamosa.”

¹³ Asilia hina bagade da hidale agoane sia:sa, “Na nisu agoane hamoi. Na da gasa bagade amola bagade dawa:su. Na da fifi asi gala ilia alalo legesu mugululi, ilia ha:i manu amola liligi legesu amo lai dagoi. Na da bulamagau gawali defele, dunu amogawi esalu amoga osa:gi dagoi.

¹⁴ Osobo bagade fifi asi gala da sio bibi agoane ba:i. Na da sio ea oso labe defele, asabole fifi asi gala ilia liligi huluane lai dagoi. Na beda:ma:ne, ougia afae yagugui hame ba:i. Nama gua:ma:ne, misu afae da hame dagai.”

¹⁵ Be Hina Gode da amane sia:sa, “Goahei da dunu amoga hawa: hamosa, amo ea hou baligisala:? So hedofasu da dunu amoga hawa: hamosa, amo ea hou baligisala:? Ogoma da dunu hame gaguia gadosa. Be dunu da ogoma gaguia gadosa.”

¹⁶ Hina Gode Bagadedafa da dunu amo da wali sadi gala ilima se ima:ne, olo iasimu. Ilia da olo

madelabeba:le, ilia da:i hodo ganodini, lalu mae ha:ba:done nenanumu.

¹⁷ Gode da Isala:ili fi ilima hadigi gamali agoane. Be E da afadanene bu lalu agoane hamomu. Isala:ili ilia Hadigi Gode da lalu gona:su agoane ba:mu. Amo da eso afadafa amoga, liligi huluane amola aya: gaga:nomei amola gagalobo nei dagomu. ¹⁸ Iwila ida:iwane gala amola ifabi nasegagi amola da bogosu olo da dunu wadela:sa defele, amo wadela:lesi dagoi ba:mu. ¹⁹ Isala:ili sogega da ifa bagahame dialebeba:le, mano fonobahadi ilia idimu da defele ba:mu.

Dunu Bagahame da Buhagimu

²⁰ Eso da misunu, amoga Isala:ili dunu amo da mae bogole esala, ilia da dunu fi da ilia fi wadela:lesi, ilima hame fa:no bobogemu. Be ilia da Hina Gode, Isala:ili fi ilia Hadigi Gode, amo Ea hou dafawaneyale dawa:beba:le, lalegagumu. ²¹ Isala:ili dunu mogili bagahame da ilia Gode Bagadedafa Ema sinidigimu. ²² †Wali Isala:ili dunu ilia idi da hano wayabo bagade bega:sa:iboso dialebe, amo ea idi defele ba:sa. Be dunu bagahame fawane da buhagimu. Isala:ili dunu fi da wadela:lesi dagoi ba:mu. Amola ilia da amo dabe ba:mu da defeadafa. ²³ Dafawane! Ouligisudafa Hina Gode Bagadedafa da Ea sia:i defele soge huluane amo ganodini, gugunufini-sisu fawane iasimu.

Hina Gode da Asilia Fi ilima Se Imunu

† 10:22: Louma 9:27

²⁴ Ouligisudafa Hina Gode Bagadedafa da Ea dunu ilia Saione Goumi amoga esala, ilima amane sia:sa, “Asilia dunu da Idibidi dunu defele, dilima se imunuu. Be iliba:le mae beda:ma. ²⁵ Na da eso bagahame fawane dilima se ianu, dagomu. Amasea, Na da Asilia dunu gugunufinisimu. ²⁶ Na, Hina Gode Bagadedafa, da Na fegasuga Midia:ne dunu Oulebe Igi sogega fasu. Amo defele Na da Asilia dunu Na fegasuga famu. Na da Idibidi fi dunu ilima se iasu amo defele, Na da Asilia dunuma se bidi imunuu. ²⁷ Amo esoga, Na da Asilia ilia gasa bagade hou amo da wali dilima hasanasisa, amo Na da gugunufinisimu. Ilia dioi bagade “youge” da fa:no dilia gidagi bu hame banenesimu.”

Golili Doagala:su Dunu da Misi Dagoi

²⁸ Isala:ili dunu ilia ha lai da A:iai moilai bai bagade suguli lai dagoi. Ilia da Migalone moilai golili sa:ili baligi dagoi. Ilia momagei liligi ilia da Migema:se moilaiga legele yolesi. ²⁹ Ilia da goumi logo holei goulosu amo baligili, wali gasia Giba moilai bai bagadega diaha. Lama moilai fi dunu da bagadewane beda:be amola hina bagade Solo ea moilai (Gibia) amo ea fi dunu huluane da hobeai dagoi.

³⁰ Ga:limi moilai dunu! Wema mabu! La:isia moilai bai bagade dunu! Nabima! A:nadode moilai dunu! Bu adole ima! ³¹ Ma:damina moilai dunu da hobeale asi dagoi. Gibimi moilai dunu da hobeale, wamoaligisa. ³² Wali eso, ninia ha lai dunu da Noube moilai bai bagadega doaga:le, ilia lobo usunawane, Saione Goumi amola Yelusaleme, amoga yagugusa.

³³ Be Hina Gode Bagadedafa da dunu ilia da ifa amoda abasea, ilia osoboga gisalugala:sa, amo defele E da Asilia dunu gisalugala:mu. Gasa fi dunu gado bagade heda:i, amo huluane da hedofai dagoi ba:beba:le, gogosiasu lamu. ³⁴ Dunu ilia da iwila ifa amola ifa noga:iwane Lebanone soge ganodini gala, amo goaheiga abasu, amo defele, Hina Gode da Asilia dunu abimu.

11

Yesi egaga Fi Amodadafa

¹ *Da:ibidi ea hina bagade fi da ifa amo da abi dagoi agoane ba:sa.

Be amoda gaheabolo da ifa bai amoga heda:sa,
amo defele, Amoda da Da:ibidi egaga fi amo ganodini ba:mu.

² Hina Gode Ea A:silibu Hadigidafa Gala da amo Amoda Ea dogo ganodini aligila sa:i esalebe ba:mu.

Gode Ea A:silibu da dawa:su bagade amola ida:iwane gala Ema imunu.
E da dunuma fada:i sia: amola gasa bagade hou imunusa: dawa:.

³ E da Gode Ea hanai amo dawa:beba:le, hahawane hamomu.

E da dabuagado hou ba:sea o dunu eno ilia sia:beba:le hame fofada:mu.

⁴ †Be moloidafa hou, amoga E da hame gagui dunu fidima:ne fofada:mu.

E da sia:sea, dunu da se iasu ba:mu,

* **11:1:** Wamolegei Sia: Olelesu 5:5, 22:16 † **11:4:** 2Desalounia 2:8

amola wadela:i hamosu dunu da bogosu
ba:mu.

⁵ †E da moloidafa hou,
amola hou ida:iwane
amoga Ea dunu ouligimu.

⁶ §Gasonasu wa:me (wufi) amola sibi ilia da
hahawane olofole gilisili esalumu.

Lebade da goudi mano amola gilisili di-
asa:imu.

Bulamagau mano amola laione wa:me ea
mano da gilisili ha:i manu,
amola mano fonobahadi da ili ouligimu.

⁷ Bulamagau amola bea ilia da gilisili ha:i
manu.

Amola ilia mano da gilisili olofole diasas:imu.
Laione da bulamagau defele, gisi manu.

⁸ Mano dudubu da gasonasu saya:be gadenene
hedesea,
se hame nabimu.

⁹ **Gode Ea sema goumi amo Saione amoga
da wadela:mu liligi amola wadela:i hou
hamedafa ba:mu.
Amola hano wayabo bagade da hano amoga
nabai gala,
amo defele osobo bagade da Hina Gode Ema
dawa:digisu hou
amoga nabaiwane ba:mu.

Mugululi Asi Dunu da Buhagimu

¹⁰ ††Amo esoga Yesi ea Difi da fifi asi gala
dunu huluane ilima dawa:digima:ne olelesu
hahamoi agoane ba:mu. Fifi asi gala dunu

† 11:5: Ifisia 6:14 § 11:6: Aisaia 65:25 ** 11:9: Haba:gage

2:14 †† 11:10: Louma 15:12

huluane da Ema gilisili, Ema nodosu imunu.

¹¹ Amo esoga, Hina Gode da Ea gasaga, Ea fi mugululi asi dunu amo ga sogega esala, amo Asilia, Idibidi, Ba:dalosi, Giusi, Ila:me, Ba: bilone, Ha:ima:de, hano wayabo bagade bega: esala dunu amola hano wayabo bagade oga amo ganodini esala dunu, amo huluane E da Isala:ili sogega bu oule misunu. ¹² Hina Gode da

fedege agoane, dawa: digisu eso gosa: gisu gagua gadomu. Amoga E da fifi asi gala ilima amane olelemu. E da mugululi asi Isala:ili amola Yuda fi dunu amo osobo bagade bega: mugululi asi, amo bu gilisilala, amo ilima olelemu. ¹³ Isala:ili fi da Yuda fi ilima bu hame mudamu amola Yuda fi da Isala:ili dunuma bu hame ha lamu. ¹⁴ Ela da gilisili Filisidini dunu fi eso dabe la: ididili esala amoga doagala:mu, amola dunu fi ilia eso mabe la: idili esala amo ilia liligi suguli lamu. Ila da Idome dunu fi amola Moua:be fi ili hasalimu. Amola A:mone fi dunu da ilima beda:iba:le, ilia sia: nabawane hamomu.

¹⁵ ††Hina Gode da Suese Adobo hafoga:lesimu amola Iufala: idisi Hano hafogama:ne, e da gia:i bagade fo iasimu. Amasea, hano fonobahadi fesuale fawane ba:mu. Amola, dunu huluane ilia asabole degemusa: dawa:mu. ¹⁶ Amola mugululi asi dunu Asilia sogega ganodini mae bogole esala, amo da logo bagade ilia sogedafa bu masa:ne, logo dialebe ba:mu. Ila musa: fi da Idibidi yolesi, hobeamu logo bagade ba:i. Amo defele ilia da ba:mu.

†† **11:15:** Wamolegei Sia: Olelesu 16:12

12

Hina Godema Nodone Gesami Hea:su

¹ Amo esoga, Isala:ili dunu da gesami hea:mu, amane,

“Hina Gode! Na Dima nodosa.

Di da nama ougi galu.

Be wali Dia da ougi yolesili,

na dogo denesilala.

² *Gode da na Gaga:su dunu.

Na da mae beda:ne, Ea hou dafawaneyale dawa:le, lalegagumu.

Hina Gode da gasa bagade hou nama iaha.

E da na Gaga:su dunu.

³ Hano hanai dunu da hano noga:i nasea, hahawane bagade ba:sa.

Amo defele, Gode da Ea fi dunu gaga:sea,

ilia da hahawane bagade ba:sa.

⁴ Amo esoga, dilia Gode Ea fi dunu da amane gesami hea:mu,

“Hina Godema nodoma!

E da nini fidima:ne wele sia:ma!

Ea hamoi amo fifi asi gala huluane ilima adoma.

E da gasa bagadedafaba:le, ilima adoma!

⁵ E da gasa bagade hou hamobeba:le,

Ema nodone gesami hea:ma.

Osobo bagade fifi asi gala huluane

da amo sia: ida:iwane gala nabimu da defea.

⁶ Dunu huluanedafa Saione Goumi amoga esala,

amo da wele sia:mu amola gesami hea:mu da defea.

* **12:2:** Gadili Asi 15:2; Ps 118:14

Isala:ili dunu fi ilia Hadigi Gode da
Bagadedafa.
Amola E da Ea fi amo ganodini esala.”

13

Gode da Ba: bilone Soge amoma Se Bidi Imunu

¹ *Gode da Ba: bilone fi ilima fa: no misunu hou
olelema: ne, amo sia: Aisaia (A: imose egefe) ema
adosi,

² “Goumi gadodili, gegesu eso gosa: gisu gaguia
gadole gosa: gisima. Dadi gagui dunu ilima wele
sia: ma! Ili da gasa fi moilaiga doagala: musa:
dawa: digima: ne, dia lobo ligia gadoma. ³ Hina
Gode da Isala: ili fi ilia ha lai ilima ougiba: le, E
da gasa fi dadi gagui amo da hadigi gegesu ilima
hamoma: ne, Ea dadi gagui amo misa: ne wele
sia: i dagoi.

⁴ Nabima! Goumiga da ha lasu bagade naba.
Amo da dunu bagohame gilisisa. Amo da fifi
asi gala amola hina bagade ilia fi bagohame
da gegemusa: gilisisa. Hina Gode, Dadi Gagui
Ouligisudafa, da Ea dadi gagui gegemusa: mo-
magesa. ⁵ Ili soge sedaga amo osobo bagade
bega: esala, amoga maha. Hina Gode da ougi
bagadeba: le, Ba: bilone soge huluane gugunufin-
isimusa: dawa: lala.

⁶ †Se nababeba: le, ha: giwane huma! Hina
Gode Ea Esodafa da gadenesa. Amo esoga,
Hina Gode Bagadedafa da liligi huluane gu-
gunufinisimu. ⁷ Dunu huluane ilia lobo da

* **13:1:** Aisaia 47:1-15; Yelemmaia 50:1-51.64 † **13:6:** Youele
1:15

bodola:mu. Hulanane da beda:i bagade ba:mu.
⁸ Ilia hulanane beda:ne, se nabasu amo uda da
 mano lalelegemu gadenesea, se nababe amo
 defele ilia da se nabimu. Ilia da dunu eno dunu
 eno beda:iwane ba:lalu, ilia da gogosiabeba:le,
 ilia odagi da gia:iwane ba:mu. ⁹ Hina Gode Ea
 esodafa da manebe. Amoga, Ea nimi bagade ougi
 da ba:mu. Osobo bagade da wadela:lesi dagoi
 ba:mu. Amola wadela:i hamosu dunu hulanane
 da wadela:lesi dagoi ba:mu. ¹⁰ †Gasumuni amola
 gasumuni gilisisu hulanane amola da ha:ba:doi
 dagoi ba:mu. Eso da heda:sea, gasi agoane ba:mu
 amola oubi da hame hadigimu.

¹¹ Hina Gode da amane sia:sa, “Na da osobo
 bagadega bidi hamosu imunu amola wadela:i
 hamosu dunu dabema:ne, se imunu. Nowa
 da hi hou hidale gaguia gadosea, Na da fo-
 fonobomu. Amola gasa fi dunu amola dodona:gi
 dunu hulanane ilima se dabe imunu. ¹² Gouli
 da osobo bagadega fonobahadi fawane ba:sa.
 Be amo baligili, dunu da hame bogole, esalebe,
 bagahamedafa ba:mu. ¹³ Na da mu yagugumu,
 amola osobo bagade yagugubiba:le, e da ea
 sogebi yolesimu. Bai amo esoga, Na, Hina Gode
 Bagadedafa, da Na ougi hou olelemu.

¹⁴ Ga fi dunu Ba: bilone soqe ganodini esala
 da Ba: bilone yolesili, ilia sogedafa amoga buhag-
 imu. Dia da benea ahoasu dunu amoga hobeasa,
 amola sibi amo da ouligisu dunu hameba:le
 afafasa, amo defele ilia afafane hobeamu.
¹⁵ Dadi gagui dunu da nowa gagulaligisia, amo

† **13:10:** Isigiele 32:7; Ma:diu 24:29; Maga 13:24-25; Luge 21:25;
 Wamolegei Sia: Olelesu 6:12-13

ilia gobihei amoga sone fane legemu. ¹⁶ Ilia da udigili ba:lalu, ilia dudubu fane legei dagoi ba:mu, amola ilia diasu liligi huluane lai dagoi amola ilia uda amo, dunu enoga wadela:lesi dagoi ba:mu.”

¹⁷ Hina Gode da amane sia:sa, “Na da Midi dunu ilia dogo ganodini olelelalebeba:le, ilia da Ba:bilone sogē dunu ilima doagala:mu. Ilia da sil-ifa amola gouli da hamedei liligi agoane dawa:sa.

¹⁸ Ilia oulali amola dadi amoga ayeligi dunu medole legemu. Ilia da dudubu amola mano

fonobahadi ilima hame asigimu. ¹⁹ §Ba:bilone ea ida:iwane ba:su da sogē huluane eno ilia ba:su baligisa. Ba:bilone dunu da gasa fili, ilia sogē hahawane ba:sa. Be Na, Hina Gode da Sodame amola Goumola amo wadela:lesi, amo defele Ba:bilone gugunufinisimu. ²⁰ Dunu da amo

sogē ganodini bu hamedafa fimu. A:la:be dunu udigili lalebe, da ea abula diasu amo ganodini hame gagumu, amola sibi ouligisu afae da amo sogē ganodini ea sibi gisi manusa: hame oule

masunu. ²¹ **Be Ba:bilone sogē amo ganodini da hafoga:i sogē ohe fi fawane esalebe ba:mu, amola gasia lalebe sio fawane ilia bibia gagumu. “Os-adaligi” sio da amogawi esalebe ba:mu, amola sigua goudi da ilia moilai mugului amo ganodini hehenamu. ²² Ba:bilone ea sedade diasu gagula

heda:i amola hina bagade diasu amo ganodini ‘hayina’ ohe amola ‘ya:ga:le’ ohe ilia dibi fawane nabimu. Ba:bilone ea wadela:mu eso da doaga:i

§ **13:19:** Mui 19:24 ** **13:21:** Aisaia 34:14; Sefanaia 2:14;
Wamolegei Sia: Olelesu 18:2

dagoi. Amo soge ea wadela:mu eso da gadenesa.”

14

Isala:ili Dunu Mugululi Asi da Buhagimu

¹ Fa:no agoane, Hina Gode da Ea fi dunu Isala:ili fi ilima bu asigimu. E da ili Ea fidafa bu ilegemu, amola ilia da ilia sogedafa amo ganodini bu esaloma:ne, E da logo fodomu. Amola ga fi dunu da misini, ilia amola gilisili Isala:ili soge ganodini esalumu.

² Fifi asi gala bagohame da Isala:ili fi ilia soge amo Hina Gode da ilima i, amoma buhagimusa: ili fidimu. Amola amo ganodini, fifi asi gala dunu da Isala:ili dunu ilia udigili hawa: hamosu dunu ba:mu. Dunu fi da musa: Isala:ili dunu ilima hasanasili, afugili gaguli asi, amoma Isala:ili dunu da hasanasili gaguli masunu. Amola Isala:ili dunu da ilima hinawane esalebe ba:mu.

Ba:bilone hina bagade da Bogoi Sogebi Dialebe Ba:mu

³ Hina Gode da Isala:ili dunu ilima helefisu imunu. Ili da se bu hame nabimu, amola udigili enoga sesebe hawa: hamosu yolesimu.

⁴ Hina Gode da agoane hamosea, Isala:ili dunu da Ba:bilone hina bagade ema oufesega:ne amane sia:mu da defea, “Nimi bagade hame asigi hina bagade da dafai dagoi. E da dunu eno ilima se bu hame imunu.

⁵ Hina Gode da wadela:i ouligisu dunu ilia gasa hedofai dagoi. ⁶ Ili da dunu eno ilima se iasu amola fifi asi gala ilima ilia da hasanasi, ilima se ima:ne hame yolesi. ⁷ Be wali osobo bagade fifi asi gala huluane da helefili, olofosu ba:sa. Amola

dunu huluane da hahawaneba:le, gesami hea:sa.
⁸ ‘Saibalase’ ifa amola Lebanone dolo ifa da hina bagade dafaiba:le, hahawane nodosa. Bai e da asiba:le, ili hedofama:ne, dunu da hame esala.

⁹ Bogoi sogebi ouligisu dunu ilia da Ba: bilone hina bagade aowamusa: momagesa. Musa: esalu osobo bagade ouligisu dunu ilia a: silibu da nedigisa. Ilia da fisu fisili, wa: legadosa.

¹⁰ Ilia huluane da ema agoane wele sia:sa, “Di da ninima gilisi dagoi. Dia da wali nini defele gasa hame gala. ¹¹ Musa: dunu da dima nodomusa:, sani baidama dusu, be wali di da guiguda: bogoi sogebi amoga misi doaga:i. Di da ifidi gilisisu amoga diaha amola dia da daba: amoga dedeboi dagoi.

¹² *Ba: bilone hina bagade! Hadigi gusubia gasumuni di! Dia da Hebene amo gano-dini esalu, dafai dagoi. Di da musa: fifi asi gala ilima hasanasi, be wali di da osobo bagadega gisalugala:i dagoi ba:sa. ¹³ †Di da Hebene sogega heda:le, dia fisu amo Gode Ea gadodafa gasumuni amo baligili, gadodafa leg-emusa: dawa:i galu. Dia da hina bagade agoane, goumi ga (north) gala amoga ogogosu ‘gode’ liligi da gilisisa, amoga fimusa: dawa:i galu. ¹⁴ Di da heda:le, mu mobi amo da:iya fila heda:le, Hina Gode bagadedafa amo defele esalomusa: dawa:i galu. ¹⁵ Be amo hame hamone, di da bogoi sogebi osodogone amoga gisalugala:i dagoi ba:sa.

¹⁶ Bogoi dunu da ilia lafi dagale, dima hamugini ba:mu. Ilia da amane adole ba:mu, “Amo

* **14:12:** Wamolegei Sia: Olelesu 8:10, 9:1 † **14:13:** Ma:diu 11:23; Luge 10:15

da gasa fi dunu musa: osobo bagade yagugui, amola ea hamoiba:le, fifi asi gala da ugugui. Amo da amo dunula:? ¹⁷ Amo dunu da moilai bagohame wadela:lesi, amola ea hamobeba:le, osobo bagade da hafoga:i, wadela:i soqe agoane ba:i. Amola ea se iasu diasu hamosu dunu gagui amo ilia sogega buhagima:ne, e da ili se iasu diasu logo hamedafa doasi. Amo da amo dunula:?” ¹⁸ Osobo bagade hina bagade dunu huluane ilia da:i hodo da bogoi uli dogoi ida:iwane ganodini diaha. ¹⁹ Be di da uli dogoi hame gala. Dia da:i hodo da gadili dasama:ne galadigi dagoi. Dia da:i hodo da dadi gagui dunu gegesu ganodini medole legei ilia da:i hodo amoga dedeboi dagoi. Amola di amola ili da gilisili gele gelabo ganodini galadigili banenesi dagoi ba:sa.

²⁰ Di da hina bagade eno defele noga:le uli dogoi hame ba:mu, amola dia wadela:i sosogo fi afae esalebe hame ba:mu. Bai di da dia sogedafa wadela:lesi dagoi, amola dia fidafa dunu medole legei dagoi. ²¹ Medole legesu wahadafa muni hamomu da defea. Amo hina bagade ea egefe-lali ilia da aowalalia wadela:i hou hamoiba:le, bogomu. Afae da osobo bagade ouligima:ne, o osobo bagade amo moilai bai bagade gilisi gaguma:ne, da esalebe hame ba:mu.”

Gode da Ba: bilone Gugunufinisimu

²² Hina Gode Bagadedafa da amane sia:sa, “Na da Ba: bilone fi amo doagala:le, ili gugunufinisimu. Dunu afae o mano afae esalebe hame ba:mu. Huluane da gugunufinisi dagoi ba:mu. Na, Hina Gode, da sia:i dagoi. ²³ Na da Ba: bilone

soge wadela:le, bu fafu soge agoane hamomu. Gugunia sio fawane da amogawi esalebe ba:mu. Na da isu dogasu defele amoga Ba: bilone soge dogale, liligi huluane da hamedafa ba:mu. Na, Hina Gode Bagadedafa da sia:i dagoi.”

Gode da Asilia Fi Dunu Wadela:lesimu

²⁴ †Hina Gode Bagadedafa da dafawane hamoma:ne sia:i dagoi, “Na ilegei huluane da ba:mu. Na da hamomu sia:i liligi huluane hamoi dagoi ba:mu. ²⁵ Na da Asilia dunu amo Na soge Isala:ili amo ganodini gugunufinisimu. Amola Na goumiga Na da ilima osa:gili bane:nesimu. Asilia dunu da Na fi ilima ‘youge’ dioi bagadewane gala. Be amo ‘youge’ Na da ilima fadegamu. ²⁶ Amo hou Na da osobo bagadega hamoma:ne ilegei dagoi. Amola Na lobo da fifi asi gala ilima se ima:ne, ililua:i dagoi.” ²⁷ Hina Gode Bagadedafa da amo hamoma:ne, dafawane ilegei dagoi. E da se ima:ne, lobo ilua:le lela. Amola dunu afae da Ea ilegesu hedofamu hamedei ba:sa.

Gode da Filisidini Dunu Wadela:lesimu.

²⁸ §Ode afae amoga hina bagade A:iha:se da bogoi, Aisaia da sia: eno dunu huluane nabima:ne sisia:i. ²⁹ **Filisidini dunu, dilia! Galiamo da dili fasu amo da fi dagoi. Be dilia da hahawane hame ba:mu. Saya:be afae da bogosea, baligili nimi bagade eno da ea sogebi lama:ne maha. Saya:be

† **14:24:** Aisaia 10:5-34; Na:ihame 1:1-3:19; Sefanaia 2:13-15
 § **14:28:** 2 Hina bagade 16:20; 2 Hou Olelesu 28:27 ** **14:29:**
 Yelesmaia 47:1-7; Isigiele 25:15-17; Youele 3:4-8; A:imose 1:6-8;
 Sefanaia 2:4-7; Segalaia 9:5-7

ea oso amoga hagili ahoabe hanome agoane da lalelegesa. ³⁰ Hina Gode da Ea dunu fi amo ganodini hame gagui dunu ilima sibi ouligisu agoane ba:mu. E da ili gaga:iwane esaloma:ne, noga:le fidimu. Be E da dili Filisidini dunu dilima ha:i bagade iasimuba:le, dilia fi dunu afae esalebe hame ba:mu.

³¹ Dilia Filisidini moilai bai bagade esalebe dunu! Digini wele sia:ma! Fidima:ne wele sia:ma! Dilia huluane beda:mu da defea! Osobo su mobi agoane da ga (north) amoga maha. Amo mobi da dadi gagui gilisisu defele ba:sa, amola amo gilisisu ganodini, beda:i dunu o hobeale ahoasu dunu da hame ba:sa.

³² Filisidini dunu fi da ninima sia: adole ba:su dunu asunasi. Ninia ilima adi adole ima:bela:? Ninia da ilima amane sia:mu, “Hina Gode da Saione Goumi amo mae muguluma:ne ilegei dagoi. Amola Ea fi dunu wali se nabaha, amo da amogawi gaga:su ba:mu.”

15

Gode da Moua:be Dunu Fi Wadela:lesimu

¹ *Moua:be fi ea hou olelema:ne, sia: da amane gala. A moilai bai bagade amola Gio moilai bai bagade da gasi afadafa fawane ganodini, gugunufinisi dagoi ba:sa. Amola Moua:be soge ganodini, sia: da hame naba. Ouiya:su fawane naba. ² Daibone moilai bai bagade dunu da agoloba:le heda:le, ilia ogogosu ‘gode’ ea nodosu gagui liligi amoga dinana. Nibou moilai bai

* **15:1:** Aisaia 25:10-12; Yelemmaia 48:1-47; Isigiele 25:8-11; A:imose 2:1-3; Sefanaia 2:8-11

bagade amola Mediba moilai da wadela:lesi dagoiba:le, Moua:be dunu da didigia:lala. Ilia bagade da:i dioiba:le, ilia dialuma amola mayabo waga:i dagoi. ³ Dunu huluane moilai logo ganodini da wadela:i eboboi abula amoga ga:i dagoi ba:sa. Moilai gagoi ganodini, amola diasu gadodili esalebe dunu huluane da dinanawane wele sia:sa. ⁴ Hesiabone amola Isala:ili dunu da se nabawane wele sia:sa. Amola Ya:iha:se dunu da ilia wele sia:su amo sedagaga naba. Dadi gagui dunu amolawane da yagugusa. Ilia da bagadewane beda:i. ⁵ Amo hou da Moua:be fi ilima doaga:beba:le, na da ilima dawa:lala. Dunu da hobeale, Soue moilai bai bagade amola Egalade Selisiade moilai bai bagadega doaga:i. Mogili da Liuhidi doaga:musa: diginiwane logoga ahoa. Mogili da Holona:ime moilaiga doaga:musa: diginiwane hobeasa. ⁶ Nimilimi hano da hafoga:i dagoi. Gisi ea bega: dialebe da bioi dagoi, amola golofoyei liligi da hamedafa ba:sa. ⁷ Dunu mogili ilia liligi huluane gaguli Yodima Ifa Fago degele, hobeale masunu logo hogolala. ⁸ Moua:be soge alalo legei huluane amoga dunu da gilisili bagadewane dinana. Egela:ime moilai amola Bieilimi moilaiga didigia:su bagade naba. ⁹ Daibone moilai bai bagadega hano da maga:mega yoi hamoi dagoi. Amola Gode da amo dunu ilima bu baligili se eno imunusa: dawa:lala. Dafawane! Moua:be dunu huluane ilia soge ganodini esalebe ba:sa, amo huluane da medole legei dagoi ba:mu.

16

Moua:be da Wadela:lesi Dagoi Ba:mu

¹ Sila moilai bai bagade da Moua:be hafoga:i soge amo ganodini gala. Amoga, Moua:be dunu da Yelusaleme ouligisu dunu ilima sibi mano iasisa. ² Ilia da Anone Hano amo ea bega: ouesalebe ba:sa. Ilia da udigili lalebe. Ilia da sio amo da enoga ilia bibi amoga sefasi agoai ba:sa.

³ Ilia da Yuda dunuma amane adole ba:sa, “Ninia adi hamoma:bela:? Dilia adoma! Nini gaga:ma! Ifa da gia:i esomogoa amoga ougi iaha. Amo defele, ninia da dilia ougiga hele-fimusa: dawa:lala. Ninia da mugululi asi dunu. Dunu eno da nini mae ba:ma:ne, dilia nini wamolegema. ⁴ Ninia da dilia soge ganodini esaloma:ne, dilia logo fodoma. Eno dunu nini mae wadela:ma:ne, dilia gaga:ma. (Fa:no amo se nabasu amola soge wadela:su hou da dagoi-wane ba:mu. Wadela:lesisu dunu da asi dagoi ba:mu. ⁵ Amasea, Da:ibidi egaga fi dunu afae da Hina Bagade ba:mu. E da moloidafa amola asigiwane, Ea fi dunu ouligimu. E da hedolo hou ida:iwane fawane hamomu, amola E da ouligibiba:le, moloidafa fofada:su hou da ba:mu.)

⁶ Yuda dunu da amane sia:sa, “Ninia da nabi dagoi. Moua:be dunu da gasa fili ilila: hou gagua gadosa. Ilia da gasa fili hidasas, be ilia hidasu hou da hamedei.”

⁷ Moua:be dunu da se bagade nababeba:le, bagadewane dimu. Ilia da musa: Geha:lasede moilai bai bagadega ha:i manu ida:iwane nasu, amo dawa:beba:le dimu. Ilia da baligiliwane da:i diomu. ⁸ Ifabi amo Hesiabone gadenei, amola

Sibima moilai waini sagai (Moua:be ouligisu dunu da amoga waini nanu, feloale asi) amo da wadela:lesi dagoi. Musa: amo waini sagai da soge amo da Ya:isa moilai bai bagade asili, gusudili asili, hafoga:i sogega doaga:i, amola gududi asili, Bogoi Hano Wayabo ea na:iyado bega: doaga:i - soge bagade. ⁹ Wali, na da Sibima waini sagai amola Ya:isa moilai bai bagade amo dawa:beba:le, disa. Na da Hesi-abone amola Ilia:ile amo moilai dawa:beba:le, disa. Bai dunu hahawane ba:ma:ne, waini fage amola ha:i manu faisu da hame ba:sa. ¹⁰ Wali amo nasegagi ifabi ganodini, haha dunu da hame ba:sa. Waini sagai ganodini dunu afae da hame wele sia:sa o gesami hame hea:sa. Amola waini hano hamoma:ne, dunu afae da waini fage amoga hame osa:gisa. Hahawane wele sia:su da dagoi. ¹¹ Na da Moua:be amola Geha:lasede dawa:beba:le, da:i dioiba:le, gogonomosa. ¹² Moua:be fi dunu da ilia gumi sema sogebi amola sia:ne gadosu diasu amoga ilia ogogosu 'gode' liligi amoma sia:ne gadomusa: ahoasea, helei bagade naba. Be amo da ili fidimu hamedei.

¹³ Amo sia: huluane Hina Gode da Moua:be fi ilia hou olelema:ne, musa: sia:i dagoi.

¹⁴ Amola wali Hina Gode da amane sia:sa, "Ode udiana da gidigili, amo esodafa Moua:be fi ilia bagade gagui hou da ebelei dagoi ba:mu. Wali ilia da dunu bagohame esala, be bagahamedafa da esalebe ba:mu, amola amo bagahame esalebe da gasa hame ba:mu."

17

Gode da Silia fi amola Isala:ili Fi ilima Se Imunu

¹ *Hina Gode da amane sia:i “Dama:sagase da moilai bai bagadedafa agoane bu hame ba:mu. E da wadela:lesi dagoi, isu legesu agoane ba:mu. ² Silia moilai bai bagade huluane da wadela:lesi dagoiba:le, amo ganodini fa:no ahoanu dunu da hamedafa esalumu. Sibi amola bulamagau fawane da amo ganodini gisi manu, amola amo enoga sefasimu da hamedei ba:mu. ³ Isala:ili fi amo gaga:mu da hamedei ba:mu, amola Silia hina bagade da Dama:sagase moilai bai bagade ganodini hame ba:mu. Silia dunu bagahamedafa esalebe da Isala:ili dunu defele, gogosia:i dafawane ba:mu. Na, Hina Gode Bagadedafa, da sia:i dagoi.”

⁴ Hina Gode da amane sia:i, “Isala:ili fi da wali gasa bagade. Be eso da misunu, amoga ilia gasa da ebelei dagoi ba:mu, amola ilia bagade gagui hou da afadenene, hamedafa gagui agoane ba:mu. ⁵ Isala:ili da gagoma ifabi Lefa:ime soqe ganodini amoga gagoma da faili, hedofale, nabado agoane dialebe agoane ba:mu. ⁶ Dunu bagahame fawane esalebe ba:mu. Isala:ili soqe da olife ifa amoga fage huluane da fai dagoi, be ifa gadodili fage afae afae o dudu amoda amoga fage afae afae dialebe, ea dunu fi da agoaiwane ba:mu. Na, Isala:ili Hina Gode, da sia:i dagoi.”

⁷ Amo eso da doaga:sea, Isala:ili dunu da ilia Hahamosu dunu, Hadigi Isala:ili Gode Ema

* **17:1:** Yelemaia 49:23-27; A:imose 1:3-5; Segalaia 9:1

sinidigili, E da ili fidima:ne Ema adole ba:mu.
⁸ Ilia da wali 'oloda' ilia loboga hamoi (amo da ogogosu uda 'gode' liligi A:sela dawa:digisu liligi amola amoga gabusiga: manoma gobemusa: hamoi) amoga dafawaneyale dawa:sa. Be amo esoga ilia da amo hou fisimu.

⁹ Amo eso da doaga:sea, noga:le gaga:i moilai da fisi dagoi ba:mu. Amola Haifa:ide amola A:moulaide dunu da musa: Isala:ili dunuma hobe:iba:le, ilia moilai bai bagade da fisi dagoi amola wadela:lesi dagoi ba:i, amo defele, Isala:ili moilai bai bagade da wadela:lesi dagoi ba:mu.

¹⁰ Isala:ili fi dunu! Dilia da Gode, dilia Gaga:su dunu, E da igi bagadedafa agoane dili gaga:sa, amo dilia da gogolei. Be Ema mae dawa:le, dilia da ga fi ogogosu 'gode' liligi ilima sia:ne gado-musa:, sema ifabi bugisa. ¹¹ Be fedege agoane, amo bugi da hahabe dilia bugi amo ganodini sono heda:le, fage legela:loba, dilia da fage faimu hame ba:la:loba. Be bidi hamosu amola maedafa uhimane se nabasu fawane ba:mu.

Gode da Ea Ha lai Dunu Fi ili Hasanasi

¹² Gasa bagade dunu fifi asi gala da gasa bagade fili, gegemusa: manebaba:le, hano wayabo bagade ea gafului bagade sia: defele naba. ¹³ Ilia da hano gafului foga ahoabe defele manebe, be Gode da gagabole sia:beba:le, ilia da sinidigili hobeasa. Ilia da osobo su o gisi bioi, foga mini asi, amo ea ahoabe defele ba:sa. ¹⁴ Daeya ilia manebaba:le, dunu huluane da beda:i bagade. Be hahabe doaga:sea, ilia da asi dagoi ba:mu. Nowa da ninia soqe wadela:lesili,

liligi huluane lamusa: dawa:sea, da agoaiwane
wadela:lesili hamedafa ba:mu.

18

Gode da Sudane Dunu Fi ilima Se Imunu

¹ *Sudane hano ilia na:iyadodili da soge amo ganodini ilia da sio ougia defele, sia: naba. ² Amo sogega, sia: adole iasu dunu da dusagai saga: amoga hamoi, amo ganodini Naile hano amoga maha. Dilia hehenasu sia: adole iasu dunu! Dilia sogega buhagima! Dilia soge da hano bagohame amoga afafai. Dilia soge fi da gasa bagade. Dilia dunu fi da dunu sedade amola ilia gadofo da enemei, amola osobo bagade fifi asi gala da ilima beda:i. Ilima sia: adole ima.

³ Dunu huluane osobo bagadega esala, nabima! Dilia da eso gosa:gisu dawa:digima:ne, goumiga gaguia gadoi ba:mu. Dalabede ea dumu, amo nabima:ne ouesaloma! ⁴ Hina Gode da nama amane sia:i, “Oubi mogele da ha:i manu faisu eso da dogoloi gasia, amo ganodini ouiya:lewane daha, amola eso da gia:i esoga hahawane diga:sa. Amo defele, Na da Hebene amoga ba:le gudumu. ⁵ Waini fage da gadenene yoi gala, be hame fai galea, ha lai dunu da Sudane dunu fi gugunufinisimu. Gobihei da waini efe ea amoda asabole hedofasa. Amo defele, ha lai dunu da Sudane fi dunu hedofamu.

⁶ Dadi gagui dunu ilia bogoi da:i hodo da gadili mae dedebole, sio fi amola sigua ohe ilia udigili moma:ne dialebe ba:mu. Gia:i eso amoga sio fi da ilia da:i hodo manu, amola anegagi esoga

* **18:1:** Sefanaia 2:12

sigua ohe da manu. ⁷ Sudane fi dunu ilia soge da hano bagohame amoga afafai. Ilia fi da gasa bagade amola ilia dunu da sedade amola gadofo enemei, amola osobo bagade fifi asi gala da ilima beda:i. Be eso da doaga:mu, amoga ilia da Hina Gode Bagadedafa Ema hahawane dogolegele iasu imunu. Ilia da Saione Goumi amoga ia misunu. (amoga osobo bagade fifi asi gala da Hina Gode Bagadedafa Ema nodone sia:ne gadosa)

19

Gode da Idibidi Dunu Fi ilima Se Imunu

¹ *Idibidi fi ea hou olelema:ne, sia:ne iasu da amane gala. Hina Gode da hehenane, mumobi amoga fila heda:le, Idibidi sogega manebe ba:sa. E manebeba:le, Idibidi ‘gode’ loboga hamoi liligi da beda:iba:le, yagugusa. Amola Idibidi fi dunu huluane da bagade beda:i. ² Hina Gode da amane sia:sa, “Na da hamobeba:le, Idibidi soge ganodini hisu gobege gegebe bagade ba:mu. Sama da ea sama amoma gegemu amola sosogo fi amo ganodini yolali da yolalia gegemu. Idibidi moilai bai bagade da eno Idibidi moilai bai bagade amoma gegemu amola hina bagade da eno hina bagade amo Idibidi soge ouligima:ne ludumu. ³ Na da Idibidi dunu ilia ilegesu amo wadela:mu, amola ilia dogo denesi amo bu da:i dioma:ne hamomu. Ilia da ilia ‘gode’ loboga hamoi amola ilia gesami dasu amola bogoi a:silibu, amo ili fidima:ne adole ba:mu. ⁴ Amola Na da Idibidi

* **19:1:** Yelemaia 46:2-26; Isigiele 29:1-32.32

dunu, amo nimi bagade hame asigi gasa fi hina bagade ilima ouligima:ne, ilima imunu. Na, Hina Gode Bagadedafa, da sia:i dagoi. ⁵ Naile Hano da hale, gebewane sa:ili, hafoga:i dagoi ba:mu. ⁶ Hano ea logo huluane da gebewane hale, gaha bagade nabimu. Saga: amola gagalobo da biomu. ⁷ Ha:i manu Naile Hano bega: sagai da biole, hafoga:le, foga gaguli asi dagoi ba:mu. ⁸ Nowa da Naile Hano amoga menabo hiougili bidi lasu, da gogonomomu amola dimu. Bai ilia dimani amola menabo gasa:su da hamedei. ⁹ Nowa da abula amunasu da baligili se nabimu. ¹⁰ Abula amunasu dunu amola noga:i hawa: hamosu dunu da wadela:lesi dagoi ba:mu.

¹¹ Soua:ne moilai bai bagade ouligisu dunu, ilia da gagaoui. Idibidi soge baligili bagade dawa:su dunu da gagaoule sia:ne iaha. Ilia da hina bagade ema ogogole, ilia da hemone bagade dawa:su amola hemone hina bagade dunu iligaga fi dunu esala, amo sia:sa. Be amo da noga:i hame hou. ¹² Idibidi hina bagade! Dia bagade dawa:su sia:ne iasu dunu da habila:? Amabela:? Ilia da Hina Gode Bagadedafa E da Idibidi amoma ilegei dawa:beba:le, dima adoma:bela:? ¹³ Soua:ne moilai bai bagade amola Memefisi moilai bai bagade ilia ouligisu dunu da gagaoui dunu. Ilia da Idibidi fifi asi amo bisili ouligima:ne ilegei. Be ilia da udigili Idibidi dunuma ogogoi. ¹⁴ Hina Gode da ilia asigi dawa:su olelebeba:le, ilia da ogogosu sia:ne iasu. Amaiba:le, Idibidi dunu fi da giadofale fawane hamosa. Amola ilia da adini ba:i dunu defele,

feloale, ea isosu amoga sadenane dafasu agoane hamosa. ¹⁵ Dunu afae Idibidi soge ganodini, bagade gagui o hamedafa gagui, amo Idibidi fidima:ne hamedafa dawa:.

Idibidi Fi da Hina Godema Nodone Sia:ne Gadomu

¹⁶ Eso da doaga:mu amoga Idibidi fi dunu da uda defele beda:iwane ba:mu. Ilia da Hina Gode Bagadedafa Ea lobo ilua:le ilima se ima:ne lelebe ba:sea, ilia da beda:iba:le yagugumu. ¹⁷ Idibidi dunu da eso huluane Hina Gode Bagadedafa da ilima se ima:ne ilegei, amo dawa:sea, ilia da Yuda fi dunu ilima bagadewane beda:mu.

¹⁸ Amo eso doaga:sea, Hibulu sia:dafa da Idibidi moilai bai bagade biyaduyale ganodini sia: dalebe nabimu. Dunu amo moilai bai bagade ganodini esalebe, da sia: dafawanedafa sia:sea, ilia da Hina Gode Bagadedafa amo Ea Dioba:le sia:mu. Moilai afae amo biyaduyale ganodini amoga ilia da “Eso Moilai Bai Bagade” dio asulimu.

¹⁹ Amo eso doaga:sea, Hina Godema nodoma:ne, ‘oloda’ da Idibidi soge ganodini gagui dialebe ba:mu, amola igi duni bugi Godema modale ligiagai da Idibidi alalo legei amoga dialebe ba:mu.

²⁰ Oloda amola duni bugi ele da Hina Gode Bagadedafa da Idibidi soge ganodini esala, amo dawa:digima:ne olelesu liligi agoane ba:mu. Amola, Idibidi soge fi da enoga se nababeba:le, Hina Godema ili fidima:ne wele sia:sea, E da fidisu dunu ili gaga:ma:ne, ilima asunasimu.

²¹ Hina Gode da Ea hou amo Idibidi dunuma olelemu. Amasea, ilia da Ea hou dafawaneyale dawa:mu, amola Ema sia:ne gadomu, amola Ema gobeles salasu amola hahawane dogolegele iasu amo Ema gaguli misunu. Ilia da moloidafa hamoma:ne, Ema ilegele sia:mu, amola ilia ilegei noga:le hamomu. ²² Hina Gode da Idibidi dunu ilima se imunu. Amasea, E da ili uhinisimu. Ilia da Ema sinidigisia, E da ilia sia:ne gadosu nababeba:le, ili uhinisimu.

²³ Amo eso da doaga:sea, logo bagade amo Idibidi amola Asilia amo disimusa: ba:mu. Amo soge aduna, ela fi dunu da amo logoga udigili ahoanebeba:le, ela fi dunu da gilisili Hina Godema nodone sia:ne gadomu. ²⁴ Amo eso da doaga:sea, Isala:ili fi amola Idibidi fi amola Asilia fi ilia da defele ba:mu. Amola amo fi udiana, ilia hou hamobeba:le, osobo bagade fifi asi gala huluane da hahawane ba:mu. ²⁵ Hina Gode Bagadedafa da ilima hahawane bagade ilegemu. E da amane sia:mu, “Na fi Idibidi dunu! Na da dilima hahawane bagade ilegemu. Asilia fi dunu! Na da dili hahamoi dagoi. Amola dilia, Isala:ili fi dunu. Dilia da Na ilegei fidafa. Dilia huluane, dilima Na da hahawane dogolegele hamoma:ne ilegei dagoi.”

20

*Balofede Dunu da Da:i Nabadoba:le,
Dawa:digima:ne Olelesu Hahamoi.*

¹ Asilia hina bagade amo Sagone da hamoma:ne sia:beba:le, Asilia dadi gagui dunu hinadafa da Filisidini soge moilai amo A:siedode

doagala:i. ² Be musa: Hina Gode da Aisaia (A:imose egefe) amo e da ea emo salasu amola ea eboboi abula gisa:ma:ne sia:i. Aisaia da amo sia: nabalū, ode udiana ganodini da:i nabado, amola emo salasu mae salawane udigili lalu, amalalu Asilia da doagala:i. ³ Asilia dadi gagui dunu ilia da A:siedode moilai bai bagade suguli labeba:le, Hina Gode da amane sia:i, “Na hawa: hamosu dunu Aisaia da da:i nabado amola emo salasu mae salawane, ode udiana ganodini udigili lalu. Amo da hou amo Idibidi amola Sudane amoma doaga:mu, dawa:digima:ne olelesu gala. ⁴ Asilia hina bagade da amo soge fi aduna ilima hasanasili, ela fi dunu da:i nabado agoane ga oule masunu. Mano amola da:i hamoi, ilia da da:i nabado amola emo salasu mae salawane masunu. Iliā gumisisu da hame dedeboiba:le, Idibidi fi dunu da bagade gogosiamu. ⁵ Nowa dunu da Sudane fi ilima fa:no bobogei, amola Idibidi fi amo ilia hou gaguia gadoi galea, ilia defawaneyale dawa:su hou wadela:lesi dagoi ba:mu, amola ilia da da:i diomu. ⁶ Amo eso da doaga:sea, dunu amo da Filisidini soge ganodini, hano wayabo bagade bega: esalebe da amane sia:mu, “Ninia da Idibidi dunu amola Sudane dunu, ilia da Asilia hina bagade nini mae hasanasima:ne, gaga:musa: dawa:i galu. Be wali, ninia da habodane esaloma:bela:?”

21

*Aisaia da Esala Ba:su amo ganodini Ba: bilone
Dafai Dagoi Ba:i*

¹ Amo sia:ne iasu da Ba: bilone soqe fi ilia hou olelesa. Ba: bilone wadela: su liligi da soqe amoma dunu da beda: i, amoga sisiga: su fo agoane manebe ba: mu. ² Na da esala ba: su amo ganodini, se nabasu hou misunu amola hohonosu hou amola soqe wadela: mu hou ba: i dagoi. Ila: me dadi gagui dunu! Doagala: ma! Midia dadi gagui dunu! Moilai bai bagadega doagala: ma! Ba: bilone fi ilia hamobeba: le, dunu bagohame da se bagade nabi. Be Gode da ilia hou hedofamu.

³ Na esala ba: su amo ganodini liligi ba: beba: le, se bagade nabi amola beda: i bagade ba: i. Amo se nabasu da uda da mano lalelegesea se naba, amo defele ba: i. ⁴ Na dialuma da feloasa. Na da bagade beda: iba: le, yagugusa. Na da daeya doaga: ma: ne, bagade hanai galu. Be daeya doaga: loba, beda: i fawane ba: i.

⁵ Na esala ba: su ganodini, na da lolo nabe momagei dagoi ba: i. Misi dunu fima: ne, debea da fa: si dagoi. Ilia da hahawane ha: i amola waini hano naha esalebe ba: sa. Hedolodafa, sia: bagade naba, “Dadi gagui ouligisu! Dilia da: igene gaga: su liligi momagem!”

⁶ Amalalu, Hina Gode da nama amane sia: i, “Sosodo aligisu dunu ilegele asunasima! E da ea ba: i liligi sia: ne iasima: ne sia: ma. ⁷ E da dunu aduna aduna hosi amoga fila heda: le, amola dunu dougi amola ga: mele amo da: iya fila heda: le, manebe ba: sea, e da ili ha: giwane ba: ma: ne sia: ma.”

⁸ Sosodo aligisu dunu da amane wele sia: sa, “Hina! Na da na sosodo aligisu soqebi amoga

mae fisili, eso amola gasi ganodini lelu.”

⁹ *Amalalu, hedolowane ilia da manebe goea! Dunu aduna aduna, hosi da:iya fila heda:le, manebe. Sosodo aligisu dunu da sia:ne iaha amane, “Ba: bilone da dafai dagoi. Loboga hamoi ‘gode’ liligi amoga ilia da nodone sia:ne gadoi, da mugululi, osoboga dafane wadela:lesi dagoi dialebe ba:sa.

¹⁰ Na fi dunu! Isala:ili fi! Dilia da widi defele, dabi dagoi ba:sa. Be wali na da sia: ida:iwane gala, amo na da Hina Gode Bagadedafa, Isala:ili dunu ilia Gode, amoma nabi, na da dilima olelei dagoi.

Idome Sia:ne Iasu

¹¹ Amo sia: da Idome soge ea hou olelesa. Dunu afae Idome sogega esala da nama amane adole ba:sa, “Sosodo aligisu! Gasi da habogala dagoma:bela:? Amo se nabasu da habogala dagoma:bela:, nama adoma!

¹² Na da bu adole iaha, “Hahabe da mabe. Be gasi da bu misunu. Di da nama bu adole ba:musa: dawa:sea, defea, bu adole ba:ma:ne misa.”

Ala:ibia Sia:ne Iasu

¹³ Amo sia: da Ala:ibia soge ea hou olelesa. Dilia Dida:ne fi dunu, dilia da abula diasu Ala:ibia hafoga:i soge ganodini esala! ¹⁴ Hano hanai dunu da dilima masea, hano ilima ima. Dima sogega fi dunu! Mugululi asi dunu da dilima doaga:sea, ha:i manu ilima ima. ¹⁵ Ha lai dunu da dunu eno gobihei amola dadi amoga

* **21:9:** Wamolegei Sia: Olelesu 14:8, 18:2

medole legemusa: dawa:lala. Amaiba:le, dunu da gegesu amoma beda:iba:le, gadili hobeasa.

¹⁶ Amalalu, Hina Gode da nama amane sia:i, “Ode afadafa fawane da gidigisia, Gida fi ilia gasa bagade hou da ebelei dagoi ba:mu. ¹⁷ Gida fi oulali gagui dunu, ilia nimi gasa hou da eno Gida dunu ilia hou baligisa, be bagahame fawane esalebe ba:mu. Na, Isala:ili Hina Gode da sia:i dagoi.”

22

Yelusaleme Sia:ne Iasu

¹ Amo sia: da Esala Ba:su Fago sogebi ea hou olelesa. Wali da adi hou hamosala:? Abuliba:le, dunu huluane da diasu gadodili da:iya heda:le, hahawane gilisisu hamosala:? ² Moilai bai bagade fi huluane da hahawane halasa. Sia: bagade da moilai ganodini nabasa. Be dilia fi dunu amo da gegesu ganodini bogoi da gegebeba:le hame bogoi. ³ Dilia dadi gagui ouligisu dunu huluane da mae gala:le, hobeale, ilia ha lai amoga suguli lai dagoi ba:i. ⁴ Amaiba:le, dilia na yolesima! Bai na da na fi dunu bagohame bogoiba:le, na da ha:giwane dimusa: dawa:lala. Na dogo denesima:ne mae misa. ⁵ Ninia da Esala Ba:su Fago amo ganodini, ninima hasalasu amola beda:su amola ededenasu hou fawane ba:sa. Amola, Hina Gode Bagadedafa, E da liligi huluanedafa Ouligisu, Hi fawane da amo hou ninima iasi. Ninia moilai gagoi huluane da fabeba:le, mugului dagoi, amola dunu da fidima:ne wele sia:beba:le, ilia sia: da agologa gobagala:lala.

⁶ Ila:me soqe fi dadi gagui dunu da hosi da:iya fila heda:le, oulali amola dadi gaguiwane misi. Eno dadi gagui dunu, ilia da:igene gaga:su liligi gaguiwane, amo Gia soqega misi. ⁷ Nasegagi fago soqe Yuda soqe amo ganodini diala, da sa:liode amoga nabai dagoi ba:i. Dadi gagui dunu amo hosi da:iya fila heda:i, da Yelusaleme logo ga:su gadenene lelebe ba:i. ⁸ Yuda soqe ea gaga:su liligi huluane wadela:lesi dagoi ba:i. Amalalu, dilia da gegesu liligi huluane, amo gegesu liligi ligisisu diasu amoga lale, gadili gaguli misi. ⁹ - ¹⁰ Dilia da Yelusaleme gagoi ba:lu, amo ganodini soqebi afae afae da wadela:lesi dagoi ba:i. Dilia da Yelusaleme huluane ba:i. Dilia mogili, Yelusaleme gagoi bu hahamoma:ne, igi lamusa:, diasu mogili mugului dagoi. ¹¹ Dilia da hano amo da hemone wayabo amoga maha, amo hai dialoma:ne dilia da hihiga:le gagui. Be dilia da Gode (amo da hemone waha doaga:be hou ilegele, hamomusa: hamoi) Ema hamedafa dawa:i.

¹² Ouligisudafa Hina Gode Bagadedafa da amane wele sia:i, “Dilia da dialuma hinabo waga:ne, gogolole abula eboboi ga:ne, didi-gia:ma!” ¹³ *Be amo mae dawa:le, dilia da oufesega:i amola hahawane lolo nasu. Dilia da sibi amola bulamagau moma:ne, medole legei. Amola dilia da waini hano mai. Dilia da amane sia:i, “Ninia da ha:i amola waini hano manu da defea. Bai aya ninia bogomu.”

¹⁴ Hina Gode Ouligisu Bagadedafa Hisu da nama amane sia:i, “Ila da baligili wadela:idafo

* 22:13: 1 Golidia 15:32

hamobeba:le, ilia da osobo bagadega esalea, Na da ilia hou hamedafa gogolema:ne olofomu. Na, Hina Gode Ouligisu Bagadedafa da sia:i dagoi.”

Hina Gode da Siebena amoma Sisasu Iasi.

¹⁵ Ouligisudafa Hina Gode Bagadedafa da na da Siebena (hina bagade diasu ouligisu dunu) amoma asili, ema sisasu amane iasima:ne sia:i, ¹⁶ “Di dawa:loba, di da nowayale dawa:bela:? Disu da dia bogoi uli dogoi igi agolo la:didili dogomu, amo di hamoma:ne da hame ilegei. ¹⁷ Disu da dia hou da bagadedafa dawa:. Be Hina Gode da di gagua gadole galagamu. ¹⁸ E da di bolo agoane gagua gadole, soqe eno amo dia soqe bagade baligisa, amoga di galadigimu. Amo ganodini, di da sa:liode amo di da hahawane ba:sa, amoga dafulili di da bogomu. Dia hou hamobeba:le, dia hina bagade ea fi da gogosi-amu. ¹⁹ Hina Gode da dia ouligisu soqebi amoga di fadegamu. Dia da gagua gadoi, be Hina Gode da di hedofale gisalugala:mu.”

²⁰ Hina Gode da Siebenama amane sia:i, “Na da amo hou hamosea, Na da Na hawa: hamosu dunu amo Ilaigime (Hiligaia egefe) amo misa:ne sia:mu. ²¹ Na da dia hawa: hamomusa: ilegei abula amola dia bulu ema idiniginisimu, amola dia ouligisu hou huluane ema imunu. E da Yelusaleme fi dunu amola Yuda soqe fi dunu ilima ada agoane esalumu. ²² †Na da e Da:ibidi egaga fi hina bagade amo fawane hagudu ouligisudafa agoane hamomu. E da fedege agoane, ouligisu doasisu “gi” gagulaligi agoane

† 22:22: Wamolegei Sia: Olelesu 3:7

ba:mu. Ea doasi liligi enoga ga:mu da hamedei ba:mu, amola ea ga:si liligi, enoga doasimu da hamedei ba:mu. ²³ Na da fedege agoane Ilaigime gosagisisu liligi agoane, ea sogebi amoga mae muguluma:ne, gasawane lala:gimu. Amola ea sosogo fi dunu huluane da ea houba:le nodomu.

²⁴ Be fa:no, ea sosogo fi amola ea ouligi dunu huluane da ema dioi liligi bagadewane ba:mu. Ilia da fedege agoane, ofodo amola gaga amola gosagisisu liligi amo defele ema gosagisi dialebe ba:mu. ²⁵ Amo hou doaga:sea, agenesi gosagisisu musa: gasawane lala:gi dialu da hoholigili fade-gale, sa:imu. Amasea, liligi amoga gosagisi dialu da wadela:lesi dagoi ba:mu,” Hina Gode da sia:i dagoi.

23

Founisia Sia:ne Iasu

¹ *Amo sia: da Daia moilai bai bagade ea hou olelesa. Dilia dusagai ouligisu dunu hano wayabo bagadega ahoabe! Da:i dioiba:le, di-nana huma! Dilia moilai bai bagade amo da wadela:lesi dagoi. Ea diasu amola ea dusagai ouligibi hano sogebi da wadela:lesi dagoi. Dilia da Saibalase asili, buhagisia, amo sia: nabimu. ² Dilia Saidone liligi ligisisu diasu ouligisu dunu! Didigia:ma! ³ Dilia da hano wayabo bagade degele, gagoma amo da Idibidi sogega fai amo

* **23:1:** Isigiele 26:1-28.19; Youele 3:4-8; A:imose 1:9-10; Segalaia 9:1-4; Ma:diu 11:21-22; Luge 10:13-14

bidi lamusa:, amola fifi asi gala ilima bidi lasu hamomusa:, dunu asunasi dagoi.

⁴ Saidone moilai bai bagade fi! Dilia da gogosia:i dagoi. Hano wayabo bagade amola wayabo lugudu bagadedafa da di da elea mano hame sia:sa. Ilia da amane sia:sa, “Na da mano hame. Na da dunu mano amola uda mano hame fofosu.”

⁵ Dunu huluane, amola Idibidi dunu da Daia da wadela:lesi dagoi nabasea, fofogadigimu.

⁶ Dilia Founisia soge fi dunu! Se nababeba:le, huma! Siba:ini sogega hobeale masa:ne, logo hogoi helema. ⁷ Daia da hemonega hamone, hahawane ba:su. Be wali hahawane hame ba:sa. Daia moilai bai bagade fi da dunu amo hano wayabo degele, gaheabolo fi sogebi hahamoma:ne, asunasi. Be wali Daia da amo musa: gasa bagade amola hahawane moilai agoane hame ba:sa. ⁸ Daia da musa: hina bagade ilia moilai. Amogawi esala hina bagade amoma osobo bagade fifi asi gala da baligiliwane nodosu. Be nowa da amo moilai noga:idafa amo wadela:musa: ilegebala:? ⁹ Hina Gode Bagadedafa da amo moilai wadela:musa: ilegei dagoi. Ilia da ilila: hamoiba:le, gasa fi hamosu. Amaiba:le, Hina Gode da amo gasa fi hou he-dofamusa:, amola ilia dunu mimogo ilima eno dunu da nodosu amo fofonobomusa:, ilia moilai bai bagade wadela:musa: ilegei.

¹⁰ Dilia Siba:ini soge (amoga Founisia dunu da fimusa: asi) amo fi dunu dilia! Ifabi hamomusa: masa! Wali da dili gaga:ma:ne, dunu eno hame esala. ¹¹ Hina Gode da Ea lobo hano wayabo

bagade amoga gadodili ilua:le, hina bagade ilia fi wadela:lesi dagoi. Ea sia:beba:le, Founisia bidi lasu moilai bai bagade bagohame da wadela:lesi.

¹² Saidone moilai bai bagade fi! Dilia hahawane hou da ebelei dagoi amola dilia fi dunu da banenesi dagoi ba:sa. Amabela:? Ilia da Saibalase sogega hobeama:bela:? Be amogawi ilia da gaga:su hame ba:mu.

¹³ (Asilia dunu hame be Ba:bilone dunu da sigua ohe fi Daia moilai bai bagade amo hasanasimusa: logo doasi dagoi. Ba:bilone dunu ilisu da moilai doagala:musa: diasu sedade gagula heda:i, amola Daia ea gaga:su gagoi mugululi, moilai bai bagade wadela:lesi dagoi.)

¹⁴ Dilia dusagai ouligisu dunu hano wayabo bagadega bila ahoabe! Se nababeba:le, huma! Moilai noga:i amo da dialoma:ne dilia da dafawaneyale dawa:i, amo da mugululi, wadela:lesi dagoi.

¹⁵ Eso da misunu, amoga Daia da gogolei dagoi ba:mu. Ode 70 amoga, (amo da hina bagade ea esalebe ode idi defele) dunu eno da Daia amo hame dawa:mu. Be ode 70 gidigisia, Daia da hina: da:i bidi lasu uda, amo ea hou da gesami amo ganodini dedei, amo defele ba:mu.

¹⁶ Gesami da agoane hea:sa:-

“Di hame gagui hina: da:i bidi lasu uda!

Dia sani baidama lale, moilai amo ganodini laloma.

Hedema! Amola dia gesami amo dunu bu dima misa:ne bu hea:ma.”

¹⁷ Amo ode 70 gidigisia, Daia da ea musa: hawa: hamosu amoma buhagima:ne, Hina Gode

da logo doasimu. Osobo bagade fifi asi gala huluane da ea bidi lasu liligi lamu.

¹⁸ Ea bidi lasu hamobeba:le, muni lasea, amo muni e da Hina Godema ima:ne momodale ligiagamu. E da amo muni udigili hame ligisimu, be nowa da Hina Godema nodone sia:ne gadosa da amo muni amoga ilia ha:i manu amola abula bidi lamu.

24

Hina Gode da Osobo Bagade Fifi Asi Gala ilima Se Imunu

¹ Hina Gode da liligi huluane mugululi, osobo bagade da gugunufinisi dagoi ba:mu. E da soqe bagade wadela:mu amola fifi asi gala dunu huluane afafane, sefasimu. ² Dunu huluane, amo gobeles salasu dunu, dunudafa, udigili hawa: hamosu dunu, ilia ouligisu dunu, bidiga lama:ne dunu, fa:no dabema:ne muni iasu dunu, bu ima:ne muni lasu dunu, bagade gagui dunu amola hame gagui dunu, amo huluane da defele se lamu. ³ Osobo bagade da goudane, wadela:lesi dagoi ba:mu. Hina Gode da amane sia:i dagoi, amola Ea sia:i liligi da hamoi dagoi ba:mu.

⁴ Osobo da hafoga:sa, amola gisi amola ifa da biosa. Osobo bagade huluane da gasa hame agoane ba:sa. Osobo bagade amola mu da dasasa. ⁵ Osobo bagade fifi asi gala da osobo bagade ledi hamone wadela:lesi dagoi. Bai ilia Gode Ea Sema fi dagoi amola gousa:su amo Gode da eso huluane dialoma:ne hamoi, ilia da wadela:lesi dagoi.

⁶ Amaiba:le, Gode da osobo bagade amoma gagabusu aligi dagoi. Osobo bagade dunu, ilia wadela:i hamobeba:le, wali dabe laha. Wali bagahame esalebe ba:sa. Aya bagahamedafa esalebe ba:mu. ⁷ Waini efe da biolala amola waini hano fonobahadi fawane gala. Dunu da musa: hahawane esalu da wali da:i dioiwane esalebe ba:sa. ⁸ Ilia ‘sani baidama’ amola ilibu dusu da ouiya:i dagoi. ⁹ Waini hano nabeba:le, dunu ilia musa: hahawane gesami hame hea:su. Be wali waini hano da ilima hedai hame ba:sa.

¹⁰ Moilai amo ganodini, bidi hamosu fawane gala. Dunu da beda:iba:le, ilia diasu ganodini golili sa:ili, logo ga:sili, gagili sala. ¹¹ Waini hano da ebeleiba:le, dunu da logoga bagade halasa. Hahawane hou da fisi dagoi. Fedege agoane, hahawane hou da gadili sefasi dagoi. ¹² Moilai bai bagade da mugului dagoi amola ea logo ga:su da wadela:lesi dagoi. ¹³ Amo hou da osobo bagade fifi asi gala huluanedafa amo ganodini ba:mu. Amo eso da ha:i manu gamisu eso da dagoi agoane ba:mu. Olife fage da olife ifa amoga fai dagoi amola waini fage amo waini efe amoga fai agoaiwane ba:mu.

¹⁴ Be nowa da mae bogole esalebe ba:sea, da hahawaneba:le gesami hea:mu. Dunu da eso dabe la:idi sogega esalea, da Hina Gode Ea gasa bagade hou olelemu. ¹⁵ Amola dunu da gusudili esalea, da Godema nodomu. Dunu amo da hano wayabo bagade amo ea bega: esala da Isala:ili ilia Hina Gode, Ema nodomu. ¹⁶ Osobo bagade ganodini, sedaga esalebe fi da moloidafa hamosu fi amo Isala:ili, ilima nodone sia:mu.

Be na dafawane esaloma:beyale dawa:lusu da fisi dagoi. Na da:i da geloga:le, wadela:sa. Hohonosu dunu da hohonana, amola ilia da bu baligili agoane hohonana.

¹⁷ Dunu huluane! Na sia: nabima! Beda:ma:ne liligi, amola sani amola sani uli dogoi da dili wadela:musa: dialebe. ¹⁸ Nowa da beda:ma:ne liligi amoga hobeale ahoasea, da sani uli dogoi amoga sa:imu. Amola nowa da ulidogoi amo ganodini hame dasea, da saniga sa:imu. Gibu bagadedafa, hano nawa:li agoane da muagado sa:imu. Osobo bagade ea bai da yagugumu. ¹⁹ Osobo bagade da fili, goudane gugunufinisimu.

²⁰ Osobo bagade da adini ba:i dunu defele, feloale masunu, amola diasu foga fabeba:le yagugusa, agoane yagugumu. Wadela:i hou da dioi bagadeba:le, osobo bagade banenesisa. Osobo bagade da dafane, bu hamedafa wa:legadomu.

²¹ Eso da misunu, amoga Hina Gode da wadela:i ouligisu a:silibu muagado esala, ilima se imunuu. Amola E da osobo bagade ouligisu dunu ilima se imunuu. ²² Gode da osobo bagade hina bagade dunu amo guba:le gilisili, ilia da se iasu diasu hamosu dunu uli dogoi ganodini gilisi agoane ba:mu. E da ili se iasu diasu ganodini salimu. Amasea, ilima dabe imunuu eso da doaga:sea, E da ilima se imunuu. ²³ Oubi da bu gasi agoane ba:mu, amola eso da hame diga:mu. Bai Hina Gode Bagade da Hinadafa esalumu. E da Yelusaleme amo ganodini, Saione Goumi da:iya Hinadafa esalumu. Amola Ea fi ouligisu dunu da Ea hadigi ba:mu.

25

Nodoma:ne Gesami Hea:su

¹ Hina Gode! Di da na Gode!

Na da dima nodone dawa:mu amola Dia Dio
amoma nodone sia:ne gadomu.

Di da fofogadigisu hou hamoi dagoi.

Amola mae giadofale, Dia hemonega
hamomu ilegei

amo Dia hamoi dagoi.

² Di da moilai bai bagade bagohame mugululi,
amola ilia gaga:su gagoi wadela:lesi dagoi.

Ninia ha lai hina bagade ilia diasu gagui,
amo da wadela:lesi dagole, bu hamedafa
ba:mu.

³ Dunu amo da gasa bagade fifi asi gala
ganodini esala da Dima nodomu.

Nimi bagade hame asigi fifi asi gala ilia
moilai bai bagade amo ganodini,
ilia da Diba:le bagade beda:mu.

⁴ Hame gagui amola gasa hame hahani dunu
da bidi hamosu eso amoga,

Dima hobeale, gaga:su noga:i ba:su.

Isu bagade manoba, Di da ili gaga:sa.

Amola eso bagade gia:sea, Dia da ilima ougi
olelesa.

Hame asigi nimi bagade dunu da anegagi eso
isu mabe agoane
eno dunu doagala:sa.

⁵ Amola ilia da esoi bagade agoane doagala:sa.

Be Di, Hina Gode, da ninia ha lai dunu
ouiya:lesi dagoi.

Mu mobi da eso gia:i anegagisa,

amo defele Di da hame asigi nimi bagade
dunu
ilia halasu ouiya:ma:ne hedofasa.

Gode da Lolo Nabe Hahamosa

⁶ Guiguda:, Saione Goumiga, Hina Gode Bagadedafa da osobo bagade fifi asi gala huluane misa:ne, Lolo Nabe hahamomu. Amoga, ilia da ha:i manu noga:idafa amola waini hano ida:iwane gala manu. ⁷ Guiguda:, E da hedolowane da:i dioi amo da fifi asi gala huluane mu mobi agoane dedebosa, amo fadegale fasimu.

⁸ *Ouligisudafa Hina Gode da bogosu hou amo bu mae ba:ma:ne gugunufinisimu. E da dunu huluane ilia disu si hano dogamu. Ea fi dunu da osobo bagadega fifi asi gala huluane ganodini, gogosiane se nabasu amo nabaha. Be Hina Gode da amo gogosiasu fadegale fasimu. Hina Gode Hisu da sia:i dagoi.

⁹ Amo hou doaga:sea, dunu huluane da amane sia:mu, “E da ninia Gode! Ninia da Ea hou dafawaneyale dawa:beba:le amola laleguiba:le, E da nini gaga:i dagoi. E da Hina Godedafa! Ninia da Ea hou lalegagui dagoi. Amaiba:le, ninia da wali hahawane bagade. Bai E da nini gaga:i dagoi.”

Gode da Moua:be fi ilima Se Imunu.

¹⁰ †Hina Gode da Saione Goumi fi amo gaga:mu. Be Moua:be fi da gisi bulamagau iga amo ganodini osa:gili banenesi dagoi ba:sa, amo

* **25:8:** 1 Golidia 15:54; Wamolegei Sia: Olelesu 7:17, 21:4

† **25:10:** Aisaia 15:1-16:14; Yelesmaia 48:1-47; Isigiele 25:8-11; A:imose 2:1-3; Sefanaia 2:8-11

defele ilia da osa:gili, banenesi dagoi ba:mu.

¹¹ Ilia da dasi sa:imusa: defele ilia lobo ilua:mu, be Gode da ili gogosiamane banenesimu, amola ilia lobo da gasa hameba:le, gasi gudumu.

¹² Moua:be fi da ilia gaga:su gagoi sedade-wane gagula heda:i. Be amo huluane, Gode da mugululi wadela:lesili, ilia sa:ili osobo su amoga doaga:mu.

26

Gode da Ea Fi Dunuma Hasalasu Hou Imunu

¹ Eso da misunu, amoga dunu da Yuda soqe ganodini agoane gesami hea:mu,

“Ninia moilai da gasa bagade.

Bai Gode Hisu da ea gagoi gaga:lala!

² Moilai logo ga:su doasili,

Godema fa:no bobogesu fi,

moloidafa hamosu dunu fi,

amo golili masa:ne, doasima!

³ Hina Gode! Nowa dunu da mae yolesili, Dia hou lalegaguli,

Dima fa:no bobogesea,

Di da ea dogo denesili, olofosu iaha.

Bai e da Dima dafawaneyale dawa:sa.

⁴ Dilia! Hina Godema eso huluane dafawaneyale dawa:le fifi ahoanoma.

E da mae fisili, nini gaga:mu.

⁵ E da gasa fi dunu amo ligia gudui.

E da gasa bagade moilai bai bagade amo ganodini ilia esalu

amo wadela:lesili, ea gaga:su gagoi mugululi, osoba gisalugala:i.

⁶ Dunu amo da amo gasa fi dunu amoga musa:
banenesi dagoi,

amo da gasa fi ilia moilaiga hasanasili,
mugului moilaiga ososa:gisa.

⁷ Hina Gode! Di da moloidafa hou hamosu
dunu ilia logo ida:iwane fodosa.

Ilia logo ahoasu da umidafa.

⁸ Ninia da Dia hanai amo fa:no bobogesa.

Amola ninia dafawane esaloma:beyale
dawa:lusu

amola ninia hanai da Di fawane.

⁹ Gasia na da Dia hou bagadewane hanai gala.

Hobeia, Di da osobo bagade fifi asi gala

huluane ilima fofada:sea,

ilia da moloidafa fofada:su hou ba:mu.

¹⁰ Dia da wadela:i hamosu dunu ilima asigidafa
hou hamosa,

be ilia da hou ida:iwane hamomu hame
dawa:.

Amola amo soge ganodini, ilia da moloidafa
dunu gilisibiba:le,

amomane wadela:i hou hamosa,

amola Dia hou ida:iwane amola gasa bagade

amoma nodoma:ne higasa.

¹¹ *Di da Dia ha lai dunu ilima se imununu, amo
ilia da hame dawa:.

Hina Gode! Ilia da gogosiamane, ilima se
ima.

Se iasu Di da ilima ima:ne ilegei, amo ilima
ima.

Di da Dia Fidafa ilima asigisa, amo Dia ha lai
dunuma olelema.

¹² Hina Gode! Di da ninima imunuba:le,

* 26:11: Hibulu 10:27

ninia da bagade gagui dunu agoane ba:mu.
 Ninia gagui liligi, amola ninia bidi lai hulu-
 ane, da Dia hamobeba:le laha.

¹³ Ninia Hina Gode! Eno dunu da ninima
 ouligisu galu.

Be Di fawane da ninia Ouligisudafa.

¹⁴ Be amo musa: ouligisu dunu da bogole, bu
 hame esalumu.

Ilia a:silibu da bu hame wa:legadomu.

Hina Gode! Di da ilima se ianu, ili
 wadela:lesi dagoi.

Dunu huluane da ili bu hame dawa:mu.

¹⁵ Hina Gode! Dia da ninia fi amo bu bagade
 hamoi.

Dia da ninima soge eno ia dagoiba:le, ninia
 soge da bagade ba:sa.

Amola amo hou ba:beba:le, osobo bagade
 dunu da Dima nodoi.

¹⁶ Hina Gode! Di da Dia fi dunu ilima se iasu.
 Amola ilia da se nababeba:le, Dima wele
 sia:su.

¹⁷ Hina Gode! Dia hamobeba:le, ninia da uda
 e da mano lalelegemu gadenesa,
 se nababeba:le wele sia:sa, amo defele ninia
 wele sia:sa.

¹⁸ Ninia da se bagade nabi, be liligi hame
 lalelegei.

Ninia soge fi da hasalasu hou hame ba:i.

Ninia hamobe ea bidi da hamedei ba:sa.

¹⁹ †Ninia fi dunu bogoi da bu esalumu.

Ilia bogoi da:i hodo da bu esalebe ba:mu.

Dunu huluane bogoi uli dogoi ganodini golai
 dialu da nedigili, wa:legadole,

† 26:19: Da:niele 12:2

hahawane gesami hea:mu.
Oubi mogele lalu fadagagala:le nebe agoai da
osobo bagade nasegagisa.
Amo defele Hina Gode da hemone bogoi
dunu ilima gaheabolo esalusu imununu.

Fofada:nanu Se Iasu amola Bu Hahamosu

²⁰ Na fi dunu! Dilia diasu ganodini asili, gagili
salima. Dilia wamoaligima. Hina Gode Ea ougi
da dagosea fawane, bu misa. ²¹ Hina Gode da
Ea Hebene esalebe amoga osobo bagade fifi asi
gala dunu ilia wadela:i hou hamobeba:le, se bidi
imunusa: manebe. Dunu huluane da fasu dunu
amo da wamowane fane legesu hou hamoi, amo
huluane dawa:mu. Amola osobo da fane legei
dunu amo bu hame wamolegemu.

27

¹ *Amo esoga, fedege agoane, Hina Gode
da E gobiheiga Lifaiada:ne (hanome waibu-
lusa ahoabe agoane ahoa) amola hano wayabo
bagade amo ganodini esalebe ohe fi ilima se
imununu.

² Amo esoga, Hina Gode da Ea hahawane waini
efe sagai ea hou olelema:ne, amane sia:mu, ³ “Na
da Na waini efe sagai amoma hano iaha. Dunu
eno da mae wadela:lesima:ne, na da gasia amola
esosea, sosodo aligisa. ⁴ Na waini sagai amoma
Na da ougi galu, be wali amo ougi Na da yolesi
dagoi. Na da aya: gaga:nomei amola gagalobo
amoga fawane gegemusa: ganiaba, Na da amo
huluane nene dagola:loba.

* **27:1:** Yoube 41:1; Gesami Hea:su 74:14, 104:26

⁵ Be Na Fi ilia ha lai da Na gaga:su hanai galea, ilia da Nama olofosu hogoi helemu da defea.

⁶ Hobeia, Isala:ili fi dunu (Ya:igobe egaga fi), da ifa agoane difi legemu amola dobea amola yebese legemu. Ilia fage legei da osobo bagade dedebomu.

⁷ Hina Gode da Isala:ili fi ilima se iasu. Be ilia ha lai dunu ilia se lasu da Isala:ili fi ilia se baligisu, amola ilia dunu bogoi idi da Isala:ili ilia bogoi idi baligisu. ⁸ Hina Gode da Ea fi dunu se ima:ne, mugululi ga asunasi. Fedege agoane E da wadela:i gusugoe mabe fo amoga ili mugululi ga mini asi. ⁹ Be Isala:ili dunu da hame lalegagui dunu ilia ‘oloda’ igi goudane, osobo su agoane hamosea, amola gabusiga: manoma gobesu ‘oloda’ amola ogogosu uda ‘gode’ amo A:sela ea dawa:digisu hahamosu liligi da wadela:lesi dagoi ba:sea, amo esoga fawane Hina Gode da ilia wadela:i hou goglema:ne olofomu.

¹⁰ Moilai, amo musa: gagoi gasa bagade amoga gaga:i da wali mugululi, wadela:lesi dagoi ba:sa. Wali, amo sogebiga, bulamagau amola sibi da gisi naha amola helefisa.

¹¹ Ifa huluane ilia amoda da bioi amola fi dagoi ba:sa. Amola uda ilia da amo lalu ifa agoane gagadosa. Dunu huluane da Gode Ea hou dawa: hame laiba:le, ilia Hahamosu dunu Gode da ilima hame asigimu amola se imunu.

¹² Amo esoga, Hina Gode da dunu da widi amola gisi afafasa, amo defele soge amo da Iufala:idisi Hano muni asili, Idibidi alalo legei amoga doaga:sa, amoga Ea fi dunu afae afae E da gilisimu. ¹³ Amo eso da doaga:sea, dalabede dusu

da Isala:ili dunu mugululi asi Asilia soqe amola Idibidi soqe ganodini esalu, amo buhagima:ne olelemu. Ilia da misini, sema agolo Yelusaleme amo ganodini diala, amoga ilia da Hina Godema nodone sia:ne gadomu.

28

*Aisaia da Isala:ili (ga (north) hina bagade soqe)
amoga Sisane Sia:i*

¹ Isala:ili hina bagade soqe da wadela:lesi dagoi ba:mu. Falegai habuga da Isala:ili adini ba:i ouligisu ilia dialumaga biosa amola wadela:sa, amo defele Isala:ili ea hadigi da gebe gasisa. Isala:ili ouligisu dunu ilia gasa fi dialuma da gabusiga: agoane naba. Be ilisu da adini bagade ba:iba:le, bogoi agoane golai dialebe ba:sa. ² Hina Gode da gasa bagade dunu ea gegesu liligi momagei dagoi, Isala:ili dunuma doagala:musa: ilegei dagoi. E da mugene isu amola gibula bobodobe amola hano nawa:li gasa bagade amo defele misini, Isala:ili soqe hasanasimu. ³ Amasea, Isala:ili adini ba:i ouligisu dunu ilia gasa fi hou da enoga hasanasi dagoi ba:mu. ⁴ Amo gasa fi ouligisu dunu ilia hadigi da figi fage ilia faisu eso amoga degabo agoane yoi ba:sea hedolowane mai dagoiba:le, amo defele bu hamedafa ba:mu.

⁵ Eso da misunu amoga Hina Gode Bagadedafa da Ea fi dunu hame bogole esala, amoga E da hadigi habuga falegai amoga hamoi agoane ba:mu. ⁶ E da fofada:su dunu ilima moloidafa fofada:su hou olelemu, amola dadi gagui dunu amo

da moilai bai bagade logo holei gaga:lala, ilima ilia mae beda:ma:ne, E da ilia dogo denesimu.

Aisaia amola Yuda Fi ilia Adini Ba:i Balofede Dunu

⁷ Be balofede dunu amola gobe le salas u dunu da adini bagade ba:iba:le, feloale ahoa. Ili a da adini amola waini hano bagade maiba:le, feloale emo udaguguli dafasa. Gode da balofede dunuma esala ba:su olelesa. Be ilia da adini bagade ba:iba:le, esala ba:su ea bai hame dawa:. Gobe le salas u dunu amola da adini bagade ba:iba:le, moloidafa fofada:su hou hame dawa:.
⁸ Amola ilia fisu fafai amo da isosu liligi amoga dede boi dagoi, ledodafa gala.

⁹ Ili a da na houba:le egasa. Ili a da amane sia:sa, “Amo dunu da abuliba:le nini bagade dawa:su dunuma olelesala? Ninia da ea sia: nabimu higa:i. Amo sia: da mano dudubu amo da ame ea dodo wahawane fisi, ilima olelesu fawane. ¹⁰ E da ninima sia: afae afae, fonobahadi, agoaiwane ninima olelemusa: dawa:.”

¹¹ *Defea! Dilia da na sia: nabimu higasea, Gode da ga fi amo sia: hisu amoga dilima olelemu. ¹² E da helefisu amola olofosu dilima imunusa: sia:i. Be dilia da Ea sia: hame nabi. ¹³ Amaiba:le, Hina Gode da sia: afae afae, fonobahadi agoane dilima olelemu. Amasea, dilia da afae afae ahoananu, dilia da emo udagugudumu. Dilia da fa:gini, saniga sa:i dagole, se iasu diasu hamosu dunu ba:mu.

Saione Igi Bai

* **28:11:** 1 Golidia 14:21

14 Amaiba:le, dili gasa fi ouligisu dunu amo da wali Yelusaleme amo ganodini dunu fi ouligisa! Hina Gode Ea sia: dilima sia:i amo nabima!
 15 Dilia da hidale, dilia da bogosu hou amola bogoi dunu ilia esalebe soge amoga gousa:su hamoi dagoi sia:sa. Wadela:lesisu da osobo bagadega doaga:sea, dilima hame doaga:ma:ne, dilia giadofale dawa:sa. Bai ogogosu sia: amola ogogosu hou da dili gaga:mu, dilia dawa:. 16 †Be wali, Hina Gode Ouligisudafa da amane sia:sa, “Na da Saione sogega gasa bagade bai legemu. Amo da diasu igi bai gasa bagade. Amola nowa da amo dafawaneyale dawa:sea, lalegagusia, e da hame dafamu. 17 Fedege agoane, amo bai ea defei dawa:ma:ne ilegesu defei da moloidafa hou ba:mu, amola ea moloi lela defei ba:su da ida:iwane moloi hou.”

Ogogosu hou amo dilia da fa:no bobogesa, amo da mugene isu amoga fabeba:le, mugululi asi dagoi ba:mu. Amola hano bagade defele heda:le, dilia gaga:su mini ahoasea, hamedafa ba:mu. 18 Gousa:su hou amo dilia da bogosu hou amola bogosu soge amoga hamoi, amo da yolesi dagoi ba:mu. Amola gugunufinisisu se nabasu da dilima doaga:sea, dilia da amoga hasanasi dagoi ba:mu. 19 Amo wadela:lesisu hou da mae fisili, hahabe eno, hahabe eno, gasia amola esosea, dilima doaga:mu. Gode da amoga dilima gebewane sia:ne iasea, dilia da bagadewane beda:mu. 20 Musa: malasus sia: defele, dilia da dunu e da golamusa: dawa:lala,

† 28:16: Gesami Hea:su 118:22-23; Louma 9:33, 10:11; 1 Bida 2:6

be ea diaheda:su da dunumuni amola ifa abula sososu da fonoboiba:le, amoga sosone hamedei ba:sa, amola golamu da hamedei ba:sa. ²¹ †Hina Gode Ea hou da dilima hisu agoane ba:mu, be E da Belasimi Goumi amola Gibione Fago amoga gegei, amo defele E da Hi hanai hamomusa: dilima gegemu. E da Ea wamolegei hawa: hamosu huluane hamone dagomu.

²² Na da dilima sisasu iabeba:le, mae oufesega:ma. Dilia agoane hamosea, hobeale masa:ne logo baligili gasa bagade ba:mu. Hina Gode Bagadedafa da ninia soge huluane wadela:lesima:ne ilegei, amo na da nabi dagoi.

Gode Ea Bagade Dawa:su Hou

²³ Na sia: noga:le nabima! Na dilima olebe amo noga:le dawa:digima! ²⁴ Ifabi ouligisu dunu e da ea ifabi osobo amo udigili mae fisili gidinalala, amola udigili momagelala, amo hame hamosa. ²⁵ Be e da osobo hahamonanu, hawa: amo ‘dili’ amola ‘gamini’ amola ‘widi’ amola ‘bali’ sagasa. Amola ea sogebe bega:, ea da eno gagoma agoane liligi bugisa. ²⁶ E da ea hawa: hamosu noga:le dawa:. Bai Gode da ema olelebeba:le. ²⁷ ‘Dili’ amola ‘gamini’ oso amo dabimusa:, amo ha:i manu wadela:sa:besa:le, e da dioi bagade ifa fasu amoga hame dabasa. Be e da fonobahadi ifa, ha:i manu oso ea hou defele amoga fasa. ²⁸ E da ‘widi’ ha:i manu lamusa:, udigili mae fisili dabasuga fabe hame hamosa. Dafawane! Bagade dawa:su ifabi ouligisu dunu, e da fedege

† **28:21:** Yosiua 10:10-12; 2 Sa:miuele 5:20; 1 Hou Olelesu 14:11

agoane, hosi amola gaguli fula ahoasu 'widi' da:iya oule ahoasea, widi ha:i manu da hame goudai ba:mu. ²⁹ Amo bagade dawa:su hou huluane da Hina Gode Bagadedafa Ema maha. Gode Ea ilegesu da bagade dawa:su liligi, amola Ea ilegesu da eso huluane didili hamosa.

29

Yelusaleme da Dafamu

¹ Yelusaleme moilai bai bagade, amo fedege agoane Gode Ea 'oloda' amoga musa: Da:ibidi da fi, amo da wadela:lesi dagoi ba:mu. Ode afadafa o aduna amoga ilia da lolo nabe amola hahawane gilisisu hamonanu, ² amasea, amo moilai bai bagade (Gode Ea 'oloda' ilia da sia:sa) amo Gode da gugunufinisimu. Disu amola didigia:su nabimu, amola moilai bai bagade huluane da 'oloda' amo maga:mega dedeboi dagoi agoane ba:mu. ³ Gode da Yelusaleme amo sisiga:le, doagala:mu. ⁴ Yelusaleme da bogoi a:silibu osobo hagudu esala, sia:mu logo hogoi helelala, amo defele agoai ba:mu.

⁵ Yelusaleme fi! Ga fi ilia da dilima doagala:sea, da osobo su defele foga mini asi dagoi ba:mu. Amola ilia gasa bagade nimi dadi gagui gilisisu, da bioi gisi defele foga mini asi agoane ba:mu.

⁶ Hedolowane, eso amoga dilia hame dawa:, Hina Gode Bagadedafa da gugelebe isu bagade, amola bebeda:nima, amola fo bagade, amola lalu bagade osobo bagadega iasili, dili gaga:mu.

⁷ Amasea, fifi asi gala ilia dadi gagui gilisisu

amo da Gode Ea 'oloda' moilai bai bagadega doa-gala:lebe, ilia amola ilia gegesu liligi amola liligi huluane da simasia ba:su defele, wadela:lesili, alalolesimu.

⁸ Fifi asi gala amo da Yelusaleme doa-gala:musa: gilisibi, amo dunu da bogomuwane ha:i e da simasia ba:sea, ha:i manu bagade naha, be nedigili bu ha:i bagade ba:sa, agoane ba:mu. O ilia da dunu hano hanaiga bogogia:be agoai gala, e da simasia hano nabe ba:sa, be nedigili ea da:gisisu da bu hafoga:i ba:sa, agoane ba:mu.

Isala:ili Dunu da Gode Ea Sisasu Hame Nabi

⁹ Defea! Dilia mae dawa:le, gagaoui agoane hamoma! Dilia si da wadela:le dialumu da defea. Dilia adini maedafa maini, feloale masa!

¹⁰ *Hina Gode da dilia bagadewane golama:ne hamoi dagoi. Balofede dunu da eno dunu ilia si agoane esalumu da defea galu. Be Gode da ilia mae ba:ma:ne, si dedebole lala:gi dagoi.

¹¹ Gode da ba:la:lusu ba:su huluane ea bai, dilima wamolegemu. Amo da meloa bione, ga:si dagoi agoane ba:mu. Dilia da amo meloa idisu dawa:lai dunuma e idima:ne gaguli ahoasea, e da amo da hamedei sia:mu. Bai meloa bioi da gobelega:i dagoi.

¹² Be amo idimusa: dilia idisu hame dawa:lai dunu amoma iasea, e amola da idimu hamedei sia:mu. Bai e da idisu hame dawa:, e da sia:mu.

¹³ †Hina Gode da amane sia:i, “Amo dunu ilia da Nama nodone sia:ne gadosa, ilisu da sia:sa. Be ilia sia: da hamedei liligi amola

* **29:10:** Louma 11:8 † **29:13:** Ma:diu 15:8-9; Maga 7:6-7

ilia dogo da Nama gadenene hame. Ilia sia:ne gadosu hou da osobo bagade dunu ilia sema amola ilia hou fawane, liligi ilia osobo bagade asigi dawa:su amoga sia:sa sisa:lalusu dawa:.

¹⁴ †Amaiba:le, na da hedolowane ili fananu, fananu, ilia da fofagadigimu. Nowa da bagade dawa:su dunu ilisu dawa:sa, ilia da gagaoui dunu agoane ba:mu. Amola ilia bagade dawa:su hou da hamedei liligi agoane ba:mu.

Hobea Misunu Hahawane Hou

¹⁵ Nowa da ilia ilegesu amo Hina Godema wamolegemusa: dawa:sa, da wadela:lesi dagoi ba:mu. Ilia da fa:no hamomu hou wamowane ilegesa. Amola eno dunu huluane da ilia hou hame dawa:mu, ilia agoane dawa:sa. ¹⁶ §Ilia da hou huluane mogo bugisa. Nowa ea hou da baligisala:? Osoboga hamoi ofodo hahamosu dunu o osobola:? Liligi amo dunu ea hamoi, da ea hahamosu dunuma agoane sia:ma:bela:?, “Di da na hame hahamoi.” o “Di da hahamosu hou hame dawa:,” amo sia:mu da defeala:? Hame mabu!

¹⁷ Musa: dunu ilia sia:i defele, “Fonobahadi aligili, iwila da ifabi agoane hamomu, amola ifabi da bu iwila hamoma:ne sinidigimu.”

¹⁸ Amo esoga, dunu afae da buga idisia, ge ga:i dunu ilia da nabimu. Amola si dofoi dunu musa: gasi ganodini gala, ilia si fadegale bu noga:le ba:mu. ¹⁹ Hame gagui dunu amola fonoboi dunu, ilia da Hina Gode Ea hahawane dogolegele hou iasu amo bu ba:mu. ²⁰ Be nowa da eno dunuma banenesisa amola Godema higasa,

† 29:14: 1 Golidia 1:19 § 29:16: Aisaia 45:9

amola wadela:i hamosu dunu huluanedafa, ilia da wadela:lesi dagoi ba:mu. ²¹ Nowa da baligidu sia: sia:sea, amola wadela:i hamosu dunu se mae lama:ne fidisia amola moloi dunu ilia moloidafa fofada:su hou mae ba:ma:ne hamosea, Gode da amo huluane gugunufinisimu. ²² Amaiba:le Isala:ili fi ilia Hina Gode (amo da A:ibalaha:me bidi hamosu mae lama:ne gaga:i) E da amane sia:sa “Na fi dunu! Dilia da bu eno hame gogosiamu. Dilia da hobeia bu hame gogosi-abeba:le, dilia odagi da gasi agoane bu hame ba:mu. ²³ Dilia mano amo Na da dilima imun, amo ba:sea, Na da Isala:ili hadigi Gode amo dilia da dafawaneyale dawa:beba:le, sia:mu. Dilia da Nama nodomu amola Naba:le nodone beda:mu. ²⁴ Gagaoui dunu da dawa: lamu. Amola dunu da wali egane sia: daha da hahawane dawa: lamusa: hame hihimu.”

30

Yuda Dunu Ilia da Idibidi amoma Gousa:su Hamoi, amo da Hamedei Liligi

¹ Hina Gode da sia:i dagoi, “Yuda fi ilia ouligisu dunu da wadela:lesi dagoi ba:mu. Bai ilia da Nama odoga:sa. Ilia da ilila: ilegesu amo fa:no bobogesa be Na da amo ilegesu hame hamoi. Ilia da gousa:su amo Na da higa:i hodosa, amo hamosa amola wadela:i hou mae fisili hamonana. ² Ilia da Na olelesu mae adole ba:le, udigili Idibidi fi ilia fidisu lala ahoa. Ilia da Idibidi ili gaga:musa: hanaiba:le, Idibidi hina bagade ea hou dafawaneyale dawa:sa. ³ Be Idibidi hina bagade da gasa hameba:le, ilia gaga:mu hamedei agoane ba:mu. Amola Idibidi fi ilia

gaga:su hou da wadela:lesisu liligi agoane ba:mu.
⁴ Yuda dunu ilia alofesu sia:ne iasu dunu, ilia da Idibidi moilai bai bagade amo Soua:ne amola Ha:inisi amoga doaga:i dagoi. ⁵ Be Yuda fi dunu da hohonosu fi (Idibidi) amo ilia dafawaneyale dawa:beba:le, se fawane nabimu. Bai ilia da fidisu hanai be Idibidi da ili hame fidimu.

⁶ Gode da ohe fi hafoga:i soge gagoe (south) amoga esala, ilia hou agoane olelesa, “Alofele iasu dunu da ha lai soge amo ganodini ahoa. Amo soge ganodini, laione wa:me amola bogosu gasonasu saya:be amola hagili ahoasu hanome (dala:gone) da esala. Ili dougi amola ga:mele amo da:iya muni bagade iasu liligi, dunu fi amo da ilima fidisu ima:ne sia:mu da hamedei, ilima ima:ne gaguli ahoa. ⁷ Idibidi fi ilia fidima:ne iasu da hamedei liligi. Amaiba:le, na da Idibidi amoma “Hamedei Dala:gone” dio asuli dagoi.

Hame Nabasu Fi Dunu

⁸ God da nama na da Isala:ili dunu ilia hou buga ganodini dedema:ne sia:i. Bai ilia wadela:i hou dedei dagoi, amo da dialoma:ne E sia:i. ⁹ Ili da mae fisili, Godema odoga:sa, amola ogogosa, amola Hina Gode Ea olelesu hame naba, agoane hamonana.

¹⁰ Ili balofede dunu ilima ouiya:ma:ne sia:sa. Ili da amane sia:sa, “Moloidafa hou amo nin-ima mae olelema. Ninia ge noga:ma:ne, ninia nabimu hanai liligi fawane ninima olelema. Nini waha hanai dawa:i liligi amo fawane lale-gagumu.

¹¹ Gasigama! Ninia logo mae ga:ma! Ninia da dilia hadigi Isala:ili Gode Ea hou nabimu higa:i gala mabu.”

¹² Be hadigi Isala:ili Gode da amane sia:sa, “Dilia da higale Na sia: hame naba. Dilia da gegesu amola ogogosu fawane hamosa. ¹³ Dilia da wadela:i hou hamosa. Dilia da gagoi dobea gado gagula heda:i amoga da goudagagala:i agoane. Dilia da mugului dagoi ba:mu. ¹⁴ Dilia da ofodo osoboga hamoi goudane fifi fonobahadi hamoiba:le, amoga nasubu gasa:le gadomu o hano dimu da hamedei.

¹⁵ Ouligisudafa Hina Gode, Isala:ili fi ilia hadigi Gode, da Ea fi dunuma amane sia:sa, “Nama sinidigima! Bu Na hou gebe dafawaneyale dawa:ma! Amasea, dilia da bu gasa bagade amola gaga:i dagoi ba:mu.” Be dilia da Ema sinidigima:ne higasa.

¹⁶ Be amomane dilia da hehenasu hosi da:iya fila heda:le, dilia ha lai ilima hobeamusa: dawa:lala. Dafawane! Dilia da hobeamu da defea. Dilia hosi ilia hehenasu hou da defele dilia dawa:lala. Be dili se bobogesu dunu ilia hehenasu da dilia hosi ilia hehenasu hou baligisa. ¹⁷ Dilia ha lai dunu afadafa ba:sea, dilia 1000 dunu da hobeamu. Amola dilia ha lai dunu biyale gala ba:sea, dilia huluanedafa da hobeamu. Dilia dadi gagui wa:i da wadela:lesili, hamedafa ba:mu. Eso gosa:gisu ea ifa bugi amo hisu fawane agolo da:iya bugi dialebe, amo fawane dialebe ba:mu. ¹⁸ Be Hina Gode da dilima asigima:ne ouesala. E da eso huluane moloidafa hou fawane hamonanebeba:le, E da dilima asigima:ne momagesa. Nowa da Hina

Gode Ea hou dafawaneyale dawa:beba:le lalegasia, da hahawane bagade.

Gode da Ea Fi Dunuma Hahawane Dogolegele Hamomu.

¹⁹ Dilia dunu Yelusaleme amo ganodini esala da fa:no bu hame dimu. Hina Gode da asigisa amola dilia da Ema E fidima:ne wele sia:sea, E da nabimu. ²⁰ Hina Gode da dilima se ima:ne, gasa bagade bidi hamosu imunu, be E da dilima olelema:ne amo bidi hamosu ganodini dilima gilisili esalebe ba:mu. Amola E ba:ma:ne, dilia da bu hame hogoi helemu. ²¹ Dilia logoga ahoasea, udigili ahoabeba:le dilia logo fisili lobodafa o lobo fofadi amoga ahoasea, dilia da dilia baligiga Ea sia: amane nabimu, “Logo da goea! Dilia amo ganodini masa!” ²² Dilia da dilia loboga hamoi ogogosu ‘gode’ liligi (amo da silifa amola gouli amoga legei) amo lale amola dilia da ledi liligi galagasa, amo defele galadigimu. Dilia da amane sia:mu, “Ninia bu ba:mu higa:i gala mabu.”

²³ Dilia da hawa: bugisia, Hina Gode amo heda:ma:ne, gibu imunu. Amola dilia da ha:i manu bagade faimu amola dilia bulamagau da gisi ha:i manu bagade ba:mu.

²⁴ Bulamagau amola dougi amo da dilia ifabi osobo gidinasa, amo da ha:i manu noga:idafa bagadewane manu ba:mu. ²⁵ Eso amoga dilia ha lai ilia moilai gagili sali amo dilia suguli lasea, amola ilia fi dunu medole lelegesea, amo esoga hano da goumi huluane amola agolo huluane amoga yogosa:imu. ²⁶ Oubi da eso ea hadigi defele diga:mu. Amola eso ea hadigi da nabuane

agoane bagamu. Eso afae amoga, eso ea hadigi da eso nabuane gala ilia hadigi defele ba:mu. Hina Gode da Ea fi ilima fa:gini i. Be eso amoga, amo fofa:gi da sosone amola uhinisini hamoi dagoi ba:mu.

Gode da Asilia Fi ilima Se Imunu

²⁷ Hina Gode Ea gasa bagade hou amola Ea hadigi da sedagawane ba:sa. Lalu amola lalu mobi da Ea ougi olelesa. E sia:sea, Ea sia: da laluga nesa agoane ba:sa. ²⁸ E bisimusa:, E da fo asuna ahoa. Amo da hano heda:le, liligi huluane gaguli ahoa, agoane ba:sa. Amo da fifi asi gala gaguli ahoasea, wadela:lesisa. Amola ilia wadela:i hamomusa: ilegesu amo wadela:sa. ²⁹ Be dilia! Gode Ea fi dunu! Dilia da hahawane ba:mu amola dilia da sema lolo nabe gasia gesami hea:sa amo defele gesami hea:mu. Dunu ilia da Hina Gode (Isala:ili fi ilia Gaga:su dunu) amo Ea Debolo Diasuga faludi dunana ahoasea, hahawane ba:sa, amo defele dilia da hahawane ba:mu.

³⁰ Hina Gode da dunu huluanedafa nabima:ne, Ea hadigi sia: sia:mu. Amola dunu huluanedafa dawa:ma:ne, Ea gasa bagade ougi hou olelemu. Lalu sawa:, gibu bagade, mugene amola gibu nawa:li agoane da ba:mu. ³¹ Asilia dunu da Hina Gode Ea sia: nabasea, amola Ea se iasu lasea, ilia da beda:i bagade ba:mu. ³² Hina Gode da ili fananawane, Ea Fi dunu da gesami agoane ilibu dumu amola sani baidama dumu. Gode Hisu da Asilia dunu ilima gegenanumu. ³³ Hemonega, Gode da Asilia hina bagade gob-ema:ne, lalu bagade momagei dagoi. Amo da

lugudu amola ba:de bagade amola lalu ifa da legele, bagadewane didisa heda:i. Hina Gode Ea mifo amoga lalu sawa: misini amo lalu didilalebe ba:mu.

31

Gode da Yelusaleme Moilai Bai Bagade Gaga:mu

¹ Dunu da Idibidi sogega fidisu lama:ne ahoana, da wadela:lesi dagoi ba:mu. Ilia da Idibidi dadi gagui gilisisu bagade, hosi, sa:liode amola dadi gagui dunu, amo ili gaga:musa: dawa:lala. Be Hina Gode, Isala:ili ilia hadigi Gode, amo E da ili gaga:musa: ilia hame dawa:, amola E da ili fidima:ne Ema hame adole ba:sa. ² Hina Gode E da Hi hou dawa:. E da wadela:lesisu iaha. E da wadela:i hamosu dunu amola ilia gaga:su dunu ilima se imunusa: sia:beba:le, E da se imunu. ³ Idibidi dunu da Gode hame. Ilia da osobo bagade dunu fawane. Ilia hosi da hu liligi fawane, a:silibu hame. Hina Gode da hawa: hamosea, gasa bagade fi amola gasa hame fi amo ilia fidilala, amo da gilisili dafane, wadela:lesi dagoi ba:mu.

⁴ Hina Gode da nama amane sia:i, “Sibi ouligisu dunu da bagadewane wele sia:sa, be ilia da laione wa:me amo da ohe fi fane legele naha, amoga sefasimu da hamedei. Amo defele, Na, Hina Gode Bagadedafa da Saione Goumi gaga:sea, enoga Na logo hedofamu da hamedei. ⁵ Sio da ea mano gaga:ma:ne, ea bibi amo da:iya ougiaga hahadomabe, amo defele Na da Yelusaleme gaga:mu.”

⁶ Hina Gode da amane sia:i, “Isala:ili dunu! Dilia da Nama wadela:le hamoi amola Nama gegei. Be wali, Nama sinidigima!” ⁷ Eso da misunu amoga dilia da wadela:i gouli amola silifa loboga hamoi ‘gode’ liligi amo huluane galadigimu. ⁸ Asilia da gegesu ganodini wadela:lesi dagoi ba:mu. Be osobo bagade dunu ilia gasaga hame. Na fawane da ili gugunufinisimu. Ili da amo gegesuga hobeamu, amola ilia ayeligi dunu da udigili se dabe iasu hawa: hamosu dunu ba:mu. ⁹ Ili hina bagade da bagade-wane beda:iba:le hobeamu, amola ilia dadi gagui ouligisu dunu da beda:iba:le, ilia gegesu eso gosa:gisu huluane fisili, hobeamu.” Hina Gode (amoma dunu da Yelusaleme amo ganodini nodone sia:ne gadosa, amola Ea lalu da gobebe salimusa:, nesa) E da sia:i dagoi.

32

Moloidafa Hina Bagade

¹ Eso enoga, hina bagade e da ea fi amo moloidafa ouligimu, amo da misunu. Amola, ouligisu dunu ilia da moloidafa hou amoga ilia dunu fi ouligimu. ² Ili da afae afae amo fo amola gibu bobodobe amoma wamoaligisu agoane ba:mu. Ili da hano nawa:li hafoga:i soge amo ganodini diala, amola igi bagadedafa ea baba gala:le bagade, hafoga:i soge ganodini defele ba:mu. ³ Amo ouligisu dunu ilia da ilia fi dunu ilia hanai dawa:i liligi noga:le nabimu. ⁴ Ili da momabo agoane bu hame hamomu, be ilia da molole, dawa:iwane sia:mu.

⁵ Ilia da noga:le dawa:mu. Ilia da gagaoui dunu ilia hamosu da noga:idafa hame sia:mu. Amola wadela:i hamosu dunu da moloidafa hou hamosa, ilia da hame sia:mu. ⁶ Gagaoui dunu da gagoulewane hamosa amola wadela:i hou ilegesa. Ea sia: amola ea hamosu da Hina Godema gadesu liligi agoane. Amola e da ha:i dunuma ha:i manu hame iaha, amola hano hanai dunuma hano hame iaha.

⁷ Asigi dawa:su hame gala dunu ea hou da wadela:i, amola e da wadela:i hou hamosa. E da hame gagui dunu wadela:ma:ne, amola ilia moloidafa fofada:su hou mae ba:ma:ne, bagadewane ogogosa. ⁸ Be moloidafa dunu da molole hamosa, amola eno dunu da moloi hou ba:ma:ne, e da gasawane molole lela.

Yelusaleme Uda amoma Fofada:su Hou amola Bu Sinidigisu Hou

⁹ Dilia uda! Dilia da mae da:i dione, asabole hahawane esala! Na sia: nabima!

¹⁰ Dilia da wali hahawane sadi esala. Be ode afae gidigili, dilia se bagadewane nabawane esalebe ba:mu. Bai waini fage faimu hame ba:mu. ¹¹ Dilia da asabole, mae beda:iwane esalusu. Be wali beda:iba:le, yaguguma. Dilia abula gisa:le, gadelai abula dilia hagamoga idiniginisima. ¹² Da:i dioiba:le, dilia bida:igi fama! Bai nasegagi ifabi sogebi amola waini sagai da wadela:lesi dagoi. ¹³ Aya: gaga:nomei amola gagalobo fawane da Na fi dunu ilia sogega heda:sa. Diasu huluane amo ganodini, musa: dunu da bagadewane nodosu amola moilai amo ganodini hahawane esalusu. Be

wali, dunu huluane da asi dagoiba:le, dima mabu! ¹⁴ Hina bagade ea diasu amola da dunu hame esalebe ba:mu, amola bisilua moilai bai bagade (Yelusaleme) amo da dunu hame esalebe ba:mu. Diasu amola gagili sali da mugululi, bu mae gaguma:ne, wadela:lesi dagoi ba:mu. Sigua dougi da amo ganodini udigili ahoanebe ba:mu, amola sibi da amo ganodini, gisi nanebe ba:mu.

¹⁵ Be fa:no, Gode da Ea A:silibu ninima bu iasimu. Soge wali wadela:lesi dagoi da afadenene, bu nasegagi osobo ba:mu. Ifabi amoga ilia da ha:i manu bagade lamu.

¹⁶ Isala:ili soqe ganodini moloidafa hou amola moloi fofada:su hou fawane ba:mu.

¹⁷ Dunu huluane da moloi hou fawane hamo-muba:le, olofosu amola gaga:su fawane ba:mu.

¹⁸ Gode Ea Fi dunu da bu da:i diosu hame ba:mu, amola ilia diasu ganodini ilia da olofole, gaga:iwane esalumu. ¹⁹ (Be Gode Ea se iasu esoga, mugene da iwilaga sa:imu, amola moilai da gadelale, mugului dagoi ba:mu.) ²⁰ Be fa:no dunu huluane da hahawane bagade ba:mu. Ilia da sagai nasegagima:ne hano defele dialebeba:le, amola ha:i manu bagade bugi dialebeba:le, amola ilia dougi amola ohe fi da gaga:iwane gisi bagade nabeba:le, hahawane esalumu.

33

Aisaia da ea Fi Fidima:ne, Godema Sia:ne Gadosu

¹ Ninia ha lai da wadela:lesi dagoi ba:mu. Eno dunu da ilima hame hohonoi amola ilia liligi hame wamolai. Be ilia da eno dunu hohonoi

amola ilia liligi wamolai. Be ilia wamolasu amola hohonosu eso da dagoiwane ba:mu. Amasea, eno dunu da ilima wamolamu, amola hohonomu.

² Hina Gode! Ninima asigima! Dia da ninima hobeas misunu hou ouligisa, amo ninia dafawaneyale dawa:sa. Eso huluane eso afae afae nini gaga:ma. Amola bidi hamosu esoga, nini gaga:ma. ³ Di da ninimagale gegesea, fifi asi gala da gegesu gugulubi nabasea, hobeasa. ⁴ Ila liligi fisili, ninia da lasa.

⁵ Hina Gode da bagadedafa! E da liligi huluanedafa amoma Ouligisudafa esala. Ea hamobeba:le, Yelusaleme da hou ida:iwane gala amola moloidafa hou amoga nabaiwane ba:mu. ⁶ Amola Isala:ili dunu fi da hame dafamu. E da Ea fi dunu amo gaga:lala, amola ilima bagade dawa:su hou iaha. Ila Godema beda:su hou amola nodosu hou da fedege agoai, ilia baligili bagade gobolo agoai gala.

⁷ Nimi gasa bagade dunu da Gode fidima:ne bagade wele sia:nana. Sia: alofele iasu dunu da olofosu logo hogoi helele, hamedeiba:le, bagade-wane dinana. ⁸ Wamolasu amola fane legesu dunu da logoga ahoabeba:le, udigili logoga masunu da hamedei agoane ba:sa. Dunu da ilia gousa:su hamoi amo udigili wadela:sa. Dunu huluane da dunu eno ilima hame nodosa. ⁹ Soge huluane da ha:i manu hame bugi amola dunu hame esalebe agoane udigili diala. Lebanone iwila ifa da bioi dagoi. Musa: nasegagi sogebi amo Sia:lane Fago da wali hafoga:i sogebi agoane ba:sa. Amola Ba:isia:ne sogebi amola Gamele Goumi amoga ifa lubi huluane da gili osoba daha.

Hina Gode da Ea Ha lai Dunuma Sisasa

¹⁰ Hina Gode da fifi asi gala ilima amane sia:sa, “Na da wahadafa hawa: hamomu. Na gasa bagade hou dilima olelemu. ¹¹ Dilia da hamedei ilegesu hamosa. Amola dilia hawa: hamobe huluane da hamedei. Na A:silibu da lalu agoane dili gugunufinisimu.

¹² Dilia da igi laluga nebeba:le goudasa, amola aya: gaga:nomei nebeba:le, nasubu fawane ba:sa, amo defele dilia da goudai dagoi ba:mu.

¹³ Dunu huluane, sedaga fi amola gadenene fi, amo huluane da Na hamobe nabalumu, Na gasa bagade hou dafawaneyale dawa:mu da defea.

¹⁴ Wadela:i hamosu dunu Saione moilai bai bagade amo ganodini esala da bagadewane beda:iba:le, yagugusa. Ilia da amane sia:sa, “Gode Ea fofada:su hou da lalu amo da mae ha:ba:dole, eso huluane nenana agoane gala. Dunu afae amo laluga nebeba:le esaloma:bela:? Hame mabu!” ¹⁵ Be dilia da moloidafa sia:sea, amola moloidafa hawa: hamosea, dilia da amo lalu baligisia, esalebe ba:mu. Dilia gasaga hame gagui dunu ilima mae ogogoma, amola hano suligisu hou mae lama. Amola nowa da fane legesu hou amola eno wadela:i hou hamomusa: ilegesea, ilima mae gilisima.

¹⁶ Amasea, dilia da gaga:i dagoi ba:mu. Dilia da fedege agoane, gasa bagade diasu ganodini gagili sali dagoi ba:mu. Dilia da ha:i manu amola hano nasu dilia hanai defele ba:mu.

Hobea Misunu Hadigi Hou

¹⁷ Fa:no dilia da bu hina bagade hadigiwane dilia soge bu bagade hamoi, amoga ouligilalebe

ba:mu. ¹⁸ Dilia musa: ga fi su (da:gisi) lasu dunu amola desega ahoasu dunu, ilima bagade beda:i galu. Be amo esoga, dilia da ilima bu hame dawa:mu.

¹⁹ Amola gasa fi ga dunu amo da dilia hame dawa: sia: amoga sia: dalebe, amo dilia da bu hame ba:mu. ²⁰ Saione moilai bai bagadega ninia da Godema dawa:su lolo nabe hamonana. Amo ba:ma! Yelusaleme ba:ma! Amo ganodini esaloma:ne, Yelusaleme da gaga:idafa sogebi agoane ba:mu. Yelusaleme da abula diasu amo ea goge bugi da hamedafa dugaga:la:le amola ea efe da hamedafa hedofale, eso huluane dialebe, agoaiwane ba:mu. ²¹ Hina Gode da Ea hadigi hou ninima olelemu. Ninia da hano ba:de bagade amo ilia bega: esalumu. Be ninia ha lai dunu ilia dusagai da amo hano da:iya hame masunu. ²² - ²³ Amo dusagai ilia ahoasu liligi huluane da hamedei liligi. Ilia foga ahoasu abula amo fadegale gamu da hamedei. Ninia da ha lai dadi gagui dunu ilia liligi huluane udigili lasea, liligi bagade gaguiba:le, emo gasuga:igi dunu amola da mogili lamu defele ba:mu. Hina Gode Hisu da ninia hina bagade esalebe ba:mu. E da nini ouligimu amola gaga:mu. ²⁴ Ninia soge ganodini dunu huluanedafa da olosu bu hame ba:mu amola Gode da ninia wadela:i hou huluanedafa gogolema:ne olofomu.

34

Gode da Ea Ha Lai Dunu ilima Se Imunu

¹ Fifi asi gala dunu huluane! Misa! Osobo bagade liligi huluane amola dunu huluane amo

ganodini esala! Misa amola nabima! ² Hina Gode da fifi asi gala huluane, amola ilia dadi gagui gilisisu huluane ilima ougi gala. E da ilima fofada:nanu, ili gugunufinisimusa: ilegei dagoi. ³ Ilia bogoi da:i hodo da mae uli dogone, udigili dasama:ne amola gaha nabima:ne dialebe ba:mu. Amola goumi da maga:mega ulasi dagoi ba:mu. ⁴ *Eso amola oubi amola gasumuni da goudane, osobo su agoane ba:mu. Mu amola da meloa bioi defele, bioi dagoi ba:mu. Gasumuni amola da figi o waini efe lubi dabe agoane sa:imu.

⁵ †Hina Gode da gegemusa:, Hebene ganodini Ea gobihei momagei dagoi. E da Idome dunu ilima fofada:nanu, ili wadela:musa: ilegei dagoi. E da Ea gobiheiga amo dunu famu. ⁶ Ea gobihei, da gobeles salasu sibi mano amola goudi, ilia sefe amola maga:me agoane, Idome dunu ilia sefe amola maga:me amoga dedebei dagoi ba:mu. Hina Gode da Bosela moilai bai bagade ganodini, amo gobeles salasu hamomu. E da Idome sogeg ganodini, fane legesu hou bagadedafa hamomu. ⁷ Idome dunu da sigua bulamagau, amola bulamagau gawali mano agoane dafane, osobo da maga:me amola sefe amoga dedebei dagoi ba:mu. ⁸ Amo esoga, Hina Gode da Saione gaga:mu, amola ea ha lai dunu ilima dabe imunu.

⁹ Idome sogeg hano da afadenene, bunumai edele agoane ba:mu amola osobo da bu “salafa”

* **34:4:** Ma:diu 24:29; Maga 13:25; Luge 21:26; Wamolegei Sia: Olelesu 6:13-14 † **34:5:** Aisaia 63:1-6; Yelemaia 49:7-22; Isigiele 25:12-14, 35:1-15; A:imose 1:11-12; Oubadaia 1-14; Ma:lagai 1:2-5

agoane hamomu. Soge huluane da bunumai edele agoane laluga ulagimu.

¹⁰ †Hayoga amola gasia, amo sogē da laluga nemu. Amola, mobi da mae fisili, eso huluane heda:lalumu. Soge da eso huluane wadela:lesi dagoi dialalalumu, amola amo ganodini, dunu da hamedafa lafiadalumu. ¹¹ Gugunia amola 'la:ifene' sio fawane da amo sogē ouligimu. Amola osobo bagade hame hahamoi esoga, amo sogē da wadela:lesi agoane ba:i, amo defele Hina Gode da Idome sogē bu wadela:lesimu.

¹² Hina bagade amo sogē ouligima:ne da hame ba:mu. Ouligisu dunu huluane da asi dagoi ba:mu. ¹³ Aya: gaga:nomei amola gagalobo fawane da hina bagade ilia diasu ganodini, amola gagoi moilai amo ganodini heda:mu. Sigua wa:me amola gugunia fawane amo ganodini esalebe ba:mu. ¹⁴ Sigua ohe fi da amo ganodini ahoanebe ba:mu, amola wadela:i a:silibu da ilila: wele sia:nanebe nabimu. Amola wadela:i uda a:silibu (yagono) da amoga helefima:ne misunu. ¹⁵ Gugunia da ilia bibi gaguli, oso legele, mano lalelegele, ilia mano ouligimu. Buhiba ilia da amogawi afae afae misini, gilisimu.

¹⁶ Hina Gode Ea buga amo ganodini idima. Amo esalebe ohe amola sio huluane esalebe ba:mu. Iliā afae afae da udigili hame esalumu be gawali da aseme lale fimu. Hina Gode da sia:i dagoi. Hisu da ela gilisimu. ¹⁷ Hina Gode Hisu da sogē fifili, ilima defele imunu. Iliā da mae fisili

† **34:10:** Wamolegei Sia: Olelesu 14:11, 19:3

amo soge ganodini esalumu. Amo da dunu hame
be ilia sokedafa dialalalumu.

35

Hadigi Logo

- ¹ Hafoga:i soge da hahawane ba:mu.
Ifa lubi da falegale, wadela:i soge ganodini
alemu.
- ² Fedege agoane, hafoga:i soge da
hahawaneba:le,
gesami hea:mu amola wele sia:mu.
Hafoga:i soge da ida:iwane Lebanone Goumi
defele ba:mu,
amola amo soge ea nasegagi da Gamele
amola Sia:lane ifabi
ela nasegagi defele ba:mu.
Dunu huluanedafa da Hina Gode Ea gasa
bagade hou
amola Ea baligili Hadigi ba:mu.
- ³ *Dilia! Nowa ea lobo da helebe,
amola nowa da gasa hameba:le ea emo
muguni da yagugusa,
amoma gasa ima.
- ⁴ Nowa da da:i dioi galea, ilima amane sia:ma,
“Gasa lama! Mae beda:ma!
Gode da dili gaga:musa;
amola dilia ha lai ilima se imunusa: mis-
unu.”
- ⁵ †Si dofoi dunu da bu ba:mu.
Ge ga:i dunu da bu nabimu.
- ⁶ Emo gasuga:igi dunu da soagala:le gosa:mu.

* 35:3: Hibulu 12:12 † 35:5: Ma:diu 11:5; Luge 7.22

Amola sia: hamedei dunu da
hahawaneba:le, wele sia:mu.
Hafoga:i sogega, hano noga:i ahoanebe
ba:mu.

⁷ Hafoga:i soge amo ganodini, sa:iboso soge da
afadenene,

hano wayabo agoane hamomu.

Amola hafoga:i sogebi amo ganodini,
gu hano bagohame ba:mu.

Sogebi amo ganodini sigua wa:me da esalu,
amoga fafugisi amola saga: ba:mu.

⁸ Amo soge ganodini, logo ea dio amo “Hadigi
Logo” dialebe ba:mu.

Amoga ahoanebe, dilia da wadela:i hamosu
dunu hame ba:mu.

Amola gagaoui dunu da amoga ahoabe dunu
ilima ogogomu hamedei agoane ba:mu.

⁹ Laione wa:me amogai esalebe hame ba:mu,
amola nimi bagade ohe fi hame ba:mu.

Be nowa dunu amo Hina Gode da gaga:i
dagoi,

amo dunu da ilia diasudafa amoga
doaga:ma:ne,
amo logoga ahoanebe ba:mu.

¹⁰ Ilia hahawaneba:le, gesami hea:lala amola
wele sia:nana,

Yelusalemega doaga:mu.

Ilia da da:i dioi amola se nabasu bu hame
ba:mu.

Be ilia da eso huluane hahawane fifi
ahoanumu.

36

*Asilia dunu da Yelusaleme fi ilima Badugusu
(2 Hina 18:13-27; 2 Hou Olelesu 32:1-19)*

¹ Ode 14 amo hina bagade Hesigaia ea Yuda fi ouligibiga, Sena:gelibi (Asilia hina bagade) da Yuda gagoi gagili sali moilai amoma doagala:le, suguli lai dagoi.

² Amalalu, e da ea bisilua ouligisu dunu, amo da dadi gagui dunu gilisisu amoma bisili, La:igisi moilai bai bagade fisili, Yelusalemega asili, hina bagade Hesigaia amoma e da bu gegesu fisili, Yelusaleme ema imunu, amo sia:ma:ne asunasi. Amo ouligisu dunu da asili, logo amoga abula hahamosu dunu da hawa: hamosu (amo da hano logo da gadodili hano wayabo amoga hano gaguli maha, amo gadenene), amo logoga esalu.

³ Yuda dunu udiana da ema misi. Ilia dio da Ilaigime (Hiligaia egefe) amola Siebena (sia: dedesu dunu) amola Youa (A:isa:fe egefe). ⁴ Asilia bisilua ouligisu dunu da Hesigaia da Asilia hina bagadema abuliba:le hame beda:i, amo hou dawa:musa: hanai galu. ⁵ E amane sia:i, “Dilia da adi dawa:bela:? Sia: fawane da gasa bagade dadi gagui gilisisu amola gegesu dawa:su hou amoga hasanasima:bela:? Dilia da Asilia ilima odoga:sea, nowa da fidima:bela:? ⁶ *Dilia da Idibidi da dili fidimu dawa:lala. Be amo hou da dilia gasa hame saga: lale, galiamo hamomusa: dawa:su defele. Amo da fili, dia lobo somu. Idibidi hina bagade ea hou da agoaiwane gala. Nowa da ea fidisu hou dafawaneyale dawa:sea da se nabimu.”

* 36:6: Isigiele 29:6,7

⁷ Asilia ouligisu dunu da eno amane sia:i, “Dilia da dilia Hina Gode da dili fidima:ne dawa:bela? Hesigaia da Yuda dunu amola Yelusaleme dunu ilima ilia ‘oloda’ afae fawane amoga Godema sia:ne gadomusa: sia:beba:le, e da dilia Hina Gode Ea ‘oloda’ amola sia:ne gadosu liligi eno wadela:lesi dagoi. ⁸ Na da na hina bagade ea dioba:le, dilima agoane hou hamomu. Dilia da dunu 2000 agoane, hosi fila heda:ma:ne defele esala amo hogole ba:sea, na da dilima hosi 2000 agoane ili fila heda:ma:ne imunu.

⁹ Dilia da Asilia ouligisu dunu afae fonobahadidafa hasaliimu defele hame ba:sa. Amaiba:le, dilia abuliba:le Idibidi dunu da dilima sa:liode amola hosi da:iya fila heda:i dadi gagui dunu dilima asunasima:ne dawa:sala? ¹⁰ Hina Gode da na fidibiba:le, na da dilia soqe amo doagala:le wadela:lesi dagoi. Hina Gode Hisu da na asunasi dagoiba:le, na da agoane hamosu.” ¹¹ Amalalu, Ilaigime amola Siebena amola Youa da amane sia:i, “Elama:igi sia: amoga ninima sia:ma! Ninia da amo sia: dawa:. Hibulu sia: amoga mae sia:ma. Bai dunu huluane gagoi da:iya esalebe da nabasa:besa:le, Elama:igi sia: sia:ma.”

¹² Be Asilia ouligisu da bu adole i, “Dilia adi dawa:bela? Asilia hina bagade da dili amola Yuda hina bagade amo fawane nabima:ne, na hame asunasi. Hame mabu! Na da dunu huluane gagoi amoga esalebe ilima sia:sa. Bai ilia da dili defele ilila: iga manu amola ilila: baea manu.”

¹³ Amalalu, amo Asilia ouligisu dunu da wa:legadole amola Hibulu sia: amoga amane

sia:i, “Nabima! Asilia hina bagade da dilima agoane sia:sa. ¹⁴ E da dilima sisasu, amo Hesigaia ea ogogosu sia: mae nabima. Hesigaia da dili gaga:mu da hamedei. ¹⁵ Amola e da dilima Hina Gode da dili gaga:mu sia:sea, ea sia: mae nabima. Hina Gode da dili gaga:mu, amola ninia Asilia dadi gagui gilisisu ilia da dilia moilai bai bagade suguli lama:ne logo hedofamu, mae dawa:ma. ¹⁶ Hesigaia ea sia: mae nabima. Asilia hina bagade da dilia huluane dilia moilai bai bagade fisili, gadili misini, ea se dabe iasu hawa: hamoma:ne sia:sa. Dilia da dilia waini sagai amola figi sagai amoga waini fage amola figi fage manu amola dilia si amoga hano manu.

¹⁷ Amasea, Asilia hina bagade da dili soge eno dilia soge agoane (amo ganodini da waini sagai amola gagoma dilia baledehamoma:ne) amoga fima:ne oule masunu.

¹⁸ Hesigaia ea sia: amo da Hina Gode da dili gaga:mu, amo da ogogosa. Mae nabima! Fifi asi gala eno huluane ilia ‘gode’ liligi da Asilia hina bagade ili mae hasanasima:ne gaga:bela:? Hame mabu! ¹⁹ Ha:ima:de amola Aba:de ilia ‘gode’ liligi da wali habila:? Amola Sefafa:ime ilia ‘gode’ liligi ilia da habila:? Nowa da Samelia fi gaga:bela:?

²⁰ Amo soge ilia ‘gode’ liligi da ninia hina bagade ilima mae hasanasima:ne gaga:bela:? Hame mabu! Amaiba:le, dilia da abuliba:le Hina Gode da Yelusaleme gaga:ma:ne defele esala, dawa:bela:?” ²¹ Be Yelusaleme fi dunu da hina bagade Hesigaia ea sia: defele ouiyale esalu. Ili da sia: afadafa hame sia:i. ²² Amalalu, Ilaigime amola Siebena amola Youa da da:i dioiba:le, ilia

abula gadelale, hina bagade Hesigaiama asili,
Asilia ouligisu dunu ea sia: ema adole i.

37

Hesigaia da Aisaia Ea Sia:ne Iasu Hogoi (2 Hina 19:1-7)

¹ Hina bagade Hesigaia da ilia sia:ne iasu nababeba:le, da:i dioiba:le ea abula gadelale, wadela:i eboboi abula idiniginisili, Hina Gode Ea Debolo Diasuga asi. ² E da Ilaigime (hina bagade ea diasu ouligisu dunu) amola Siebena (hina bagade ea sia: dedesu dunu) amola go-bele salasu ouligisu dunu amo balofede dunu Aisaia (A:imose egefe) ema asunasi. Ila amola da wadela:i eboboi abula amoga idiniginisili ahoanu.

³ Hesigaia da sia:beba:le, ilia da Aisaiama amane sia:i, “Wali eso da se nabasu eso. Ninia da se iasu ba:i dagoi amola gogosia:i bagade. Ninia da uda amo mano lalelegemu gala, be gasa hameba:le, lalelegemu hamedei, nini da agoaiwane gala. ⁴ Asilia hina bagade da ea bisilua ouligisu dunu amo Esalebe Gode Ema gademusa: asunasi dagoi. Dia Hina Gode da amo gadesu nabalu amola dunu da gadesu sia:i, ilima se imunu da defea. Amaiba:le, ninia fi dunu amo da mae bogole esalebe ba:sea, amo fidima:ne, di Godema sia:ne gadoma.”

⁵ Aisaia da hina bagade Hesigaia ea sia:ne iasu nababeba:le, ⁶ e da amo sia: bu adole iasi, “Asilia dunu da dili beda:ma:ne, Hina Gode da dilia gaga:mu hamedei sia:sa. Be Hina Gode da dili mae beda:ma:ne sia:sa. ⁷ Hina Gode da

hamobeba:le, Asilia hina bagade da udigili sia:ne iasu nababeba:le, hi sogega buhagimu. Amasea, Hina Gode da hamobeba:le, amogawi eno dunu da Asilia hina bagade fane legemu.”

*Asilia hina bagade da Magagisu Sia: eno Sia:sa
(2 Hina 19:8-19)*

⁸ Asilia bisilua ouligisu da hina bagade da La:igisi fisili, Libina moilaiga gegemusa: asi, amo nabi. Amaiba:le, e da amoga ea sia: nabimusa: asi. ⁹ Asilia dunu da sia: nabi, amo Sudane hina bagade ea dio amo Dehaga da Idibidi dadi gagui gilisisu amo bisili, Asilia dunu doagala:musa: manebe nabi. Asilia hina bagade da amo sia: nababeba:le, Yuda hina bagade Hesigaiama meloa dedene iasili, amane sia:i, ¹⁰ “Gode amoma di da dafawaneyale dawa:be, amo da na loboga di hame gagulaligimu sia:i. Be amo ogogosu sia: mae nabima. ¹¹ Di da sia:ne iasu nabi dagoi. Asilia hina bagade da adi fifi asi gala wadela:musa: ilegesea, e da ea hanaiga agoane hamosa. Di da hobeale masunu logo ba:ma:ne dawa:bela:? Hame mabu! ¹² Na musa: fi dunu da Gousa:ne, Ha:ila:ne amola Lisefe, amo moilai bai bagade wadela:lesi dagoi. Amola ilia da Bedidene dunu Dila:sa moilai bai bagade amo ganodini esalu, fane legei dagoi. Amola ilia ‘gode’ liligi ili gaga:mu hamedei ba:i. ¹³ Ha:ima:de, A:ba:de, Sefafa:ime, Hina amola Aifa, ilia hina bagade dunu da habila:?”

¹⁴ Hina bagade Hesigaia da meloa dedei amo sia: adole iasu dunuma lale, idi. Amalalu, e da Debolo diasuga asili, Hina Gode da meloa dedei ba:ma:ne, ligisi.

¹⁵ Amola e da amane sia:ne gadoi, ¹⁶ *¹⁶ “Isala:ili Hina Gode Bagadedafa! Di da Dia fisu amo ougia gala esalebe liligi gadodili diala amoga fili, Disu da Godedafa amola Disu da osobo bagade fifi asi gala huluane ilima Hina esala. Disu da osobo bagade amola mu hahamoi. ¹⁷ Wali, Hina Gode! Ninia sia: nabima! Amola ninima doaga:i hou ba:ma! Gode Esalebe! Sena:gelibi ea Dima gadesu sia: nabima! ¹⁸ Hina Gode! Asilia hina bagade ilia da fifi asi gala bagohame wadela:lesi dagoi, amola ilia soqe wadela:lesilalu asi. Amo ninia dawa:. ¹⁹ Amola ilia da amo dunu ilia ‘gode’ liligi laluga ulagisi. (Be amo ‘gode’ liligi da ‘gode’ hame. Ilia da udigili ‘gode’ liligi loboga hamoi. Ilia da amo liligi ifa amola igiga hamoi.) ²⁰ Defea! Ninia Hina Gode! Osobo bagade fifi asi gala huluane amo Disu fawane da Godedafa dawa:ma:ne, Dia nini, Asilia dunu nini mae wadela:lesima:ne, gaga:ma.

Aisaia da Hesigaiama Sia: Adole Iasi
(2 Hina 19:20-37)

²¹ Amalalu, Aisaia da hina bagade Hesigaiama sia: adole iasi. Hina Gode da Hesigaia ea sia:ne gadosu nababeba:le, E da bu Sena:gelibi ema sia: adole iasima:ne, sia:i, ²² “Sena:gelibi! Yelusaleme fi da di higasa amola dia houba:le oufesega:sa.

²³ Di da nowama gadesu amola fofonobosu, di adi dawa:bela:? Di da Na, Isala:ili Hadigi Gode amoma mae nodone, gadesa. ²⁴ Di da Nama hidale sia:ma:ne, di sia: adole iasu dunu asunasi. Di da dia sa:liode amoga Lebanone baligili heda:i

* **37:16:** Gadili Asi 25:22

goumi hasanasi, hidale sia:i. Di da gadodafa heda:i dolo ifa amola noga:ida fa “saibalase” ifa hedofale, amola iwila bagade ganodini golili sa:ili dogodafa doaga:i, di da hidale agoane sia:i. ²⁵ Di da si dogone amola ga fi dunu ilia so ge ganodini hano mai, amola dia dadi gagui dunu ilia da Naile Hano amoga ososa:giba:le, amo hano da hafoga:i dagoi, amo di da hidale sia:i.

²⁶ Be di da hame nabibala:? Na da musa: hemonega, amo hou huluane ilegei dagoi. Amola wali Na da amo hou hamoi dagoi. Na da dima gagili sali moilai bai bagade amo isu legesu hamomusa: wadela:lesima:ne, amo Nisu da dima gasa i. ²⁷ Dunu amo ganodini esalu, ilia gasa da hamedei galu. Ilia da bagadewane beda:iba:le, asigi dawa:su hobeai dagoi. Ilia da ifabi gisi ganodini o gagalobo diasu da:iya gadodili bugi, amo da gia:i bagade gusudi mabe fo masea, biobe, amo defele ba:i.

²⁸ Be dia hou huluane amola dia ahoabe Na dawa:. Di da Nama gasa fili ougili sia:be Na dawa:. ²⁹ Na da amo Nama gasa fili ougi sia: sia:ne iasu lai dagoi. Amola wali Na da dia mi amoga ma:go heda:mu, amola dia lafi ganodini ouli daba: misimu. Amola Na da logo di misi, amoga di bu hiouginana masunu.”

³⁰ Amalalu, Aisaia da hina bagade Hesigaiama amane sia:i, “Fa:no misunu hou dawa: digisu hahamosu ba:ma! Wali ode amola aya ode dilia da ha:i manu udigili so ge ga heda:i fawane manu. Be gasida ode, di da gagoma sagai faimu, amola dilia da waini efe sagai fage manu.

³¹ Nowa dunu ilia da Yuda soqe ganodini mae bogole esala, da sagai liligi amo ilia difi da osoba gududafa daha, amola fage noga:i legesa amo defele ba:mu. ³² Hina Gode Bagadedafa da amo hamoma:ne sia:i dagoiba:le, dunu mogili da Yelusalemega amola Saione Goumiga mae bogole esalebe ba:mu.

³³ Hina Gode da Asilia hina bagade ea hou olelema:ne, amane sia:i, “E da amo moilai bai bagade golili hame sa:imu. E da dadi afae amoga hame gala:mu. Dadi gagui dunu gaga:su liligi gaguiwane da moilai bai bagade gadenene hamedafa misunu. Amola, moilai bai bagade gagoi wadela:lesima:ne, ilia da osobo bi hame gagagula heda:mu.

³⁴ E da moilai bai bagade mae golili sa:ili, ea misi logo amoga buhagimu. Bai Na, Hina Gode, da sia:i dagoi. ³⁵ Dunu huluane da Na hou da moloidafa dawa:ma:ne, amola Na da Na hawa: hamosu dunu Da:ibidi ema sia:i dagoiba:le, Na da Yelusaleme gaga:mu,” Hina Gode da amane sia:i.

³⁶ Hina Gode Ea a:igele dunu da gasia Asilia fisisu amoga asili, dadi gagui dunu 185,000 agoane fane legei dagoi. Hahabe, ilia huluane bogoi dialebe ba:i. ³⁷ Amalalu, Asilia hina bagade Sena:gelibi da fisili, Ninefe moilai bai bagadega sinidigi. ³⁸ Eso afaega, e da ea ‘gode’ liligi amo Niseloge ea sia:ne gadosu diasu ganodini sia:ne gadolalebe, egefe aduna amo A:dala:melege amola Sialisa da elea gobiheiga e medole legele, hobeale, Elala:de sogega hobeai.

Egefe eno amo Isaha:done, da Sena:gelibi ea hina bagade sogebi lai dagoi.

38

*Hina bagade Hesigaia da Olole bu Uhi
(2 Hina 20:1-11; 2 Hou Olelesu 32:24-26)*

¹ Amo esoga agoane, hina bagade Hesigaia da olole, gadenenewane bogoi. Balofede dunu Aisaia (A:imose egefe) da ema ba:la asili, ema amane sia:i, “Hina Gode da dima dia hou amola liligi hahamoma:ne sia:sa. Bai di da hame uhimu. Di bogoma:ne momagemu.”

² Hesigaia da ea odagi dobea amoga delegili, amane sia:ne gadoi, ³ “Hina Gode! Dawa:ma! Na da mae fisili, Dia hawa: hamosu hamonanu. Na da Dia hanai hamoma:ne, eso huluane hawa: hamomusa: dawa:i.” Amalalu, e da se nabawane ha:giwane dinanu.

⁴ Amalalu, Hina Gode da Aisaia amoma, ⁵ e da Hesigaia amoma bu masa:ne, amola ema agoane sia:ma:ne sia:i, “Na, Hina Godedafa, dia musa: ada Da:ibidi ea Gode, Na da dia sia:ne gadosu nabi, amola dia disu si hano ba:i dagoi. Di da ode eno 15 agoane bu esaloma:ne, Na da logo doasimu. ⁶ Asilia hina bagade da di amola Yelusalemega mae hasanasima:ne, Na da gaga:mu, amola gaga:lalumu.” ⁷ Aisaia da Hesigaia bu adole i, (Hesigaia da Aisaia 38:22 amo ganodini adole ba:i) “Hina Gode da Ea sia:i da dafawaneyale olelema:ne, dima dawa:digisu hamomu, agoane, ⁸ hina bagade A:iha:se ea fa:gu gagui, amoga eso baba ea ba:su da delegili, fa:gu bubulufai nabuane amoga buhagimu.” Amola

eso ea baba da bu delegili, fa:gu bubulufai nabuane bu sinidigi. ⁹ Hesigaia ea oloi da uhini, amo nodosu gesami hea:su dedei,

¹⁰ “Na da na esalebe eso amoga, bogoi sogebi amoga masusa: dawa:i galu.

Na da na esalebe defei, defele esalumu hame dawa:i.

¹¹ Na da osobo bagadega (dunu esalebe ilia soge),

Hina Gode amola esalebe dunu bu hame ba:musa: dawa:i galu.

¹² Na esalusu da hedofai dagoi ba:i.

Abula diasu mugului amola abula amo da amunisu amoga hedofai,

na esalusu da amo defele hedofai dagoi ba:i. Gode da na esalusu dagomusa:, na da dawa:i dagoi.

¹³ Na da se bagade, laione wa:me da na gasa huluane filalu defele,

amo nababeba:le, gasia dinanu.

Gode da na esalusu dagolesima:bela:le, na da dawa:i dagoi.

¹⁴ Na sia: da gasa hame agoai nabi.

Na da “dafe” sio defele gogonomasu.

Na da Hebene amoga ba:le gadolalebeba:le, na si da helei bagade nabi.

Hina Gode! Amo bidi hamosu amoga na gaga:ma!

¹⁵ Na da adi sia:ma:bela:?

Hina Gode da amo hou hamoi.

Na dogo ganodini se naba.

Na da golamu hamedei agoane ba:su.

¹⁶ Hina Gode! Na da Dima hawa: hamoma:ne fawane esalumu.

Na oloi uhinisima!
Na esaloma:ne, Dia logo fodoma!
Uhinisima!

¹⁷ Na da:i diosu da sinidigili, olofosu ba:mu.
Di da na bidi hamosu huluane mae
ba:ma:ne, gaga:sa.
Di da na wadela:i hou huluane gogolema:ne
olofosa.

¹⁸ Dunu ilia da bogoi sogebi amoga Dima
nodomusa: hame dawa:.
Bogoi dunu da Dia mae fisili moloidafa hou
amo dafawaneyale dawa:ma:ne hame
dawa:.

¹⁹ Esalebe dunu, ilia fawane da na waha Dima
nodosu defele,
Dima nodone sia:ne gadosu dawa:.
Osobo bagade eda ilia da ilia mano ilima Dia
mae fisili fidisu hou olelesa.

²⁰ Hina Gode! Di da na uhinisi dagoi.
Ninia da sani baidama dumu amola Dima
nodoma:ne gesami hea:mu.
Ninia da Dia Debolo Diasu ganodini, eso
huluane ninia esalea,
Dima nodone gesami hea:mu.”

²¹ Aisaia da hina bagade Hesigaiama e da figi
goudane, manoma hamoi amo ea dului amoga
legelalu, e da uhini dagoi ba:ma:ne sia:i.

²² Amola hina bagade da musa: ema amane
adole ba:i, “Na da Debolo Diasuga heda:mu
defele ba:musa:, Hina Gode da adi dawa:digisu
hahamosu olelema:bela:?” (Aisaia 38:7 ba:ma)

39

*Ba: bilone Sia: ne Iasu Dunu
(2 Hina 20:12-19)*

¹ Amo esoga agoane, Ba: bilone hina bagade amo Milouda: ge Ba: lada: ne (Ba: lada: ne egefe) da hina bagade Hesigaia da oloi galu amo nababeba: le, ema meloa dedene amola hahawane dogolegele iasu liligi iasi. ² Hesigaia da amo sia: na masu dunu hahawane aowai, ea gagui liligi huluane ilima olelei. E da ea silifa, goul, gabusiga: manoma, ha: i manu hidasu liligi amola ea gegesu liligi huluane ilima olelei. E da mae wamolegele, ea liligi huluanedafa ea legesu diasu amola ea soge ganodini dialu, amo ilima olelei. ³ Amalalu, balofede dunu Aisaia da hina bagade Hesigaia ma asili, ema amane adole ba: i, “Amo dunu da habidili misibela: ? Amola ilia da dima adi adole ba: bela: ?”

Hesigaia da bu adole i, “Ilia da soge sedagadafa amo Ba: bilone soge amoga misi.”

⁴ Aisaia da bu adole ba: i, “Ilia da hina bagade ea diasuga adi ba: bela: ?” Hesigaia da bu adole i,

“Ilia da liligi huluane ba: i dagoi. Na liligi lelegesu diasu ganodini liligi huluanedafa na da ilima olei dagoi.”

⁵ Amalalu, Aisaia da hina bagade amoma amane sia: i, “Hina Gode Bagadedafa da amane sia: sa, ⁶ “Eso da misunu amoga liligi huluane dia diasu ganodini, liligi huluane dia musa: fi da gagadoi amola waha lai liligi, amo huluane da Ba: bilone sogega gaguli asi dagoi ba: mu. Liligi

afae dialebe da hame ba:mu. ⁷ *Digaga fi mogili ilia da afugili asili, ilia gulusu danamu amola ilia da Ba: bilone hina bagade ea diasu ganodini, udigili hawa: hamosu dunu ba:mu.”

⁸ Hina bagade Hesigaia da amo sia: da ea esalebe eso amoga, e da olofosu amola gaga:su hou ba:mu, amane dawa:i. Amaiba:le, e da amane sia:i, “Hina Gode Ea sia:ne iasu amo di da nama i, amo da noga:i.”

40

Hahawane Misunu Hou

¹ Gode da amane sia:sa,

“Na fi dunu ilia dogo denesima. Ilia dogo denesima!

² Yelusaleme fi dunu ilia dogo denesima:ne olelema!

Ilia da se nabasu defele nabi dagoi
amola ilia wadela:i hou da gogolema:ne
olofoi dagoi, amo ilima olelema.

Na da ilia wadela:i hou defele, ilima se iasu
defele i dagoi.”

³ *Wesu sia: da agoane naba,

“Dilia iwila amo ganodini, Hina Gode
masa:ne, logo fodoma.

Hafoga:i soge amo ganodini ninia Gode da
masa:ne, ahoasu noga:le moloma.

⁴ †Fago huluane nabama.

Goumi huluane mugululi, umi agoane
hamoma.

* **39:7:** Da:niele 1:1-7; 2 Hina bagade 24:10-16; 2 Hou Olelesu 36:10 * **40:3:** Ma:diu 3:3; Maga 1:3; Yone 1:23 † **40:4:** Luge 3:4-6

Agolo da bu umi agoane ba:mu.

Amola soge fofagoi huluane da bu fa:i dagoi
agoane ba:mu.

⁵ Amasea, osobo bagade fifi asi gala dunu
huluane

da Hina Gode Ea Hadigi ba:mu.

Bai Hina Gode da amo hou ilegele sia:i
dagoi.”

⁶ †Wesu sia: eno da agoane naba, “Sia:ne iasu
sia:ma!”

Na da amane adole ba:sa, ‘Na da adi sia:ne
iasu sia:ma:bela?’

Agoane sia:ne iasu olelema.

Osobo bagade fifi asi gala dunu huluane da
gisi agoane

amola ilia da ifa mosoi defele, hedolowane
biosa.

⁷ Hina Gode da fo ili fama:ne iasisia, gisi mosoi
da biosa amola wadela:sa.

Osobo bagade dunu da gisi mosoi biobe
defele, hedolo biosa.

⁸ Dafawane! Gisi mosoi da biosa amola falegai
da wadela:sa.

Be Gode Ea sia: da mae mugululi, di-
alalalumu.”

⁹ Yelusaleme fi! Goumi sedade amoba:le
heda:le, sia: ida:iwane gala olelema.

Saione dunu! Sia: ida:iwane, ha:giwane
wele sia:ma.

Mae beda:iwane ha:gi wele sia:ma.

Yuda moilai huluane ilia Gode da manebe,
agoane ilima olelema.

† 40:6: Ya:mese 1:10-11; 1 Bida 1:24-25

¹⁰ §Hina Gode Ouligisudafa da gasa bagade-wane, ouligima:ne misunu.

E masea, E da dunu amo Hi gaga:i, amo oule misunu.

¹¹ **E da sibi ouligisu defele, Ea sibi fi ouligimu.

E da sibi mano gagadole, ea lobo ganodini ouga:ne, gaguli masunu.

Amola ilia amelali, E da asabole oule masunu.

Isala:ili Fi Ilia Baligimu Hamedei Gode

¹² Dunu afae da hano wayabo bagade amo ea loboga gaguli,

ea defei dawa:ma:bela:?

O mu amo ea sedade defei ea loboga defema:bela:?

Dunu afae da faigelei ganodini, osobo bagade ea su salima:bela:?

O dioi defei ba:su amoga goumi amola agolo ilia dioi defei amo ba:ma:bela:?

¹³ ††Dunu afae da Hina Godema agoane hamoma:ia olelemusa: dawa:bela:?

Nowa da Ema olelemusa: dawa:bela: o Ema fada:i sia:musa: dawa:bela:?

¹⁴ Gode da dawa: lamusa: amola hawa: hamosu hamomusa:,

E da nowama adole ba:sala:?

¹⁵ Hina Gode Ea siga ba:sea da fifi asi gala huluane

da hamedei liligi hano afae dadibi defele ba:sa.

§ **40:10:** Aisaia 62:11; Wamolegei Sia: Olelesu 22:12 ** **40:11:** Isigiele 34:15; Yone 10:11 †† **40:13:** Louma 11:34; 1 Golidia 2:16

Ilia da oga sedagaga diala, osobo su hagi-
wane defele ba:sa.

¹⁶ Ohe fi huluane Lebanone iwila ganodini
esala

da Godema gobe le salasu hamoma:ne defele
hame ba:sa.

Amola Lebanone ifa huluane da amo gobe le
salasu hamoma:ne,

lalu didimusa: habemu defele hame ba:sa.

¹⁷ Fifi asi gala huluane da Ema hamedei liligi.

¹⁸ ‡‡Ninia Gode da nowama defele
sia:ma:bela:?

Dilia da Ea hou habodane olelema:bela:?

¹⁹ E da ‘gode’ amo hawa: hamosu dunu da ilia
loboga hamosa,

amo ouli hawa: hamosu dunu ilia da gouliga
dedebosa

amola silifa bai amoga legesa, Gode da
agoaiwane liligi hame!

²⁰ Dunu da silifa amola goulidi bidi lamu amo da
hamedei ba:sea,

e da ifa hame dasamu liligi lasa.

E da bagade dawa:su hawa: hamosu dunu
hogoi helesea,

amo dunu ‘gode’ hame dafamu liligi ea
loboga hamoma:ne sia:sa.

²¹ Dilia da hame dawa:bela:?

Ilia da hemonega dilima hame olelebela:?

Dilia da osobo bagade ea muni hemosu amo
hame nabibala:?

²² Dunu amo Ea Fisú da osobo bagade amola
mu amoga gadodili diala,

‡‡ **40:18:** Asunasi Dunu Ilia Hou 17:29

amo da:iya fibi Dunu da osobo bagade hahamoi dagoi.

Hagudu osobo bagade dunu da fonobahadi gedama agoane ba:sa.

Gode da mu amo abula agoane fadegale moloi.

Amola dunu esalebe abula diasu agoane hamoi dagoi.

²³ E da gasa bagade ouligisu dunu amo hedofale,

ilia hamedei liligi agoai ba:ma:ne hamosa.

²⁴ Ilia da bugi liligi sono, difi hame sa:i agoai ba:sa.

Amasea, Hina Gode da fo iasisia, ilia da biole, bioi gisi agoai foga mini asi dagoi ba:sa.

²⁵ Hadigi Gode da nowama defema:bela:?

Dunu eno da E defele esalabala?

Hame mabu!

²⁶ Muagado ba:ma! Gasumuni dilia da ba:sa!

Nowa da amo hahamobela:?

Fedege agoane, E da gasumuni dadi gagui gilisisu defele,

ilima bisili, oule ahoa.

E da ilia idi dawa:, amola E da ilia dio afae afae amoga ilima wele sia:sa.

Ea gasa da bagadedafa. Gasumuni afae da fisi dagoi hamedafa ba:sa.

²⁷ Amaiba:le, Isala:ili fi dunu, dilia abuliba:le egasala:?

Dilia abuliba:le, Hina Gode da dilia bidi hamosu hame dawa:,

amola dilima moloi hame hamosu hou amoma E da hame asigisa,

dilia abuliba:le egane sia:sala:?

28 Dilia hame dawa:bela? Dilia hame nabibala:?

Hina Gode da eso huluane Esalalalusu Godedafa.

E da osobo bagade hahamoi dagoi.

E da helesu hame dawa:.

Dunu afae da Ea asigi dawa:su dawa:mu da hamedei.

29 E da nowa da gasa hame amola helebe, ilima gasa iaha.

30 Dunu huluane amola da:i hame hamoi dunu da helebeba:le, gasa hame laha.

Ayeligi dunu da helebeba:le, dafasu dawa:.

31 Be nowa da Hina Gode Ea fidima:ne dafawaneyale dawa:beba:le aligisia,

da ilia gasa bu gaheabolo hamoi dagoi ba:mu.

Ilia da buhiba ea ougia hagili ahoabe defele wa:le masunu.

Ilia da hehenabeba:le, hame helemu.

Ilia da ahoasea, gasa hame hou hame dawa:mu.

41

Gode da Isala:ili fi ilima Dogo Denesima:ne Sia:i

¹ Gode da amane sia:sa,

“Dilia sedaga soqe fi! Ouiya:ma! Na sia: nabima!

Dilia fofada:su diasu ganodini sia:ma:ne, dilia fofada:su sia: momagemu.

Dilia da bu sia:mu logo ba:mu.

Dilia amola Na da moloidafa hou dawa:ma:ne, fofada:mu da defea.

² Nowa da gusugoe amoga hasalasu dunu oule misibela:?

Nowa da soge huluane e da asi amoga ema hasalasu hou iabela:?

E da hina bagade amola fifi asi gala ilima hasanasima:ne,

nowa da ema hasalasu hou iabela:?

Ea gobihei amoga e da fifi asi gala dunu osobo su defele wadela:sa.

Ea dadi amoga gala:beba:le, ilia da gisi da foga afafasu defele afafasa.

³ E da ilia hobeasu amoma fa:no bobogesa amola mogodigili ahoa.

E da hehenabeba:le, gadenenewane hagili ahoa.

⁴ Nowa da amo hou misa:ne hamobela:?

Nowa da osobo bagade hou huluane ouligibala:?

Na, Hina Gode, da osobo bagade hemosu eso amoga esalebe ba:i, amola Na, Hina Gode da osobo bagade wadela:mu eso amoga esalebe ba:mu.

⁵ Soge sedaga fi dunu da Na hamobe ba:beba:le,

bagadewane beda:beba:le, yagugusa.

Amaiba:le, ilia huluane da gilisili, maha.

⁶ Liligi hahamosu dunu ilia enoenoi fidisa amola dogo denesisa.

⁷ Ifa hahamosu dunu da gouli hahamosu dunuma,

“Dia da noga:le hamoi,” sia:sa.

Dunu amo da ‘gode’ agoaila enemema:ne hamosu da dunu amo da ‘gode’ agoaila

gafesiga dabagala:sa amoma dogo denes-
ima:ne sia:sa.

Ilia da amane sia:sa, “Gouli madelagisu da
defea.”

Amasea, ilia da amo loboga hamoi ‘gode’ ea
sogebi dialoma:ne,
amo gafesiga dabagala:sa.

⁸ *Be di, Isala:ili, Na hawa: hamosu dunu.
Dilia da Na fi dunu Na da ilegei dagoi.
Dilia da Na dogolegei A:ibalaha:me, amo
egaga fi esala.

⁹ Na da dili osobo bagade bega: bega: amoga
dilima wele sia:nanu, oule misini, gilisi.

Na da dilima amane sia:i, “Dilia da Na hawa:
hamosu dunu.

Na da dili hame higas, be dili Na fi
hamoma:ne ilegei dagoi.

¹⁰ Mae beda:ma! Ani esala. Na da dilia Gode!
Liligi huluane amoma mae beda:ma.
Na da dilima gasa imunu amola dili fidimu.
Na da dili gaga:mu.

¹¹ Dilia da nowa da dilima ougi galea, ilima
hasanasibiba:le, ilia da gogosiamu.

Nowa da dilima gegesea da bogole,

¹² osobo bagadega bu hame ba:ma:ne alaloles-
imu.

¹³ Na da Hina Gode amo dilia Gode.
Na da dilima gasa iaha amola dilima amane
sia:sa,

“Mae beda:ma! Na da dili fidimu.”

¹⁴ Hina Gode da amane sia:sa,

* **41:8:** 2 Hou Olelesu 20:7; Ya:mese 2:23

“Isala:ili fi! Dilia da fonobahadi fi amola gasa hame galebe.

Be mae beda:ma! Na da dili fidimu.

Na, Isala:ili fi ilia Hadigi Gode,

Na da dilia gaga:su dunu esala.

¹⁵ Na da dilia hou afadenene, widi fasu ifa agoane hamomu.

Amoga sosu liligi gaheabolo amola agei dagoi agoane ba:mu.

Amoga dilia da goumi amo fananu, wadela:lesimu.

Dilia da agolo goudane, ilia da osobo su agoane ba:mu.

¹⁶ Dilia da amo goumi gadodi gasa:le gadosea, ilia da foga mini asi dagoi ba:mu, amola isula bobodobe amoga afafai dagoi ba:mu.

Amasea, dilia da hahawane ba:mu. Bai Na da dilia Gode esala.

Dilia da Na, Isala:ili fi ilia Hadigi Gode, Nama nodomu.

¹⁷ Na fi dunu da hano hanaiba:le, hano hogosea,

ilia asogoa da hafoga:i galea,

Na, Hina Gode da ilia sia:ne gadosu amoma bu adole imunu.

Na, Isala:ili fi ilia Gode, da ili hamedafa yolesimu.

¹⁸ Na da hafog:ai agolo sogega, hano yogosa:ima:ne hamomu.

Amola hafoga:i soge ganodini, gu hano hamomu.

Na da hafoga:i soge afadenene, bu hano wayabo hamomu.

Amola hafoga:i soge gu hano bubuga:su
hamomu.

¹⁹ Dolo ifa amola “aga:isia” ifa amola “medili”
ifa

da hafoga:i soge ganodini heda:lalebe ba:mu.
“Baine” ifa amola “yuniba” ifa amola “saibal-
ase” ifa da hafoga:i sogega heda:mu.

²⁰ Dunu da amo hou ba:beba:le,
ilia da Na, Hina Gode, da amo hou hamoi
dagoi, dawa:mu.

Ilia da Isala:ili fi ilia Hadigi Gode da amo hou
hamoi dagoi ba:mu.”

Hina Gode da Ogogosu ‘gode’ liligi ilima
Fofada:sa

²¹ Hina Gode, Isala:ili ilia Hina bagade, da
amane sia:sa,

“Dilia fifi asi gala ‘gode’ liligi!

Dilia hou gaga:ma:ne Nama fofada:ma!

Sia: gasa bagade dilia hou gaga:ma:ne fo-
fada:ma!

²² Misa! Amola hobe misunu hou ba:la:loma!
Amo dilia sia:i liligi da doaga:sea,
amo ea bai ninia dawa:ma:ne, ninima
olelema.

Musa: hamoi liligi amo fofada:su dunuma
olelema
amola amo ea dawa:loma:ne ninima
olelema.

²³ Hobe misunu hou ninima olelema.
Amasea, dilia da dafawane ‘gode’ esala, amo
ninia da dawa:mu.
Hou noga:iwane hamoma o ninia baligili-
wane beda:ma:ne,
wadela:lesisu liligi afae hamoma!

24 Dili amola dilia hamonana huluane da hamedei liligi.

Dunu amo da dilima nodone sia:ne gadosa,
amo da gogosiasu wadela:idafa.

25 Na da dunu amo da gusugoe esala, amo e ilegei dagoi.

E da gagoe (north) amoga doagala:musa:
misunu.

E da ouligisu dunu amo ososa:gisa.

Ilia da fafu agoai ba:sa,

amola e da osoboga ofodo hamosu dunu

Amo da fafu ososa:gisa agoane ba:sa.

26 Amo hou da doaga:ma:ne, dilia gilisisu ganodini, da nowa ba:la:lobala:?

Dilia da amo sia: sia:noba, ninia da dilia da
dafawane sia:i dawa:la:loba.

Be dilia huluane da hamedafa sia:i.

Dunu afae da dilia amane sia:i, hamedafa
nabi.

27 Na, Hina Gode, da hidadea Saione fi ilima amo sia: olelei.

Na da sia:ne iasu dunu Yelusaleme dunu fi
hahawane sia: adoma:ne asunasi.

Na da ilima amane adole iasi, ‘Dilia fi da ilia
sogedafa amoga bu manebe.’

28 Be Na da ogogosu ‘gode’ liligi amo ganodini hogoi helebeba:le,

moloi sia:su hamedafa ba:i.

Ilia da Na adole ba:su amoma bu adole
imunu gogolei galu.

29 Amo ‘gode’ liligi da hamedeidafa.

Ilia da hawa: hamomu gogolesa.

Ilia da gasa hamedafa.”

42

Hina Gode Ea Hawa: Hamosu Dunu

- ¹ *Hina Gode da amane sia:sa,
 “Na Hawa: Hamosu Dunu amoma Na da
 gasa iabe da goea.
 Na da E ilegei dagoi.
 Na da Ema hahawane gala.
 Na da Na A:silibu Ema imunu,
 amola E da fifi asi gala huluane ilima
 moloidafa hou gaguli misunu.
- ² †E da hame wele sia:mu amola gasawane
 hame sia:mu.
 E da moilai logoga gasa fili bagade sia:su
 hame sia:mu.
- ³ E da saga: selefai amo hame fimu.
 E da gamali ea sawa: ugugulala amo hame
 ha:ba:domu.
 E da moloidafa hou eso huluane dialoma:ne,
 dunu huluane fidima:ne, oule misunu.
- ⁴ E da hobe misunu hahawane hou
 dafawaneyale dawa:su hou hame fisimu
 amola E da hame beda:mu.
 E da osobo bagadega moloidafa hou di-
 aloma:ne, ilegemu.
 Soge sedaga fi dunu da hanaiwane Ea olelesu
 nabimusa: ouesala.
- ⁵ †Gode da mu hahamone, fadegale gai.
 E da osobo bagade amola fi huluane amo
 ganodini esalebe amo hahamoi.
 E da osobo bagade fifi asi gala dunu huluane
 ilima esalusu amola mifo i dagoi.

* **42:1:** Ma:diu 3:17, 17:5; Maga 1:11; Luge 3.22, 9:35 † **42:2:**
 Ma:diu 12:18-21 † **42:5:** Asunasi Dunu Ilia Hou 17:24-25

- Amola wali Hina Godedafa da Ea Hawa:
 Hamosu Dunu Ema amane sia:sa,
 6 §“Na, Hina Gode, da Dima misa:ne wele
 sia:nanu,
 Dima moloidafa hou da osobo bagadega
 dialoma:ne,
 Dia amo hou hamoma:ne, gasa i dagoi.
 Dia hamobeba:le, Na da fifi asi gala dunu
 huluane ilima gousa:su hamomu.
 Dia hamobeba:le, Na da fifi asi gala huluane
 ilima hadigi imunu.
 7 Di da si dofoi dunu amo ilia si fadegamu.
 Amola dunu ilia gasi se iasu diasu ganodini
 amo ilia halegale masa:ne, ilia se dabe iasu
 logo doasimu.
 8 Na, Nisu fawane da Hina Gode, Dia Gode.
 Eno ‘gode’ liligi da Na Hadigi gilisili hame
 lamu.
 Hamedei ‘gode’ loboga hamoi liligi da Nama
 nodosu gilisili lama:ne,
 Na da logo hame doasimu.
 9 Na da hobe misunu hou musa: olelei dagoi.
 Amola amo hou defele da doaga:i dagoi.
 Wali Na da gaheabolo hou hobe misunu,
 amo dilima olelemu.”

Nodosu Gesami Hea:su

- 10 Hina Godema gesami gaheabolo hea:ma!
 Osobo bagade fifi asi gala huluane!
 Ema nodone gesami hea:ma!
 Dilia dunu amo dusagai ganodini hano
 wayabo bagadega ahoa!

§ 42:6: Aisaia 49:6; Luge 2:32; Asunasi Dunu Ilia Hou 13:47,
 26:23

Ema nodoma!
Amola liligi huluane hano wayabo bagade
amo ganodini esala!

Ema nodoma!
Soge sedaga amola amo ganodini esalebe
dunu huluane!
Ema gesami hea:ma!

¹¹ Hafoga:i soqe amola moilai amo ganodini
diala da Godema nodomu da defea.

Gida fi dunu da Ema nodomu da defea.
Nowa dunu da Sila amo ganodini
esala da goumi da:iya hahawaneba:le wele
sia:mu da defea.

¹² Dunu da soqe sedagaga esala,
ilia da hadigi amola nodosu Hina Godema
imunu da defea.

¹³ Hina Gode da gegesu dunu defele gegemusa:
ahoa.

E da gegesu hamoma:ne, momagei amola
hanaiwane esala.

E da gegemusa: halasa.

E da Ea ha lai hasanasimusa:, Ea gasa hou
olelesa.

Gode da Ea Fi Fidimusa: Ilegele Sia:sa

¹⁴ Gode da amane sia:sa,
“Na da eso bagohame ouiya:le, Na fi dunuma
hame adole i.

Be wali Na hamomu eso da doaga:i dagoi.

Na da uda da mano lalelegemu gadenesea
wele sia:sa,

amo defele Na da wele sia:sa.

¹⁵ Na da agolo amola goumi wadela:lesimu.

Na da gisi amola ifa bioma:ne hafoga:mu.

Na da hano fago amo afadenene bu hafoga:i
soge hamomu.

Amola hano wayabo hafoga:mu.

¹⁶ Na da Na dunu si dofoi amo logo ilia da
musa: hame ahoasu, amoga oule masunu.

Na da ilia gasi afadenene, bu hadigi hamomu
amola sogē fofagoi amo bu umi hamomu.

Na da amo sia:i dagoi amola amo sia:i liligi

Na da mae fisili, didili hamomu.

¹⁷ Be dunu huluane da ‘gode’ loboga hamoi
liligi dafawaneyale dawa:sa,

amola ilia loboga hamoi liligi da ‘gode’ ilia
da sia:sa,

amo huluane Na da fonobomu amola ilia da
gogosiasu bagade ba:mu.

Isala:ili da Dawa: Hame Lasu

¹⁸ Hina Gode da amane sia:sa,

“Dilia ge hamedei dunu! Nabima!

Dilia si dofoi dunu! Noga:le ba:ma!

¹⁹ Na hawa: hamosu dunu (Isala:ili fi) da si
dofoidafa.

Amola Na sia:ne iasu dunu Na asunasisu da
ge hamedei.

²⁰ Isala:ili! Dilia da bagadewane ba:i dagoi.

Be ba:i liligi hame lalegagui.

Dilia da nabima:ne ge gala. Be hamedafa
nabi.”

²¹ Hina Gode da gaga:musa: hanai gala.

Amaiba:le, E da Ea sema amola Ea olelesu
gaguia gadoi.

Amola E da Ea fi amo Ea olelesu fa:no
bobogema:ne, E da hanai galu.

²² Be wali Ea fi dunu da wamolai dagoi ba:sa.

Ilia da se dabe iasu diasu amo ganodini ga:si
amola wamolegei dagoi ba:sa.

Dunu eno da ilia liligi huluane lai dagole,
dunu afae ilia gaga:musa: manebe hame
ba:i.

²³ Dunu afae da amo sia: nabima:bela:
Dilia da wali amola fa:no amola noga:le
nabimu da defea.

²⁴ Nowa da eno dunu ilia Isala:ili fi
wadela:lesima:ne
amola ilia liligi lama:ne logo doasibala:?
Hina Gode Hisu da amo logo doasi.
Bai ninia da Ema wadela:le hamoi.
E da ninia Ea hanai defele
amola Ea olelesu nabawane esaloma:ne
dawa:i galu.

Be ninia da higa:i.

²⁵ Amaiba:le, E da Ea ougi ninima olelei
amola ninia gegesu amo ganodini Ea se iasu
nabima:ne, logo doasi dagoi.
Ea ougi gia:i bagade lalu agoane
Isala:ili soge huluane ganodini nenanu ba:i
dagoi.

Be amo hou ninima doaga:i, ninia da hame
dawa:i.

Ninia da amoga dawa: hamedafa lasu.

43

Gode da Ea fi Gaga:musa: Ilegele Sia:i

¹ Isala:ili fi! Hina Gode, amo da dili hahamoi,
E da amane sia:sa,

“Mae beda:ma! Na da dili gaga:mu!

Na da dilia dio amoga dilima wele sia:i dagoi.

Dili da Na:.

² Dilia da hano lugududafa amo ganodini ahoasea,

Na amola ani masunu.

Dilia bidi hamosu da dilima hame hasanasimu.

Dilia lalu amo ganodini ahoasea, dilia nei dagoi hame ba:mu.

Gasa bagade adoba:su hou da dilima doaga:sea,

dilia da wadela:lesi dagoi hame ba:mu.

³ Bai Na da Hina Gode, dilia Gode.

Na da Isala:ili Hadigi Gode, Na da dilia gaga:su dunu esala.

Na da dili bidi lama:ne, Idibidi fi fisimu.

Na da dili bidi lama:ne, Sudane amola Siba sogebi fisimu.

⁴ Na da dili gaga:ma:ne, fifi asi gala mogili fisimu.

Bai dilia da Nama dogolegei fi.

Dilia da Na dogolegei amola Na da dilima nodosa.

⁵ Mae beda:ma! Na da ani esala.

Dilia fi dunu amo soge sedagaga esala mogili da gusugoe mogili da gududili,

amoga Na dili buhagima:ne oule misunu

⁶ Amola ga (north) fi ilima

ilia da Na fi dunu bu misa:ne logo doasima:ne Na da sia:mu.

Amola ga (south) fi ilima Na da Na fi ilia bu misunu logo

amo mae gasima:ne sia:mu.

Osobo bagade fifi asi gala huluane amo ganodini Na fi dunu da esala,

amoga ilia bu misunu da defea.

⁷ Ilia da Na fidafa dunu, amola ilia da Nama
Hadigi ima:ne,
Na da ili hahamoi dagoi.”

*Isala:ili Dunu Ilia da Hina Gode Ea Sia:
olelema:ne, Ba:su Dunu Esala*

⁸ Gode da amane sia:sa

“Na fi dunu ilima fofada:musa: misa:ne
sia:ma.

Ilia da si gala be si dofoi.

Ilia da ge gala, be ge ga:i agoane esala.

⁹ Fifi asi gala huluane amo fofada:musa:
misa:ne sia:ma.

Ilia ‘gode’ liligi afae da hobe misunu hou
dawa:bela:?

Waha hamobe amo ilia da musa:
ba:la:lobala:?

Amo ogogosu ‘gode’ da ilia hou amola ili sia:
da moloidafa amo olelema:ne, ilia da ba:su
dunu oule misunu da defea.

¹⁰ Isala:ili fi dunu! Dilia da Na ba:su dunu
esala.

Dilia da Na hou dawa:ma:ne, amola lale-
gaguma:ne,

Na da dili Na hawa: hamosu dunu
hamoma:ne, ilegei dagoi.

Nisu da Godedafa. Eno ‘gode’ da hame gala.

Musa: da eno ‘gode’ hame galu amola fa:no
eno ‘gode’ hamedafa ba:mu.

¹¹ Na, Nisu da Hina Godedafa.

Nisu da dili gaga:musa: dawa:.

¹² Na da misunu hou amo ba:i dagoi, amola
amo hou da doaga:beba:le.

Na da dili fidimusa: misi.

Ga fi ‘gode’ liligi da agoaiwane hame
hamosu.

Dilia da Na ba:su dunu esala.

¹³ Na da Godedafa esalu, amola Na fawane da Godedafa esalumu.

Dunu da Na gasa amoga hobeamu da hamedei ba:sa.

Amola dunu afae da Na hamobe amo afaden-emu da hamedeidafa.”

Gode da Ea fi Gaga:mu

¹⁴ Isala:ili fi ilia Hadigi Gode,
amo Hina Gode dilia gaga:su dunu da amane
sia:sa,

“Na da dili gaga:ma:ne,
dadi gagui gilisisu Ba:bilone fi ilima doa-
gala:musa: asunasimu.

Na da Ba:bilone moilai bai bagade amo ea
logo ga:su mugulumu.

Amola Ba:bilone fi dunu ilia halasu da sini-
digili, dibi fawane nabimu.

¹⁵ Na da Hina Gode, dilia Hadigi Gode!

Na da dili, Isala:ili fi, amo hahamoi,
amola Na da dilima Hina bagade.”

¹⁶ Hemonega Hina Gode da hano wayabo
bagade

amo ganodini logo ahoasu hamoi.

Hano gafului ganodini, E da logo hamoi.

¹⁷ E da amoga gasa bagade dadi gagui ilia
sa:liode amola hosi gilisisu,

amo oule misini, wadela:lesi dagoi.

Ilia da bu hame wa:legadoma:ne, dafai
dagoi.

Ilia da gamali ha:ba:dosu defele usi dagoi
ba:i.

¹⁸ Be Hina Gode da amane sia:sa,

“Musa: hou doaga:i amoma bagadewane
mae dawa:ma.

¹⁹ Be gaheabolo hou Na da hamomu, amo
noga:le ba:mu.

Amo hou da wali hamonana ba:sa.

Dilia da waha ba:musa: dawa:.

Na da iwila ganodini logo fodomu. Amo-
gawi, Na da dilima hano imun.

²⁰ Dunu amola sigua ohe fi da Nama nodomu.

Soge wa:me amola “osadaligi” sio da Nama
nodomu.

Na da hafoga:i soge ganodini, hano yo-
gos:ima:ne hamone,

Na fi ilegei dunu amoma hano imun.

²¹ Amo dunu Nama nodoma:ne, Na da ha-
hamoi dagoi.

Amola ilia da Nama nodone gesami hea:mu.

Isala:ili fi Ilia Wadela:i Hou

²² Hina Gode da amane sia:sa,

“Be Isala:ili dunu, dilia Nama fa:no boboge-
lala, hele nabi dagoi.

Dilia da Nama hame nodone sia:ne gadosu.

²³ Dilia da sibi gobe le salasu Nama ima:ne
hame gaguli misi.

Dilia da dilia gobe le salasu amoga, Nama
hame nodosu.

Na da dilia da:i dioima:ne, hahawane do-
golegele iasu

amo dilima hame edegei.

Amola dilia helema:ne, gabusiga: manoma
gobe le salasu hame edegei.

²⁴ Dilia da Nama nodoma:ne, gabusiga:
manoma hame bidi lai.

- Amola Na sadima:ne, ohe fi ea sefe amo dilia
hame gaguli misi.
Be dilia da Na se nabima:ne, wadela:i hou
hamosu.
Amola Na helema:ne, dilia da moloi hame
hou hamoi dagoi.
- ²⁵ Be Na da Gode!
Na da dilia wadela:i hou amo goglema:ne
olofomusa: dawa:.
Bai Na da Godedafa.
Na da dilia wadela:i hou goglele, dilima bu
hame fofada:mu.
- ²⁶ Ninia fofada:su diasuga masunu da defea.
Dilia Nama diwaneya udidima!
Dilia hou da moloidafa, amo ninia
dawa:ma:ne, fofada:ma!
- ²⁷ Dilia musa: hemonega aowalali da wadela:i
hou hamoi.
Dilia ouligisu dunu da Nama wadela:le
hamoi.
- ²⁸ Amola dilia ouligisu dunu da Na Debolo
Diasuga ledos hamosu.
Amaiba:le, Na da Isala:ili fi wadela:lesi.
Amola eno fi dunu da ilima gadebeba:le, Na
da ili hame gaga:i.

44

Hina Gode Hi fawane da Godedafa

- ¹ Hina Gode da amane sia:sa,
“Isala:ili fi! Na hawa: hamosu dunu!
Na ilegei fi, Ya:igobe egaga fi! Nabima!
- ² Na da Hina Gode. Na da dili hahamoi.
Dilia lalelegei eso amola fa:no Na da dili
fidisu.

Mae beda:ma! Dilia da Na hawa: hamosu
dunu
amola Na dogolegei, ilegei dunu fi.

³ Na da hano hanai soge amoga hano imunū.
Amola hafoga:i soge amo da:iya hano
masa:ne hamomu.
Na da Na gasa amo dilia mano ilima so-
gadigimu,
amola diligaga fi ilima Na hahawane do-
golegele iasu imunū.

⁴ Ilia da gisi amoga ilia da hano bagade iaha,
agoaiwane alemu.
Amola yodima ifa amo da hano gadenene
lelebe agoaiwane alemu.

⁵ Dunu afae afae da amane sia:mu, “Na da Hina
Gode Ea dunu.”
Ilia da Isala:ili fi dunu ilima gilisima:ne
misunu.
Ilia huluane da afae afae Hina Gode Ea dio
ilia loboga dedemu,
amola ilia da afae afae “Na da Gode Ea fi
ganodini esala” sia:mu.

⁶ *Hina Gode da Isala:ili ouligisa amola gaga:sa.
E da Hina Gode Bagadedafa, amola E da
amane sia:sa,
“Na da Hemosu amola Na da Dagsu.
Eno ‘gode’ da hame, Ni fawane da Godedafa.

⁷ Eno dunu da Na hamobe defele hamomu
ganabela:?
Nowa da hou degabo hamoi asili, Fifi
Ahoanusu amoga doaga:le,

* **44:6:** Aisaia 48:12; Wamolegei Sia: Olelesu 1:17, 22:13

nowa da amo hou ba:ma:ne defele esalabala? Hamedei!

⁸ Na fi dunu! Mae beda:ma!

Dilia dawa:! Musa: hemoneganini,
amo eso huluane ganodini hou Na da
ba:la:lalu sia:i dagoi.

Amola dilia da Na ba:su dunu.

Eno 'gode' esalabala?

Gasa bagade 'gode' amo Na da hame nabi,
agoaiwane esalabala? Hame mabu!

Loboga Hamoi 'gode' Liligi da Hamedei

⁹ Nowa dunu da 'gode' liligi loboga hamosa da hamedei. Amola, 'gode' liligi amoga ilia nodosa, amo amola da hamedei. Nowa da amo 'gode' liligi ilima nodone sia:ne gadosea da si dofoi agoane amola hame dawa:su dunu. Ilia da gogosiasu ba:mu.

¹⁰ Dilia da ouli amoga loboga hamoi 'gode' ilima sia:ne gadoma:ne hamomu da defea hame galebe. ¹¹ Nowa da agoaiwane liligi amoma nodone sia:ne gadosea da gogosiasu ba:mu. Dunu amo da loboga hamoi 'gode' hamosa da osobo bagade dunu fawane. Ilia da misini, fofada:mu da defea. Amasea, ilia beda:mu amola gogosiamu.

¹² Ouli hahamosu dunu da ouli afae lale, laluga gobe le hahamosa. E da ea gasa lobo amoga ouli ha:maga fane, hahamosa. E da hawa: hamobeba:le, ha:i naba amola hano hanasa hele naba.

¹³ Diasu gagusu dunu da ifa ea defei ba:sa. E da dunu ea da:i hodo defele amo ifaga dedesa. E da gobihei amoga ifa sagane, e da amo ifa hamone,

dunu noga:i ea da:i hodo agoane hamone, ea diasu ganodini ligisisa. ¹⁴ E da dolo ifa abasea, hamosa. O e da “saibalase” o “ouge” ifa amoga hamosa. O e da “lolele” ifa bugili, gibu dasea amo ifa alema:ne ouesala. ¹⁵ Ifa abasea, e da la:idi lale, lalu didisa. Eno la:idi amoga e da ‘gode’ agoaila hamosa. La:idi afae e da ea da:i dogoloma:ne amola ea ha:i manu gobema:ne, e da lalu didisa. Eno la:idi amoga e da ‘gode’ liligi hamone, amoma nodone sia:ne gadosa. ¹⁶ Amo ifa mogili e da lalu didili, ohe hu gobe le nanu, sadi ba:sa. E da ea da:i dogolole, amane sia:sa, “Defea! Na da hahawane noga:le dogoloi dagoi.” ¹⁷ Be ifa la:idi eno amoga e da ogogosu ‘gode’ liligi hamone, amoma beguduli nodone sia:ne gadosa. E da amo liligi amoga sia:ne gadole, amane sia:sa, “Di da na ‘gode’. Dia na gaga:ma!”

¹⁸ Agoai dunu da gagaoui ba:le, ilila: hamobe hame dawa:. Ilisu da dafawane hou mae dawa:ma:ne, ilila: si wadela:sa. ¹⁹ Loboga hamoi ‘gode’ hamosu dunu da asigi dawa:su hame gala. E da dawa: lai ganiaba, e da amane sia:na:noba, “Ifa la:idi amoga na da lalu didi. Na da lalu nasubu amoga agi ga:gi gobei amola ohe hu gobe le mai. Amo mogili diala amoga na da ‘gode’ liligi hamoi. Amola, wali na da ifa amoma fawane begudulala.”

²⁰ Amo hou da gagaoui dunu nasubu nana agoai ba:sa, hamedei. E da ea gagaoui asigi dawa:su amoga fa:no bobogebeba:le, e fidimu hamedei agoai ba:sa. E da amo ‘gode’ (amo da ‘gode’ hame), hima sia:mu gogolesa.

*Hina Gode, Osobo Bagade Hahamosu Dunu
amola Gaga:su dunu*

- ²¹ Hina Gode da amane sia:sa,
“Isala:ili fi! Amo noga:le dawa:ma!
Dilia da Na hawa: hamosu dunu, amo
dawa:ma!
Dilia da Na hawa: hamosu dunu esaloma:ne,
Na dili hahamoi.
Amola, Na da dili hamedafa gogolemu.
- ²² Na da dilia wadela:i hou, mu mobi agoane
doga:i dagoi.
Nama buhagima! Na fawane da dilia
Gaga:su dunu.”
- ²³ Dilia mu! Hahawaneba:le, ha:giwane wele
sia:ma!
Osobo bagade hagudu soqe! Di amola wele
sia:ma!
Goumi amola iwila ifa huluane! Dilia amola
hahawaneba:le wele sia:ma!
Hina Gode da Ea fi dunu Isala:ili gaga:i
dagoiba:le,
Ea gasa bagade hou olelei dagoi.
- ²⁴ Na da Hina Gode, dilia Gaga:su dunu.
Na da dili hahamoi dagoi.
Na da Hina Gode, liligi huluane Hahamosu
dunu esala.
Ni fawane da mu hahamoi.
Na da osobo bagade hahamobeba:le, dunu
eno da Na hame fidi.
- ²⁵ †Na hamobeba:le, ogogosu ba:la:lusu dunu
da gagaoui ba:sa.
Dunu eno da gasumuni ba:sea, hobe mis-
unu hou olelesa,

† 44:25: 1 Golidia 1:20

amo ilia ba:i liligi Na da afadenesa.
 Na da bagade dawa:su dunu ilia sia: hedo-
 fasa,
 amola ilia bagade dawa:su hou da gagaoui
 fawane, amo eno dunuma olelesa.
²⁶ Be Na hawa: hamosu dunu da hobeas misunu
 hou olelesea,
 amola Na da sia:ne iasu dunu amo Na ilegesu
 olelema:ne asunasisia,
 Na da amo hobeas misunu hou ba:la:lu
 amola amo ilegesu dafawane ba:ma:ne
 hamosa.
 Na da Yelusaleme amo ganodini dunu da bu
 esalumu,
 Na da Yelusaleme fi ilima sia:sa.
 Amola Yuda moilai huluane wali mugului
 diala,
 da wa:legadole bu buga:le gagui dagoi
 ba:mu, Na da amo sia:sa.
²⁷ Na da sia: afae fawane sia:sea, hano wayabo
 bagade da hafoga:i dagoi ba:sa.
²⁸ †Na da Sailasema amane sia:sa,
 “Di da Na ouligisu dunu esalumu. Di da Na
 hanai hamomu.
 Dia sia:beba:le, Yelusaleme da bu gagui dagoi
 ba:mu.
 Amola dia sia:beba:le, Debolo Diasu ea bai
 da bu legei dagoi ba:mu.”

45

*Hina Gode da Sailase hina bagade Hamoma:ne
 Ilegei*

† **44:28:** 2 Hou Olelesu 36:23; Esela 1:2

¹ Hina Gode da Sailase hina bagade hamoma:ne ilegei dagoi.

E da Sailase amo fifi asi gala ilima hasanasima:ne ilegei dagoi.

Sailase da hina bagade eno ilia gasa wadela:lesimu.

Hina Gode da Sailase golili sa:ima:ne, moilai bai bagade ilia ga:su doasimu.

Hina Gode da Sailasema amane sia:sa,

² “Na Nisu da dia logo fodomu.

Na da goumi amola agolo mugululi, umi hamomu.

Na da “balase” logo ga:su mugulumu

amola ouli galiamo agoai ga:su liligi goudamu.

³ Na da liligi noga:idafo gasi agoai sogebi ganodini wamolegei,

amo dima imunu. Amasea, Na da Hina Gode amo di da dawa:mu.

Amola Isala:ili Godedafa da dia dio dawa:beba:le, dima wele sia:i dagoi.

⁴ Di da Na hawa: hamosu dunu amo Isala:ili (Na ilegei dunu fi)

amo fidima:ne, Na da di ilegei dagoi.

Di da Na hame dawa:, be eno dunu ilia da dima nodoma:ne,

Na da ilegei dagoi.

⁵ Na da Hina God! Eno ‘gode’ da hame gala.

Dia da Na hame dawa:,

be Na da dia hawa: hamomu defele, gasa dima imunu.

⁶ Dunu huluanedafa, osobo bagade bega: asili eno bega: doaga:sa,

amo huluane ilia da Na da Hina Gode

amola eno ‘gode’ da hame gala amo
dawa:ma:ne, Na da agoane hamomu.

⁷ Na da hadigi amola gasi hahamosa.

Na da hahawane hou amola gugunufinisisu
hou gaguli maha.

Na, Hina Gode, da amo hou huluane hamo-
nana.

⁸ Na da muagado mabe gibu defele hasalasu
hou iasimu.

Fedege agoane, osobo bagade da ea lafi
dagale, amo hou da:gimu.

Amasea, sokea fudagala:su defele, ha-
hawane dogolegele ahoasu hou
amola moloidafa hou da osobo bagadega
dialebe ba:mu.

Na, Hina Gode da amo hou misa:ne,
hamomu.

*Hina Gode da Osobo Bagade Hahamoi amola
E da Hou Huluane Ouligisa*

⁹ *Laga osoboga hamoi ofodo, amo ofodo eno
huluane defele

da ea hahamosu dunuma sia:ga gegemu da
defeala:?

Laga osobo da ofodo hahamosu dunuma ea
hamobe adole ba:sala:?

Laga osoboga hamoi ofodo da e hahamosu
dunu amoma,

“Di da hahamosu hou hame dawa:!” amo sia:
sia:sala:?

¹⁰ Nowa da ea ada amola ame elama,

“Ali da abuliba:le na agoane hahamobela:?”

Elama agoane adole ba:sala:?

¹¹ Hina Gode, Isala:ili ea Hadigi Gode

* 45:9: Louma 9:20

da dunu ilia hobe misunu hou hahamona,
amola e da amane sia:sa, “Dilia da Na
manolali ilima
Na hamosu, amo da noga:i hame sia:mu da
defea hame galebe.
Dilia da Nama, “agoane hamoma!” sia:mu da
hamedei.

¹² Na fawane da osobo bagade amo ganodini
dunu fi esaloma:ne, hahamoi dagoi.

Na gasaga Na da mu fadegale gai.

Na da eso amola oubi amola gasumuni
ouligisa.

¹³ Na Nisu da Sailasema Na hanai hamoma:ne,
amola hou huluane moloma:ne, sia:i dagoi.
Ea logo ahoabe huluane, Na da molomu.
E da Na moilai bai bagade Yelusaleme amo
bu gagumu.

Amola Sailase da Na fi dunu (amo da wali
udigili hawa: hamonana,)

amo ilia halegale masa:ne logo doasimu.

Dunu eno da amo hamoma:ne, ema bidi o
hano suligili hame iasu.”

Hina Gode Bagadedafa da sia:i dagoi.

¹⁴ Hina Gode da Isala:ili fi ilima amane sia:sa,
“Dilia da Idibidi amola Sudane ilia gagui
liligi huluane lamu.

Amola Siba dunu sedade da dilia udigili
hawa: hamosu dunu ba:mu.

Ilia da sia:ine amoga la:gili, dilima fa:no
bobogemu.

Ilia da dilima beguduli, amane sia:mu,

‘Gode da dili esala - Hi fawane da Godedafa.

¹⁵ Isala:ili fi ilia Gode, ilia Gaga:su dunu, E da hou agoane hamosa.

E da wamoaligisa.

¹⁶ Dunu amo da ogogosu 'gode' hahamobe da gogosiasu ba:mu.

Dunu eno da ili higamu.

¹⁷ Be Hina God da Isala:ili dunu gaga:i dagoi.
Ilia hasalasu hou da mae fisili dialalalumu.
Amola ilia da gogosiasu hamedafa ba:mu.' "

¹⁸ Hina Gode da mu hahamoi.

Hi fawane da Godedafa.

E da osobo bagade hahamoi-E da amo mae muguluma:ne, gasawane hamoi.

E da soge wadela:i hame be noga:idafo hamoi,

Amola dunu da hahawane ganodini esaloma:ne, hamoi dagoi.

Hi fawane da amane sia:sa, "Na da Hina Gode.

Eno 'gode' da hamedafa.

¹⁹ Na da wamowane hame sia:i. Amola Na hanai hame wamolegei.

Na da Isala:ili dunu ilia gugunufinisi soge amo ganodini Na hogomu, hame sia:i.

Na da Hina Gode amola Na sia: da dafawane.
Na da moloidafa hou olelesa.

Osobo Bagade Hina Gode amola Ba: bilone fi ilia Loboga Hamoi 'gode'

²⁰ Hina Gode da amane sia:sa, "Dilia fifi asi gala huluane! Gilisima!

Nowa da Ba: bilone ea dafai mae bogole esala.

Dilia fofada:musa: misa!

Dunu ilia da ifaga hamoi ‘gode’ liligi gaguli,
mogodigili ahoa
amola amo ‘gode’ liligi ilima sia:ne gadosa,
amo dunu ilia asigi dawa:su da hamedei-
dafa.

²¹ Dilia sia: sia:musa: fofada:su diasuga misa.
Dilia da Nama fofada:sea, dunu enoenoi
gilisili sia: sa:ima.

Nowa da musa: hemonega hobea misunu
hou amo dawa:beba:le, olelebela:?

Na, Ni fawane, Hina Gode Ea fi Gaga:su
dunu, da amo hou ba:la:lusu.

²² Osobo bagade fifi asi gala dunu huluane!
Nama sinidigima!

Amasea, dilia Na Gaga:su ba:mu.

Ni fawane da Godedafa, eno hame.

²³ †Na ilegei sia: da dafawane, amola Na da
amo afedenemu hame dawa:.

Na da Na hou huluane amoga Na ilegei sia:i
defele hamoma:ne sia:sa.

Dunu huluanedafa da Nama misini, muguni
bugili, Na mae yolesima:ne ilia da sia:mu.

²⁴ Na hamobeba:le fawane,
hasalasu hou amola gasa bagade hou da
ba:mu, amo ilia da sia:mu.

Be huluane da Na higasea da gogosiamu.

²⁵ Na, Hina Gode, da Ya:igobe egaga fi huluane
gaga:mu.

Amasea, ilia da Nama nodosu imunu.”

46

¹ Hina Gode da amane sia:sa,

† 45:23: Louma 14:11; Filibia 2:10-11

“Ba: bilone ilia ogogosu ‘gode’ da wadela: lesi dagoi.

Musa: ilia da Ba: ile amola Nibou elama nodone sia: ne gadosu.

Be wali ilia da amo liligi, dougi ilia baligi da: iya lidili legele,
amo dougi da dioiwane ahoa.

² Loboga hamoi ‘gode’ liligi da ili gaga: mu hamedei.

Ilia eno dunu amoga lale, gaguli asi dagoi ba: sa.

Amalu, Ba: bilone fi ilia ‘gode’ da bu hame ba: mu.

³ Ya: igobe egaga fi! Na fi dunu amo da hame bogoi esala! Na sia: nabima!

Dilia laleleleloba amola fa: no, Na da dili asigiwane ouligisu.

⁴ Na da dilia Gode amola Na da dili asigiwane ouligimu.

Dilia da: i hamone, dialuma hinabo da ahea: iai hamosea, Na da dili ouligimu.

Na da dili hahamoi amola Na da dili ouligimu.

Na da dili fidimu amola gaga: mu.”

Hina Gode da amane sia: sa,

⁵ “Dilia da nowa dunuma Na defema: bela:?

Dunu eno afae da Na defele hame ba: mu.

⁶ Dunu da ilia muni salasu doasili, gouli so-gadigisa.

Ilia da silifa ea dioi defei ba: sa.

Ilia gouli hahamosu dunu amo ‘gode’ liligi loboga hamoma: ne, bidi iaha.

Amasea, ilia da amo ‘gode’ liligi amoma beguduli amola sia: ne gadosa.

⁷ Ilia amo ogogosu 'gode' liligi gagua gadole, gisawane gaguli ahoa.

Ilia da ea sogebi amoga ligisili, amola amogawi amo liligi da lela.

E da ea gasaga eno sogebi amoga masunu gogolei.

Dunu afae da ema sia:ne gadosea, e da bu adole imunu gogolesa, amola amo dunu gaga:mu gogolesa.

⁸ Dilia wadela:i hamosu dunu! Dawa:ma!

Na musa: hamoi amo bu dawa:ma!

⁹ Hou hemonega hamoi amo bu dawa:ma!

Ni fawane da Godedafa amola Na defele da 'gode' eno hame gala.

Amo dilia dafawane dawa:le, sia:ma.

¹⁰ Musa: hemonega, Na da hobe misunu hou huluane dawa:i dagoi.

Na da musa: hemonega, amo hou da wali doaga:i dagoi,

amo da doaga:mu sia:i.

Na da amane sia:i, 'Na ilegesu da hame dafamu

amola Na hamomu dawa:i liligi, da didili hamoi dagoi ba:mu.'

¹¹ Dunu da gusugoe amoga misa:ne Na da wele sia:nana.

E da buhiba defele sa:ili, Na ilegei amo e da hamomu.

Na da sia:i dagoi, amola Na sia:i huluane da hamoi dagoi ba:mu.

¹² Dilia gasa fi hame nabasu dunu! Na sia: nabima!

Dilia da hasalasu hou da gadenene hame agoane dawa:sa.

13 Be Na da hamobeba:le, amo hasalasu eso da hobeadafa hame.

Amo eso da gadenenewane doaga:i dagoi.

Na hasalasu ba:ma:ne, dilia bagade hame ouesalumu.

Na da Yelusaleme gaga:mu.

Amola amogawi, Na hamobeba:le,

eno fifi asi gala da Isala:ili dunu fi ilima nodone dawa:mu.”

47

1 *Hina Gode da fedege sia: amane sia:sa,
“Ba:bilone! Dia fisu amo fisili, osoboga aligila sa:ili
amola osobo su amoga fima.

Di da musa: a:fini dunu hame dawa:digi agoane galu.

Di da musa: moilai bai bagade, eno dunuga hame hasanasi agoane galu.

Be wali dia da asaboi amola noga:iwane ba:su hame gala.

Di da bu udigili hawa: hamosu dunu agoai hamoi dagoi.

2 Widi goudasu igi sisiga:su bebesoma! Widi goudama!

Dia abula sawa: figisu fadegama!

Dia abula sosone noga:idafa gisa:ma!

Hano degemusa:, dia gaeya gogomone gadoma.

3 Dunu da dia da:i nabado ba:mu.

Dia da fonoboi dagoi amola ilia da dia gogosiasu ba:mu.

* 47:1: Aisaia 13:1-14.23; Yelemmaia 50:1, 51:64

Na da dabe imunu amola enoga Na logo
hedofamu da hamedei.”

⁴ Isala:ilia ilia Hadigi Gode da ninia hahawane
dogolegele masa:ne,
logo doasisa. Ea dio da Hina Gode
Bagadedafa.

⁵ Hina Gode da Ba: bilone fi ilima amane sia:sa,
“Di ouiya:le gasi ganodini fima.
Musa: ilia da di da fifi asi gala huluane ilima
hina bagade uda, ilia sia:i.
Be agoane bu hame sia:mu.

⁶ Na da Na fi ilima ougi galu.
Na da ilima asigi hou fisili, ilia da Na fi hame
defele ilima hamosu.
Di, Ba: bilone, ilima hasanasima:ne, Na da
dia logo doasi.
Di da ilima hame asigi.
Dia da dunu huluane amola da:i hamoi dunu
ilima mae asigili,
ili se nabima:ne, gasa fi agoane hamoi.

⁷ Di da eso huluane hina bagade uda agoane
esalumusa: dawa:i gala.
Be di da dia hou hamobe, amola fa:no
misunu hou hame dawa:i.

⁸ †Ba: bilone! Hahawane hedesu hou hanai
dunu! Nabima!
Di da hahawane gagili sali dagoi dawa:lala.
Dia da Gode defele, gasa bagadedafa esala,
amola osobo bagadega eno fi di defele hame
esala dawa:lala.
Di da didalo hamone, amola dia mano hulu-
ane fisimu
amo hamedafa dawa:i galu.

† 47:8: Wamolegei Sia: Olelesu 18:7-8

- ⁹ Be hedolodafa eso afadafa amoga,
amo hou aduna da dima doaga:mu.
Di da fefedoasu hou bagade hamomu,
be digua amola mano fisimu.
- ¹⁰ Dia da wadela:i hou hamobeba:le, disu da defele dawa:i galu.
Dia hou da enoga ba:mu da hamedei agoane dawa:i galu.
Dia da dia bagade dawa:su hou amoma fa:no bobogebeba:le, giadofale asi.
Di da dima amane sia:i,
“Na da Gode. Eno fi na defele da hame esala.”
- ¹¹ Di da wadela:lesi dagoi ba:mu.
Amola dia fefedoasu hou da dia dafasu gaga:mu gogolei.
Wadela:su hou, amo di da hamedafa dawa:i galu, da dima doaga:mu.
- ¹² Defea! Gabi liligi amola yagono dawa:su liligi mae fisili gaguma!
Dia manohadi esoga, di da amo liligi amoga hamosu. Amabela:?
Amo liligi da di fidima:bela:?
Amoga hamosea, dia ha lai dunu da beda:ma:bela:? Hamefa!
- ¹³ Dunu eno da dima fada:i sia: olelesa, be di da gasa hame ba:sa.
Dia gasumuni ilia hou hogosu dunu da misini, di gaga:mu da defea.
Ilia da gasumuni ilia hou hogole, amola mu amo ea alalo defei ba:sa.
Amasea, oubi afae afae hobe a dilima doaga:mu hou olelesa.

¹⁴ Be ilia da bioi gisi agoane foga mini asi dagoi ba:mu.

Amola, lalu da ili nemu.

Ilia da ilisu gaga:mu hamedei ba:mu.

Amo lalu sawa: da baligili gia:iba:le,
ilia da amoga udigili dogolomu hamedei
agoane ba:mu.

¹⁵ Dilia da dia esalusu eso huluane ganodini,
amo gasumuni ba:la:lusu dunu ilia sia:ne
iasu hogosu.

Be ilia da di fidimu hame dawa:.

Ilia da di fisili, difawane da dia logo hogoi
helema:ne yolesimu.

Afae da di gaga:mu hamedafa ba:mu.”

48

*Gode da Hobea Misunu Hou amoma Ouligisu
Gala*

¹ Isala:ili fi dunu! Yuda egaga fi dunu! Nabima!
Dilia da Hina Gode Ea Dioba:le sia:sa,
amola dilia Isala:ili Gode Ema nodone sia:ne
gadosa sia:sa.

Be dilia sia: dafawaneyale hame sia:sa.

² Be dilia gasa fili, dilia da Hadigi moilai bai
bagade amo ea esalebe dunu,
amola dilia da Isala:ili Gode (Ea Dio da Hina
Gode Bagadedafa)

amo dili fidima:ne dafawaneyale dawa:,
amane sia:sa.

³ Hina Gode da Isala:ili fi ilima amane sia:sa,
“Na da musa: hemonega hobea misunu hou
ba:la:lu, dilima sia:i dagoi.

Amalalu, hedolodafa amo hou dafawane
ba:ma:ne, Na da hamoi dagoi.

⁴ Dilia da hame nabasu hou, amola gasa fi hou hamomu,

amo Na dawa:i galu.

Dilia da ouli agoane selefamu hamedei,
amola balase defele ga:nasi bagade
hamomu, Na da dawa:i galu.

⁵ Amaiba:le, Na da dilima hobe misunu hou
amo hemonega ba:beba:le, sia:i dagoi.

Dilia da dilia loboga hamoi 'gode' da dilia
hou hahamoi dagoi,
amo dilia da sia:sa:besa:le, Na da amo hou
da hobe misunu,
hemonega sia:i dagoi.

⁶ Be wali Na ba:la:lusu sia:i liligi huluane da
hamoi dagoi ba:sa.

Amola amo ba:la:lusu liligi da dafawane,
dilia da wali sia:sa.

Wali Na da gaheabolo hou, Na da musa:
wamolegei amo hobe misunu,
Na da dilima olelemu.

⁷ Na da wali hamonanebeba:le, amo hou da
doaga:i.

Agoanewane hou da musa: hamedafa ba:i.

Amo hou da musa: ba:i ganiaba,

dilia da amo hou huluane dawa: dagoi, dilia
da sia:na:noba.

⁸ Be dilia hou da moloi hame, Na dawa:i galu.

Dilia da eso huluane seselesu dunu agoane
esala, dunu huluane da dawa:. Amaiba:le,
dilia da Na hobe hamomu hou hamedafa
nabi.

⁹ Dunu da Na Dio amoma nodoma:ne,

Na da Na ougi dili mae wadela:lesima:ne
gagusa.

Na da dili hame gugunufinisimu.

¹⁰ Na da se nabasu hou lalu agoane amo ganodini,

silifa ea hou adoba:su agoane, dilia hou adoba:su.

Be dilia da hamedei dunu, amo Na da ba:i dagoi.

¹¹ Be amo hou Na da Na Dio gagua gadoma:ne fawane hamoi.

Na Dio wadela:lesima:ne, Na da hamedafa ba:mu.

Amola eno dunu da Na Hadigi gilisili lamusa:, Na da logo hamedafa doasimu.

Na Hadigi da Na Nisu fawane gagusa.”

Sailase da Hina Gode Ea Ilegei Ouligisu

¹² *Hina Gode da amane sia:sa,
“Isala:ili fi dunu, Na da dili Nama misa:ne wele sia:nanu, ilegei dagoi.

Na sia: nabima!

Na da Gode amo Hemosu amola Dagosu, eno hame, Na da Godedafa.

¹³ Na da osobo bagade ea bai amola mu amo Na loboga hamoi.

Na da osobo bagade amola mu Nama misa:ne sia:sea,
ilia da hedolo Nama misini gousa:sa.

¹⁴ Dilia huluane gilisima amola nabima!

Na ilegei dunu da Na hanai defele Ba: bilone doagala:mu.

Eno ‘gode’ liligi afae da amo hou ba:la:lumu hamedei.

* **48:12:** Aisaia 44:6; Wamolegei Sia: Olelesu 1:17, 22:13

15 Na fawane da ema sia:i, amola ema misa:ne sia:i.

Na da e gadili masa:ne oule asi, amola e didili hamoma:ne,
Na fawane da ea logo fodoi.

16 Wali, Nama gadenena misa, amola Na sia: nabima.

Hemonega amola fa:no Na da mae wamolegele, sia: moloidafa sia:i.

Amola Na sia: sia:i da Na hamobeba:le, dafawane hamoi ba:i.”

(Wali Hina bagade Gode Ouligisudafa da Ea gasa nama ianu, na asunasi dagoi.)

Hina Gode da Ea fi Dunu Fidima:ne Ilegei

17 Isala:ili Hadigi Gode, dilia Gaga:su, da amane sia:sa,

“Na da Hina Gode, dilia Gode!
Na da dilia hou noga:ma:ne dilima olelesa
amola dilia noga:le masa:ne logo olelesa.

18 Dilia da na sia: noga:le nabi ganiaba,
dilima hahawane hou hano da hafoga:su
hame dawa;

amo defele dilima doaga:la:loba.

Amola hasalasu hou hano wayabo bagade
gafului da hano bega: doaga:sa,
amo defele dilima doaga:la:loba.

19 Amola dilia agoane hamoi ganiaba,
diligaga fi ilia idi da sa:iboso ea idi defele
ba:la:loba
amola ilia hamedafa gugunufinisimu Na da
hamonana:noba.”

20 †Dilia! Ba: bilone soge fisili, hahawane gadili masa.

Amo sia: hahawane wele sia:ma.

Dunu huluane nabima:ne, hahawane agoane sia:mu,

“Hina Gode da Ea hawa: hamosu dunu fi Isala:ili, amo gaga:i dagoi.”

21 Hina Gode da Ea fi dunu amo gia:i bagade hafoga:i soge

amo ganodini oule ahoanoba,

ilia da hano hanai hame ba:i.

Ea hamobeba:le, hano da igi amoga yogosa:i.

E da igi oudahida:le, hano da amo ganodini misi.

22 †Wadela:i hamosu dunu da gaga:su hame ba:mu,”

Hina Gode da amane sia:sa.

49

Isala:ili da Fifi Asi Gala Huluane ilima Gamali agoane Ba:mu

1 *Fifi asi gala fi sedagawane esala! Na sia: nabima!

Musa: hemonega na da hame lalelegeiya,

Hina Gode da na Ea hawa: hamomusa:gini ilegei dagoi.

2 †E da na sia:, amo gegesu gobihei mei bagade defele hamoi dagoi.

E da Ea loboga na gaga:i, amola na hou e da dadi agoane,

† 48:20: Wamolegei Sia: Olelesu 18:4 ‡ 48:22: Aisaia 57:21

* 49:1: Yelesmaia 1:5 † 49:2: Hibulu 4:12; Wamolegei Sia: Olelesu 1:16

agesoi amola hawa: hamomusa: momagei
dagoi, agoane hamoi.

³ E da nama amane sia:i, “Isala:ili!

Di da Na hawa: hamosu dunu.

Dia hawa: hamobeba:le, dunu huluane da
Nama nodomu.”

⁴ Na da amane sia:i,

“Na da hawa: hamoi, be hamedei agoane
ba:i.

Na gasa da ebelei dagoi, be na da udigili
hawa: hamoi dagoi.

Be Hina Gode da na hou amola na asigi
dawa:su huluane dawa:beba:le, na hawa:
hamoi defele Nama bidi imunu.

⁵ Na da hame lalelegeiya, Hina Gode da na
ilegei.

E da Ea fi dunu amo Isala:ili dunu afafai
dagoi,

amo bu oule misa:ne, E da na hawa: hamo-
musa: ilegei dagoi.

Hina Gode da nama nodosa, amola E da
nama gasa i dagoi.

⁶ †Hina Gode da nama amane sia:i, “Dafawane!

Di da Isala:ili dunu amo da hame bogoi esala,
ilima ilia musa: gasa bagade hou ilima bu
imunu.

Be amo baligili, osobo bagade fifi asi gala
huluane da gaga:sudafa ba:ma:ne, Na da
di Dienadaile dunu ilima gamali agoane
asunasimu.

⁷ Isala:ili fi ilia Hadigi Gode amola Gaga:su
dunu,

† **49:6:** Aisaia 42:6; Luge 2:32; Asunasi Dunu Iliia Hou 13:47,
26:23

da dunu ilima eno dunu amola fifi asi gala
 ilia bagade higasa,
 amola dunu amo da ouligisu dunu ilia udigili
 hawa: hamosu dunu esala,
 E da ilima amane sia:sa,
 “Hina bagade dunu ilia da di ba:sea, ilia da
 dima nodomusa: wa:legadomu.
 Hina bagade ilia mano amola ilia di ba:sea,
 dima nodomusa:, gududafa begudumu.
 Bai Hina Gode da Ea hawa: hamosu dunu
 ilegei dagoi.
 Amola Isala:ili fi ilia Hadigi Gode, da Ea
 ilegele sia:i amo fisimusa: hame dawa:.

Yelusaleme da Bu Hahamoi Dagoi Ba:mu

- ⁸ §Hina Gode da Ea fi dunu ilima amane sia:sa,
 “Dilia gaga:su eso ilegei doaga:sea, Na da
 hahawane hou dilima olelemu.
 Dilia da Nama fidima:ne disia, Na da di
 fidimusa: adole imunu.
 Na da dili gaga:mu amola dilia dioba:le,
 fifi asi gala fi huluane ilima gousa:su
 hamomu.
 Wali dilia soge da wadela:lesi dagoi diala.
 Be Na hamobeba:le, dilia da amo soge gano-
 dini bu esala sodomu.
- ⁹ Na da se dabe iasu diasu ganodini sali dunu
 ilima,
 “Hahawane gadili masa!
 Amola dunu gasi ganodini esala, ilima
 ‘Hadigi amoga misa’, amane sia:mu.
 Ilia da sibi amo da agologa gisi naha, amo
 defele ba:mu.

10 **Ilia da hame ha:mu amola hano hame hanamu.

Eso da gia:sea amola hafoga:i sogega gia:sea
ilia da se hame nabimu.

Bai ilima asigi Dunu da ili oule masunu.

E da ili hano si galoba amoga oule masunu.

11 Na fi dunu hahawane masa:ne,
Na da logo bagade amo goumiga masa:ne
hahamomu.

12 Na fi dunu da soge sedaga amoga bu misunu.
Ilia da soge ga (north) amola gusudili,
amola Asawane ga (south) soge amoga mis-
unu.

13 Fedege sia:. Muagado dialebe liligi! Dilia
gesami hea:ma!

Osobo bagade! Hahawaneba:le, wele sia:ma!
Goumi amola da fudagala:lewane gesami
hea:mu da defea.

Hina Gode da Ea fi ilia dogo denesimu.

Ilia da se bagade naba, be E da ilima asigimu.

14 Be Yelusaleme dunu da amane sia:sa,
“Hina Gode da nini yolesi dagoi.
E da nini gogolei dagoi.”

15 Amaiba:le, Hina Gode da bu adole iaha,
“Uda da ea dudubu mano gogolema:bela:?
E da ea mano lalelegei amoma hame
asigima:bela:? Hame mabu!

Be osobo bagade ame da ea mano gogolei
ganiaba,

Na da dili hamedafa gogolemu.

16 Yelusaleme! Na da di gogolemu da hamedei.
Na da dia dio amo Na lobo gafe da:iya dedei
dagoi.

** 49:10: Wamolegei Sia: Olelesu 7:16-17

- 17 Yelusaleme! Di da mugului dagoi.
Be dunu ilia da di bu gagumusa: misunu da gadenesa.
Dunu ilia da di wadela:lesi amo da fisili masunu.
- 18 Ba:le gagale, hou hamobe ba:ma! Isala:ili fi da gilisilala.
Ilia da di Yelusaleme amoga buhagimu.
Na da Godedafa esala, amo dafawaneyale dawa:ma.
Amo defele, di da dia bu misunu mano amo hahawane ba:mu.
A:fini da ea uda gaguli lasu eso amoga ea nina: hamoi liligi hahawane ba:sa,
amo defele di da ili hahawane ba:mu.
- 19 Dia soge da wadela:lesi dagoi, amola dunu hame esalebe ba:i.
Be wali dunu bagohame da buhagili manebe ba:beba:le,
dia soge da fonobahadidafa agoane ba:mu.
Amola dunu ilia da di wadela:lesili, fisili asi, amo da dima sedagadafa esalebe ba:mu.
- 20 Amola dia fi dunu ilia da mugululi asi soge amo ganodini lalelegei,
eso enoga da dima amane sia:mu,
“Amo soge da fonobahadidafa.
Ninia eno soge amo ganodini esaloma:ne hanai.”
- 21 Amasea, di da dima amane gobe le sia:mu,
“Amo mano huluane wali esalebe, nowa da nama ima:ne lalelegebela?
Na da na mano huluane fisi dagoi amola eno lalelegemu hamedei ba:i.
Na da enoga sefasili, mugululi asi.

Nowa da amo mano asigilama:ne, fofobela:?

Na da nisu esalebe ba:i!

Amo mano huluane da habidili misibela:?"

²² Hina Gode Ouligisudafa da Ea fi dunu ilima
amane sia:sa,

“Na da fifi asi gala ilima dawa:digisu
olelemu.

Amasea, ilia da dia mano dima bu oule
misunu.

²³ Hina bagade ilia da dima ada agoane ba:mu
amola hina bagade uda da dima ame agoane
ba:mu.

Ilia dima beguduli, dima nodomu.

Ilia da ilia hou fofonobone, dima nodomu.

Amasea, Na da Hina Godedafa amo di da
dawa:mu.

Nowa da Na fidisu lama:ne ouesalea, e da
da:i diosu hame ba:mu.”

²⁴ Di da dadi gagui dunu ea wamolai liligi bu
samogemu dawa:bela:?

Di da nimi bagade ouligisu dunu

amo ea se dabe iasu diasu hamosu dunu
gagulaligi,

amo gaga:mu dawa:bela:? Hame mabu!

²⁵ Be Hina Gode da amane bu adole iaha,

“Na da amo defele hamomu.

Na da dadi gagui ea se iasu diasu hamosu
dunu gagulaligi,

amo bu samogemu. Amola nimi bagade
ouligisu dunu ea liligi lai

amo bu samogemu. Nowa da dima gegesea,
Na da ilima gegemu.

Amola Na da dia manolali gaga:mu.

²⁶ Na da hamobeba:le, dima se iasu dunu da
sinidigili,

sama da ea sama medole legemu.
Ilia da medole legesu hou, amola ougi
bagade hou hamonanebeba:le,
adini bagade ba:i dunu agoane ba:mu.
Amasea, Na da Hina Gode, dilia gaga:su
dunu,
amola dilia se iasu diasu logo doasisu dunu,
amo osobo bagade dunu huluanedafa da
dawa:mu.
Na da Isala:ili dunu ilia gasa bagade Gode,
amo ilia da dawa:mu.

50

- ¹ Hina Gode da amane sia:sa,
“Dilia adi dawa:bela:?
Na da dunu ea uda fisiagasu defele, Na fi ga
asunasibela:?
Agoai galea, fisiagasu meloa dedei da ha-
bila:?
O dunu ea mano udigili hawa: hamoma:ne
amo ili bidi lasa defele, Na da dili mugululi
se iasu diasu hawa: hamoma:ne bidi
labala? Hame mabu!
Dilia da wadela:i hou hamobeba:le fawane,
mugululi asi.
Dilia wadela:i hou hamobeba:le, Na da dili
ga asunasi.
- ² Na da Na fi dunu gaga:musa: ahoasea,
ilia da abuliba:le Nama hame sinidigibala:?
Na da ilima wele sia:beba:le, ilia da abu-
liba:le hame adole ibala:?
Dilia adi dawa:bela:?
Na da gasa hameba:le, ili gaga:mu da
hamedebela:?

Na sia:beba:le fawane Na da hano wayabo
bagade hafoga:musa: dawa:.

Amasea, menabo da hano hameba:le bogosa.

³ Na da mu afadenene, gasi agoane
bogoi dunu amoma asigi didiga:su hou de-
fele hamomusa: dawa:.”

*Hina Gode Ea Hawa: Hamosu Dunu amo Ea
Nabasu Hou*

⁴ Na da helebe dunu ilima gasa ima:ne,
Hina Gode Ouligisudafa da nama sia:ne iasu
olelei dagoi.

Ea da hamobeba:le, na da hahabe huluane,
Ea nama olelesu liligi nabimusa:, bagade
hanai.

⁵ Hina Gode da nama bagade dawa:su hou i
dagoi.

Na da Ema hame higa:i, amola Ema hame
baligi fa:su.

⁶ *Dunu da na famusa: mabeba:le, ilia noga:le
fama:ne, na da na abula gisa:i.

Ilia da nama gadebeba:le, amola na mayabo
hinabo a:le fasibiba:le,
amola na odagia defo adugala:beba:le,
na da ilia logo hame hedofai amola dabe bu
hame i.

⁷ Be ilia nama gadesea, na da se hame naba.
Bai Hina Gode Ouligisudafa da na fidilala.
Na da amo houba:le, mae dafama:ne, na
dogo denisisa.

Na gogosiasu hame ba:mu, amo na dawa:.

⁸ †Bai Gode da na gadenene esalebeba:le,

* **50:6:** Ma:diu 26:67; Maga 14:65 † **50:8:** Louma 8:33-34

E da fofada:nanu, na hou da moloi amo olelemu.

Nowa da nama fofada:ma:bela:?

Defea! Ania da gilisili fofada:musa: masunu da defea.

Amola amo dunu da nama diwaneya udidimu da defea.

⁹ Hina Gode Ouligisudafa Hisu da na gaga:sa.

Amaiba:le, nowa da nama fofada:nanu, na da wadela:i hamoi dagoi sia:ma:bela:?

Nama diwaneya udidisu dunu da hobeamu.

Aowaba da abula na dagosea, abula da hame ba:mu.

Amo defele, nama diwaneya udidisu dunu da bu hame ba:mu.

¹⁰ Dilia huluane Hina Godema nodosu dunu!

Amo Ea hawa: hamosu dunu ea sia: nabasu dunu! Mae beda:ma!

Amabela:! Dilia da logoga ahoasea, gasi bagade ba:ma:bela:?

Be Hina Gode Ea hou dafawaneyale dawa:ma amola lalegaguma.

¹¹ Be dilia da eno dunu amo gugunufinisimusa: ilegesu dunu!

Dilia da dilisu wadela:i ilegesu amoga wadela:lesi dagoi ba:mu.

Hina Gode Hisu da amo hou ba:ma:ne hamomu.

Dilia da se nabasu gugunufinisisu hou bagade ba:mu.

51

¹ Hina Gode da amane sia:sa,

“Dilia da Na gaga:su ba:mu hanai dunu!

Dilia da Na fidisu lama:ne Nama maha! Na
sia: nabima!

Fedege agoane, igi amoga dili da misi, amola
igi magufu amoga dilia da dogoi, amoga bu
dawa:ma.

² Dilia musa: ada A:ibalaha:me amola ea uda
Sela amola bu dawa:ma.

Dilia da elagaga fi esala.

Na da A:ibalaha:me Nama misa:ne wele
sia:noba, e da mano hame galu.

Be Na da ema hahawane hamone, ema mano
i.

Na amane hamobeba:le, egaga fi da bago-
hame ba:i.

³ Na da Yelusaleme fi ilima asigili ilia dogo
denesimu.

Ilia moilai da wadela:lesi dagoi, amola
hafoga:i wadela:i soge agoane ba:sa.

Be Na da amo afadenene, bu ifabi ida:iwane,
ifabi Na hemonega Idini sogega bugi amo
defele, hamomu.

Amo ganodini, hahawane hou bagade amola
Nama nodosu gesami hea:su ba:mu.

⁴ Na fi dunu! Na sia: nabima!

Na da fifi asi gala ilima Na: olelesu iaha.

Na sema olelesu da ilima hadigi imunu.

⁵ Na da hedolo ilima gaga:musa: misunu.

Na hasalasu eso da gadenei.

Na Nisu da fifi asi gala huluane ouligimu.

Soge sedaga ilia da Na misa:ne ouesala.

Ilia da Na gaga:su lamu hanaiba:le, ouesala.

⁶ Muagado ba:legadoma! Osobo bagade ba:ma!

Mu da mobi agoane asili, hamedafa ba:mu.

Osobo bagade da hea abula agoane, hea hamone, wadela:mu.

Amola dunu huluane amogawi esala da gagoba: defele bogogia:mu.

Be Na da gaga:su hou eso huluane di-aloma:ne gaguli misunu.

Na hasalasu hou da hame dagomu.

⁷ Dilia dunu amo da moloidafa hou dawa:, amola Na olelesu da dilia dogo ganodini diala! Na sia: nabima!

Dunu eno da dilima gadele sia:sea amola oufesege:sea, mae beda:ma.

⁸ Ilia da aowabaga mai abula defele, mugululi, alalolesi dagoi ba:mu.

Be Na gaga:su gaguli misunu da dialalalumu.

Amola Na hasalasu hou da fifi ahoanumu.

⁹ Hina Gode! Nedigima! Ninima fidima!

Dia gasa amoga nini gaga:ma!

Di da hemonega hamoi defele gasawane hamoma.

Di da hano wayabo bagade ganodini esala ohe amo La:iha:be, amo gobiheiga fane dadamuni legei.

¹⁰ Di amola, da hano wayabo bagade hafoga:i amola Dia gaga:i dunu hahawane degema:ne, hano ganodini logo hamoi.

¹¹ Dunu amo Di gaga:i, ilia da hahawane Yelusalemega doaga:mu.

Ilia da hahawaneba:le, gesami hea:lalumu amola wele sia:nanumu.

Ilia da eso huluane da:i dioi amola se nabasu hame ba:mu, amola hahawane esalumu.

¹² Hina Gode da amane sia:sa,

“Na da dilima gasa iaha.
Osobo bagade dunu ilia da gisi agoane,
hedolo bogomu.

Amaiba:le, dilia da abuliba:le osobo bagade
dunuma beda:ma:bela:?

¹³ Dilia Hina Gode da dili hahamoi amola mu
hahamoi

amola osobo bagade ea bai gagui. Dilia da E
goglebela:?

Dunu eno da ougi bagadewane dilima se
iaha,

amola dili wadela:lesima:ne ouesala.

Be dilia da ilima beda:mu da defea hame.

Bai ilia ougi bagade hou da wali dili
wadela:mu hamedei.

¹⁴ Se iasu diasu ganodini sali dunu

da hedolo ilia se iasu diasu logo doasi dagoi
ba:mu.

Ilia da ode bagohame esalumu amola ha:i
manu ilia hanai defele ba:mu.

¹⁵ Na da dilia Hina Gode. Na da hano wayabo
bagade bibiagosa,

amola Na hamobeba:le, ea gafului da fu-
gala:sa.

Na dio da Hina Gode Bagadedafa.

¹⁶ Na da mu fadegale gale amola osobo bagade
ea bai ligisi dagoi.

Na da Yelusaleme fi ilima amane sia:sa,

‘Dilia da Na fi! Na da Na olelesu dilima i
dagoi.

Amola, Na da Na loboga dili gaga:sa.’ ”

Yelusaleme ea Se Nabasu da Dagomu

17 *Yelusaleme! Nedigima! Nedigili,
wa:legadoma!

Di da fedege agoane se iasu amo Hina Gode
dilima ougiba:le

faigelei ganodini dili moma:ne sali, amo mai
dagoi.

Di da da:gi dagoi amola feloale asi.

18 Dia fi amo ganodini, ouligisu amo di loboale
oule masunu,
agoai dunu hame ba:sa.

19 Wadela:mu hou aduna da dilima doaga:i
dagoi.

Gegebeba:le, dia soge da wadela:lesi dagoi
ba:sa.

Amola dia dunu da ha:beba:le, bogogia:i.

Amola dilima asigi dunu da hame gala.

20 Moilai ganodini hegoma logo huluane

amoga dunu da gasa hameba:le, dafasa.

Ilia da ohe amo benea ahoasu dunu ea sani
amoga sa:i agoai ba:sa.

Ilia Gode Ea gasa bagade ougi hou amoga se
nabi.

21 Dilia Yelusaleme fi dunu da se naba

amola adini ba:i defele feloale ahoa.

22 Dilia Hina Gode da dili gaga:sa, amola dilima
amane sia:sa,

“Na da ougiba:le, dilima se iasu faigelei
ganodini salawane dili moma:ne i.

Be wali Na da amo faigelei bu samogemu.

Dilia da amo se iasu waini hano nabeba:le,
feloale asi.

* 51:17: Wamolegei Sia: Olelesu 14:10, 16:19

Be amo se iasu waini hano dilia moma:ne,
Na da bu hame imunu.

²³ Be amo se iasu waini hano Na da dilima se
iasu dunu ilima imunu.

Bai ilia da dili logoga diasa:ima:ne hamosu,
amola dilima dili osobo su defele, amoga
ososa:gi dagoi.”

52

Gode da Yelusaleme Gaga:mu

¹ *Yelusaleme! Di da gasa bagade amola
bagadedafa bu ba:mu da defea.

Gode Ea hadigi moilai bai bagade!

Di da hadigi abula noga:i defele salima.

Gode Ea hou hame lalegagui dunu da dia
moilai bai bagade ganodini
bu hamedafa golili sa:imu.

² Yelusaleme!. Dia lala:gi fisima:ne, yaguguma!

Di osobo su amoga fi esala, amoga
wa:legadole,

dia fisu da:iya amoga bu fila heda:ma.

Dilia Saione se iasu diasu hamosu dunu!

Dilia sia:ine la:la:gisu liligi fadegale fasima.

³ Hina Gode da Ea fi dunu ilima amane sia:sa,
“Dilia se iasu diasu hawa: hamomusa: mugululi
asi, dilia ha lai da bidi hame i. Amo defele, Na da
dilia halegale masa:ne se iasu diasu logo doasisia,
ilima bidi hame imunu. ⁴ Dilia da Idibidi sogega
ga fi agoane esalumusa: ahoanoba, dilia da amo
hanaiba:le asi. Be Asilia dunu da gasa fili, dili
afugili oule asili, bidi hame i. ⁵ †Amola wali

* **52:1:** Wamolegei Sia: Olelesu 21:2,27 † **52:5:** Louma 2:24

Ba: bilone dunu da gasa fili, amo hou defele hamoi. Dilia da se iasu diasu hawa: hamosa, amola ilia bidi hame i. Dilima ouligisu dunu da gasa fi sia:sa, amola hidasu, amola eso huluane ilia da Na higasa. ⁶ Hobeas, dilia da Na da Godedafa amo noga:le dafawaneyale dawa:le, sia:mu. Amola Na da dilima sia:i dagoi, dilia da dawa:mu.”

⁷ †Ninia da sia: adole iasu dunu gougiga manebe hahawane ba:sa.

Bai e da sia: ida:iwane gala, sia: da ninima olofosu olelesa,

amo ninima iasimusa: maha.

E da hasalasu hou olelesa, amola Saione fi ilima amane sia:sa,

“Dilia Gode da Hina Bagadedafa.”

⁸ Moilai bai bagade sosodo aligisu dunu

ilia hahawaneba:le gilisili wele sia:sa.

Ilia da ilila: siga Hina Gode da Saione amoga buhagibi ba:sa.

⁹ Dilia Yelusaleme mugului liligi diala!

Ha:giwane hahawane wele sia:ma!

Hina Gode da Ea moilai bai bagade gaga:mu, amola Ea fi dunu ilia dogo denesimu.

¹⁰ Hina Gode da Ea Hadigi gasa hou amoga Ea fi dunu gaga:mu,

amola osobo bagade fifi asi gala huluane da amo hou ba:mu.

¹¹ §Masa! Ba: bilone fisili ga masa!

Ledo liligi maedafa digili ba:ma.

Dilia Debolo ofodo amola Godema nodone sia:ne gadosu liligi gaguli ahoasu dunu!

† **52:7:** Na:ihame 1:15; Louma 10:15; Ifisia 6:15 § **52:11:** 2
Golidia 6:17

Ledo fisili, gadili asili, dilia hadigi hou mae
wadela:ma!

¹² Be wali dilia da hedolo hame be gebewane
fisili masunu.

Bai dilia da hame hobeasa.
Dilia Hina Gode da dili bisili masunu,
amola dilia la:idi la:idi huluane Hi da
gaga:mu.

Se Nabasu Hawa: Hamosu Dunu

¹³ Hina Gode da amane sia:sa,
“Na Hawa: Hamosu Dunu da Ea hawa:
noga:le dawa:iwane hamomu.

Amo E da wa:legadolesu, gagua gadole,
enoga nodoi dagoi ba:mu.

¹⁴ Dunu bagohame da E ba:beba:le, bagade-
wane fofogadigi.

Bai Ea da:i da bagadewane fa:gi amola
wadela:lesi ba:i.

Amola E da dunu agoane hame ba:i.

¹⁵ **Be E da wali fifi asi gala bagohame ilima
ledo fadegama:ne,

maga:me gufunanesimu.

Amola hina bagade dunu ilia da fofogadi-
giba:le, ilia lafiga sia:mu gogolemu.

Bai liligi ilima hame adoi, amo ilia da ba:mu.

Amola liligi ilia hame nabi, amo ilia
dawa:mu.”

53

¹ *Nowa da ninia sia:ne iasu dafawaneyale
dawa:bela:?

** **52:15:** Louma 15:21 * **53:1:** Yone 12:38; Louma 10:16

Hina Gode Ea hamobe amo E da nowama
olelebelā?

² Hina Gode Ea hanai defele,
Ea Hawa: Hamosu Dunu da asaboi sono
hafoga:i soge ganodini
ea difi daha, amo defele heda:i.

E da Ea hou hame gagua gadoi amola
noga:i odagi ba:su ninia Ema hanaiwane
ba:ma:ne, amo hou hame ba:i.

³ Ninia da amo Dunu da hamedei dawa:i,
amola ninia E higasū.

E da se bagade nabi be Ea hawa: hamosu
hame fisi.

Dunu huluane da E ba:mu higa:i galu.

E da hamedeidafa ilia dawa:beba:le, higa-
beba:le, E hame dawa:i.

⁴ †Ninia da wadela:i hou hamoiba:le, se iasu
lamu da defea galu.

Be E da ninia se iasu lai dagoi.

E da ninima asigiba:le, se bagade nabi.

Be ninia giadofale, Gode da Ema ougiba:le
Ema se iasu, dawa:i galu.

⁵ ‡Be amomane ninia wadela:i hou
hamobeba:le, E da fa:gi ba:i.

Ninia wadela:i hou hamobeba:le, eno dunu
da E fai.

Se iasu E nabi amoga ninia da uhinisi dagoi
ba:mu.

Amola fasu amo E lai, amoga ninia hou
hahamoi dagoi ba:mu.

⁶ §Ninia huluane da sibi fisi dagoi agoane ba:i.

† 53:4: Ma:diu 8:17 ‡ 53:5: 1 Bida 2:24 § 53:6: 1 Bida
2:25

Ninia da ninia hanaiga logo afae afae amoga
ahoaasu.

Amola Hina Gode da ninima se iasu imunu
da defea galu.

Be ninima se mae iawane,

E da Ea Hawa: Hamosu dunu Ema amo se
iasu i.

⁷ **E da eno dunu ilia hamobeba:le, se bagade
nabi.

Be E da dabe ima:ne hamedafa sia:i.

Ilia da sibi mano medole legesea o sibi ea
hinabo dadamusia,

sibi da hame sia:sa.

Amo defele, ilia Gode Ea Hawa: Hamosu

Dunu famusa: oule ahoanoba,

E da ouiya:le esalu.

⁸ ††Ilia da E afugili Ema fofada:nanu, E medole
legemusa: oule asi.

Amola Ea esalebe eso amoga,

esalebe dunu huluane da Ea bogobe asigi-
wane hame dawa:i galu.

E da ninia fi dunu ilia wadela:i hou
hamoiba:le,

medole legei dagoi ba:i.

⁹ ††E da wadela:i hou hamedafa hamosu,
amola ogogole hamedafa sia:i.

Be ilia da amo Dunu wadela:i hamosu dunu
amola bagade gagui dunu

gilisili bogoi uli dogoi ganodini salimusa:
ilegei.”

¹⁰ Hina Gode da amane sia:sa, “Na hanaiga E
da se nabi.

** 53:7: Wamolegei Sia: Olelesu 5:6 †† 53:8: Asunasi Dunu
Ilia Hou 8:32-33 †† 53:9: 1 Bida 2:22

Ea bogosu da wadela:i hou goglema:ne
 olofosu ima:ne
 gobe le salas u agoane ba:i.
 Amaiba:le, E da Egaga fi ba:mu, amola eso
 bagohame esalumu.
 Amola Ea hamobeba:le, Na ilegei hou da
 hamoi dagoi ba:mu.
 11 E da se nabalu, bu hahawane ba:mu.
 E da se udigili hame nabi, be bai bagade gala
 amo dawa:mu.
 Na Hawa: Hamosu dunu,
 Na Dogolegei da dunu bagohame ilia se iasu
 lalegagumu.
 Amola Ea hamobeba:le,
 Na da amo dunu ilia wadela:i hou
 goglema:ne olofomu.
 12 §§Amaiba:le, Na da Na Hawa: Hamosu Dunu
 amo gaguia gadole,
 dunu eno Ema nodoma:ne,
 gasa baligili bagade dunu ilia sogebi amoga
 ilegema.
 Bai E da mae hihini Ea esalusu fisili iawane,
 wadela:i hamosu dunu ilia se iasu amola
 bogosu defele lai dagoi.
 E da wadela:i hamosu dunu bagohame ilia
 se iasu lai dagoi,
 amola ilia wadela:i hou goglema:ne olofo-
 musa:, Godema sia:ne gadoi.”

54

Hina Gode da Isala:ili fi ilima Asigisa

1 *Yelusaleme! Di da aligime uda defele

§§ 53:12: Ma:diu 15:28; Luge 22:37 * 54:1: Gala:isia 4:27

esalebe ba:i.

Be wali di da gesami hea:musa:, amola
hahawaneba:le wele sia:musa: dawa:.

Wali dia mano lalelegemu ili idi

da uda amo egoa hame fisi ea mano ilia idi
bagadewane baligimu.

² Dia abula diasu amo bu bagade hamoma.

Ea efe amo sedagimu amola ea ifa goge bugi
amo bu gasa bagade hahamoma.

³ Dia alalo defei la: ididili huluane amo mugul-
uli bu bagade hamoma.

Wali ga fi da dia sogega esala.

Be dilia amo soge bu samogemu.

Moilai wali amo ganodini dunu da hamedafa
gala,

amo da bu dunuga nabai dagoi ba:mu.

⁴ Mae beda:ma! Di da gogosiasu bu hame
ba:mu.

Di da gaheabolo gawa fili baligi fa:su hamoi
amo gogolemu.

Amola di da didalo agoane esalebeba:le se
bagade nabi,

amo amola di da gogolemu.

⁵ Dia Hahamosu dunu da dima digua agoane
ba:mu.

Ea dio da Hina Gode Bagadedafa.

Isala:ili fi ilia Hadigi Gode da di gaga:mu.

Bai E da osobo bagade amoma Hina bagade.

⁶ Isala:ili! Di da gaheabolo lai uda amo egoa da
e fisiagaiba:le,

se bagade naba, amo defele ba:sa.

Be Hina Gode da Ema bu misa:ne, dima wele
sia:sa.

⁷ E da amane sia:sa, “Na da fonobahadidafa wadofamusu di fisiagai.

Be Na da bagade asigiwane di bu lamu.

⁸ Na da ougiba:le, fonobahadidafa dima Na baligi olelei.

Be wali Na da Na asigidafa hou mae fisili, dima olelelalumu.”

Hina Gode, dia gaga:su dunu, da amane sia:sa.

⁹ †“Nowa: ea esoga Na da osobo bagade amo hano bagadega bu hame dedeboma:ne ilegele sia:i.

Amola wali Na da dima bu hame ougimu amo Na da ilegele sia:sa.

Na da dima bu gagabole hame sia:mu, amola dima se hame imunu.

¹⁰ Goumi ilia da ugugusia amola agolo da mugululi hamedafa ba:sea,

be Na dima asigidafa hou da mae mugululi, dialalalumu.

Na dima olofosu ima:ne ilegei, amo Na da hame gogolemu.”

Hina Gode da amane sia:sa. E da dima asigidafa gala.

Yelusaleme da Hobeia Agoane Ba:mu

¹¹ †Hina Gode da amane sia:sa, “Yelusaleme! Di da se bagade naba.

Disu di gaga:mu da hame dawa;

amola eno dunu ilia dia dogo hame denesisa.

Na da igi ida:iwane amoga dia bai bu gagumu.

† 54:9: Mui 9:8-17 ‡ 54:11: Wamolegei Sia: Olelesu 21:18-21

- 12 Na da dia diasu gado gagagula heda:i
 amo 'lubi' igi amoga gagumu.
 Dia logo ga:su, Na da igi amo da lalu agoane
 hadigi gala, amoga gagumu.
 Amola gagoi dobea da di sisiga:sa,
 amo Na da igi ida:iwanedafa amoga gagumu.
- 13 §Na Nisu da dia fi dunuma olelemu.
 Amola Na da ilima olofosu amola bagade
 gagui hou imunu.
- 14 Dilia da moloidafa hou lalegaguiba:le, ga-
 sawane lelumu.
 Dilia da gaga:i dagoi ba:beba:le, eno dunu da
 dilima se hame imunu
 amola dilia da beda:su hame ba:mu.
- 15 Nowa da dilima doagala:sea, ilia da Na
 hanaiga hame hamomu.
 Be nowa da dilima gegesea da dafamu.
- 16 Na da ouli hahamosu dunu amo da lalu didili
 ouli gegesu liligi hamosa,
 Na da amo dunu hahamosa.
 Amola Na da dadi gagui dunu e da amo
 gegesu liligiga gegenana,
 Na da amo amola hahamosa.
- 17 Be gegesu liligi afae da dilima se imunu
 hamedei ba:mu.
 Nowa da dilima diwaneya udidisia,
 dilia da ilima ilia sia: hedofamusa: bu adole
 imunu dawa:mu.
 Na da Na hawa: hamosu dunu gaga:mu
 amola hasalasu hou ilima imunu,"
 Hina Gode da amane sia:i dagoi.

55

Gode da Asigiwane Goglema:ne Olofosu Imunu Sia:i

- ¹ *Hina Gode da amane sia:sa,
 “Nowa da hano hanai galea, misa! Hano na
 misa!
 Amola, dilia muni hame gagui dunu!
 Gagoma bidi lamusa:, misa!
 Waini hano amola bulamagau dodo
 maga:me bidi lamusa:, misa!
 Amo lama:ne, dilia da muni hame imunu.
- ² Dilia da abuliba:le, hame sadisu liligi, amo
 lamusa:,
 dilia muni udigili ha:digisala:?
 Dilia abuliba:le dilia hawa: hamosu muni
 bidi lai amo udigili ha:digili,
 bu ha:i bagade ba:ma:bela:? Na sia: nabima
 amola nabawane hamoma!
 Amasea, dilia da ha:i manu baligili
 noga:idafa amo manu.
- ³ †Na fi dunu! Nabima!
 Amola Nama esalusudafa lama:ne misa.
 Na da eso huluane dialalalumu gousa:su
 dilima hamomu.
 Amola hahawane iasu hou, Na musa:
 Da:ibidima imunu ilegei,
 Na da amo dilima imunu.
- ⁴ Na hamobeba:le, e da fifi asi gala fi
 ilima hina bagade amola ouligisu dunu ba:i.
 Amola e da Na gasa amoga hawa:
 hamobeba:le,
 Na da Na gasa amo fifi asi gala, ilima olelei.

* 55:1: Wamolegei Sia: Olelesu 21:6; 22:17 † 55:3: Asunasi
 dunu Ilia Hou 13:34

⁵ Wali dilia da ga fifi asi gala ilima, dilima misa:ne sia:mu.

Musa: dilia da amo fi hame dawa:i galu, be wali ilia da dilima gilisima:ne, hehenane misunu. Na, Hina Gode, Isala:ili fi ilia Hadigi Gode, Na da amo hou huluane ba:ma:ne, hamomu. Na da dilima nodosu amola hadigi imunu.”

⁶ Hina Gode da gadeneiba:le, Ema sinidigili, sia:ne gadoma.

⁷ Wadela:i hamosu dunu da ilia wadela:i hou fisili,

ilia wadela:i asigi dawa:su afadenema:mu. Ilia da ninia Gode, amo Hina Gododafa, Ema sinidigimu da defea.

Bai Gode da asigisa, amola E da hedolo goglema:ne olofosu dawa:.

⁸ Hina Gode da amane sia:sa, “Na asigi dawa:su da dilia asigi dawa:su defele hame gala.

Amola Na hou da dilia hou amoma hisu agoane gala.

⁹ Muagado da osobo bagadega gadodafa gala. Amo defele, Na asigi dawa:su da dilia asigi dawa:su amoga baligili gadodafa gala.

¹⁰ †Na sia: da anegagi mugene amola gibu agoai gala.

Ilia da muagado misini, osobo bagadega hano iaha.

Ilia dabeba:le, ha:i manu da heda:sa, ninia hawa: bugima:ne amola ha:i manu moma:ne ba:sa.

† 55:10: 2 Golidia 9:10

- 11 Na sia: amola da agoaiwane gala.
 Na sia: sia:i, da Nama udigili sinidigimu da hamedei.
 Be Na sia: da Na ilegei huluane didili hamoi dagoi ba:mu.
- 12 Dilia da Ba: bilone yolesili, hahawane gadili masunu.
 Na da amo moilai bai bagadega dili gadili oule masunu.
 Fedege agoane, goumi amola agolo ilia da gesami hea:mu, amola ifa huluane da hahawaneba:le, ilia lobo famu.
- 13 Sogebi amoga wali gagaloba: fawane dialebe ba:sa,
 amoga 'saibalase' ifa heda:lebe ba:mu.
 Amola, aya: gaga:nomei sogebi amoga 'medele' ifa da heda:lebe ba:mu.
 Amo da eso huluane dialalalumu dawa: digisu olelesu agoane ba:mu.
 Na, Hina Gode, Na hamosu dawa:ma:ne, amo dawa: digisu olelesu da lelumu."

56

Fifi Asi Gala Huluane Dunu Mogili da Gode Ea fi amo Ganodini Esalebe Ba:mu

¹ Hina Gode da Ea fi dunu ilima amane sia:sa, "Moloidafa hou mae fisima! Molole hamoma! Bai Na gaga:su doaga:mu da gadenei. Amola Na Moloidafa hou da gadenenewane ba:mu. ² Na da nowa dunu da Sa:bade eso sema noga:le hamosa amola amo hame wadela:sa, ilima hahawane dogolegele imunu. Amola nowa dunu da wadela:i hou hame hamosea, ema amola Na da hahawane dogolegele hamomu.

³ Ga fi dunu da Hina Gode Ea fi dunu ilima gilisia, e da “Na da Gode Ea fi dunu gilisili Ema nodone sia:ne gadomu da hamedei. Bai Hina Gode da na logo hedofai, “amo sia:mu da noga:i hame. Amola gulusu danai dunu, e da mano lamu hamedeiba:le, Gode Ea fi amo ganodini esalumu da hamedei, amo dawa:mu da noga:i hame. ⁴ Be Hina Gode da gulusu danai dunu ilima amane sia:sa, “Di da Nama nodomusa:, Sa:bade eso sema noga:le nabawane hamosea, amola Na hahawane ba:ma:ne, Na gousa:su noga:le hamosea, ⁵ dia dio da Na Debolo ganodini amola Na fi amo ganodini hamedafa gogolei ba:mu. Amola dunu da dunu mano amola uda mano esala, amo ea dio da hame gogolei ba:mu. Be dia dio da baligiliwane hame gogolei ba:mu.

⁶ Amola ga fi dunu da Hina Gode Ea fi dunu ilima madelagisia, amola Hina Godema asigiba:le, Ea hawa: hamosea, amola Sa:bade eso dawa:le, Ea gousa:su amola noga:le hamosea, ilima Hina Gode da amane sia:sa, ⁷ * “Na da dili, Na hadigi sema agolo, amo Saione amoma oule misunu. Na da Na sia:ne gadosu diasua, dilima hahawane dogolegesu hou imunu. Amola dia gobelesalasu liligi di da Nama ima:ne ‘oloda’ da:iya ligisia, amo Na da hahawane lamu. Na Debolo da fifi asi gala huluane ilia sia:ne gadosu diasu hamoi dagoiba:le, ilia da amo dio (Fifi Asi Gala Huluane Sia:ne Gadosu Diasu) asulimu.

⁸ Hina Gode Ouligisudafa da Ea fi (Isala:ili) musa: mugululi asi, amo buhagima:ne, oule misi

* 56:7: Ma:diu 21:13; Maga 11:17; Luge 19:46

dagoi. Amola E da eno dunu ilima gilisima:ne oule misunu ilegele sia:i dagoi.

Hina Gode da Isala:ili Ouligisu Dunu ilima Diwaneya Udidisa

⁹ Hina Gode da ga fifi asi gala ilima ilia da sigua ohe fi defele, Ea fi na dagoma:ne, misa:ne sia:i dagoi. ¹⁰ E da amane sia:sa, “Isala:ili fi sosodo ouligisu dunu da Na fi dunu ilima sisasu imunu da defea galu. Be ilia huluane da si dofoi dunu agoai. Ilia da asigi dawa:su hame gala. Ilia da sosodo aligisu wa:me agoai mae yayale olobolalebe agoane. Ilia da udigili golale, simasia ba:lumusa: fawane. Ilia golamusa: bagade hanai.

¹¹ Ilia da uasu wa:me agoai. Sadimu da hamedei. Ilia da asigi dawa:su hamedafa gala. Dunu huluane afae afae da hi hanaiga hamosa, amola hi gagui fidima:ne fawane hamosa.

¹² Ilia da adini ba:su dunu agoane amane sia:sa, “Defea! Ninia waini hano lale manu, amoga sadimu da defea. Wali eso da hahawane bagade eso, be aya da wali eso baligimu.”

57

Aisaia da Isala:ili ‘gode’ Hamosu Dunu amola ilima Sia:ne Gadosu Dunu Diwaneya Udidisa

¹ Moloidafa dunu da bogosa, be eno dunu da dawa: hame laha, amola ilia da hame asigisa. Be molo dunu da bogosea, bidi hamosu da ilima se hame iaha. ² Nowa da noga:iwane esalea da bogosea, olofosu amola helefishu ba:mu.

3 “Dilia wadela:i hamosu dunu! Guiguda: fofada:musa: misa! Dilia hou da wamuni dawa:su dunu, amola inia uda adole lasu dunu, amola hina: da:i bidi lasu uda, ilia hou defele wadela:idafa. ⁴ Dilia da nowama oufesega:sala:? Dilia ogogosu dunu! Nowama oufesega:sala:? ⁵ Dilia da ogogosu ‘gode’ ilima nodone sia:ne gadomusa:, sema gosa:su ifa haguduga wadela:i udigili uda lasu hou hamonana. Dilia da magufu gelabo hano gadenene diala, amo ganodini dilia mano gobe le salimusa: medole legesa.

⁶ Dilia da enemei igi amo hanoga lasea, amoma ‘gode’ dio asuli, nodone sia:ne gadosa. Dilia da ilima gobe le salimusa:, waini hano sogadigisa amola ilima ima:ne gagoma gaguli maha. Dilia adi dawa:bela:? Na da amo hou hahawane ba:sala:? Hame mabu! ⁷ Dilia da ogogosu ‘gode’ ilima gobe le salas hamoma:ne amola wadela:i ledi uda lasu hou hamoma:ne, gumi sedade amoba:le heda:sa. ⁸ Dilia da ledi bagade loboga hamoi ‘gode’ amo dilia logo ga:su amo ganodini legesa. Dilia da Na fisisa. Dilia da abula gisa:le, dilia amola wadela:i hina: da:i bidi lasu uda gilisili da:i nabadowane diaheda:su bagade amoga fila heda:sa. Amola amogawi dilia da dilia wadela:i uda hanai hou gumisa. ⁹ Dilia da gabusiga: manoma legelalu, ogogosu ‘gode’ amo Moulege amoma nodone sia:ne gadomusa: ahoa. Dilia da ‘gode’ liligi eno ilima sia:ne gadomusa: amo hogoma:ne, dilia da sia:ne iasu dunu so ge sedagaga asuna ahoa. Amola amo hogomusa: dilia da osobo bagade baligili, bogosu so ge bi amoga ahoa. ¹⁰ Dilia da eno ‘gode’

hogomusa:, hele bagade naba. Be amo hogosu hou dilia fisimusa: hame dawa:. Dilia ledo bagade loboga hamoi ‘gode’ da dilima gasa iaha amo dawa:beba:le, dilia gasa da bu gaheabolo laha.”

¹¹ Hina Gode da amane sia:sa, “Amo ‘gode’ ilia da nowala:? Dilia da ilima beda:iba:le, Nama ogogosa, amola dilia da Na gogoleidafa. Na da eso bagohame ouiya:le, esalebeba:le, dilia da Nama nodosu hou yolesila:? ¹² Dilia hou da moloidafa dilisu dawa:lala. Be Na da dunu huluane ba:ma:ne, dilia wadela:i hou olelemu. Amola dilia loboga hamoi ‘gode’ da dili fidimu gogolemu. ¹³ Dilia fidima:ne wele sia:ne disia, dilia loboga hamoi ‘gode’ liligi dili fidimu da defea. Fo fonobahadi da amo liligi mini masa:ne dawa:. Be nowa da Na dafawaneyale dawa:beba:le da Isala:ili sogega esalumu amola Na Debolo diasu ganodini Nama nodone sia:ne gadomu.”

Hina Gode da Fidisu amola Uhinisu Ima:ne Sia:i.

¹⁴ Hina Gode da amane sia:sa, “Na fi dunu Nama bu sinidigima:ne, ilia logo fodole, momagemama! Logo ga:su liligi huluane fadegama.

¹⁵ Na da gaguia gadoi amola Hadigi Gode, eso huluane Fifi Ahoanusu Gode esala. Na da gadodafa amola hadigi sogebi amo ganodini esala. Be Na da asaboi dunu ilia wadela:i hou fofada:nanu Nama sinidigisa, agoaiwane dunu ilima Na da gilisili esala. Bai Na da ilima hame beda:su hou, amola hobe misunu hou da noga:idafa amo dafawane esaloma:beyale dawa:su hou, ilima bu iaha. ¹⁶ Na da Na fi

dunu ilima esalusu i dagoi, amola ilia da da:i dioiba:le dafasa:besa:le, Na da eso huluane ilima diwaneya hame udidimu, amola eso huluane ilima hame ougimu. ¹⁷ Ilia da wadela:i hou amola uasu hou hamobeba:le, Na da ilima ougi galu. Amaiba:le, Na da ilima se iasu amola ili yolesiagai. Be ilia da amo sisasu mae dawa:le, hi hanaiga udigili asi.

¹⁸ Na da ilia hou ba:i dagoi, be Na da ili uhinisimu. Na da ili bisili masunu, amola ili fidimu, amola nowa da da:i dioiba:le, dinana, amo Na da ilia dogo denesinisimu. ¹⁹ *Na da gadenene dunu fi esala, amola fi eno sedaga esala ilima olofosu ima:ne sia:mu. Na da Na fi dunu uhinisimu. ²⁰ Be wadela:i hamosu dunu da hano wayabo bagade, ea gafului agoane yagugusa. Ilia helefishu hame dawa:, amola gafului da fafu amola ledobibiagosa. ²¹ †Be wadela:i hamosu dunu da olofosu hamedafa ba:mu,” Hina Gode da amane sia:sa.

58

Ha:i Mai Nawane Godema Dawa:su Houdafa

¹ Hina Gode da amane sia:sa, “Ha:giwane wele sia:ma! Na Isala:ili fi dunu ilia wadela:i hou ilima adoma. ² Ilia da eso huluane Nama nodosa. Ilia da Na hou dawa:mu hanai, amola Na sema amo nabawane hamomusa: hanai gala, ilisu da sia:sa. Na da ilima moloidafa malei imunusa: ilia da hanai, ilia da sia:sa. Amola ilia da Nama nodobeba:le, hahawane gala, amo ilia lafidili amane sia:sa.

* **57:19:** Ifisia 2:17 † **57:21:** Aisaia 48:22

³ Na fi dunu da amane adole ba:sa, ‘Hina Gode da amo hame dawa:beba:le, ninia da abuliba:le ha:i mae nawane sia:ne gadoma:bela:? Bai E da ninia hou hame ba:sa.’

Be Na da ilima bu adole iaha, ‘Dilia da ha:i mae nawane sia:ne gadosea, dilia da gilisili dili hanaiga hamosa amola dilia hawa: hamosu dunu ilima se iaha. ⁴ Dilia ha:i hame nabeba:le, ougili sia:ga gegenanu amola gegesa. Na da amaiwane ha:i mae nawane hou ba:sea, dilia sia:ne gadosu nabima:bela:? Hame mabu! ⁵ Dilia da ha:i mae nawane sia:ne gadosea, dilia da se nabima:ne hamosa. Dilia dialuma amo gisi lubi defele guduli sa:ili, wadela:i abula amola nasubu legelalu, amo da:iya diaha. Amo da ha:i mae nawane sia:ne gadosu houdafala:? Hame mabu! Na da agoaiwane ha:i mae nawane sia:ne gadosu hou hahawane hame ba:sa.

⁶ Be Na da ha:i mae nawane sia:ne gadosu hou eno hanai gala. Amo da dilia se ima:ne la:gisu eno dunuma fadegale, amola moloi hame hou fisili, se lai dunu hahawane halegale masa:ne, ilima banenesisu logo doasimu da defea. ⁷ *Dilia ha:i manu mogili eno ha:i bagade dunuma ima. Amola dunu amo da diasu hame gala, amo dunu dilia diasuga aowama. Dunu da abula hame ga:i, ilima abula ima, amola dilia sosogo fi dunu fidima:ne mae higama. Amo da ha:i mae nawane sia:ne gadosu houdafa.

⁸ Amane hamosea, Na haha da hahabe mabe eso defele dilima hadigimu. Amola dilia fofa:gi da hedolo bahole uhi dagoi ba:mu. Na da

* **58:7:** Ma:diu 25:35

eso huluane dili gaga:musa:, ani esalumu. Na da la:idi la:ididili huluane amoga dili gaga:mu.
⁹ Dilia da Nama sia:ne gadosea, Na da dilima bu adole imunuu. Dilia da Nama wele sia:sea, Na da dili fidimusa: misunu.

Dilia da gasa fili se iasu hou fisisia, amola enoma higasu hou fisisia, amola wadela:i sia: bu hamedafa sia:sea, ¹⁰ dilia da ha:i nabi dunuma ha:i manu iasea, amola hame gagui dunu sadima:ne, ilima liligi iasea, amasea gasi dunasi (dilia wali amo ganodini esala), amo da afadenene, bu esomogoa hadigi agoane ba:mu.

¹¹ Amola Na da mae yolele, dilima logo olelemu. Amola dili sadima:ne, liligi noga:i dilima imunuu. Na hamobeba:le, dilia gasa bagade amola oloi hame gala agoane ba:mu. Dilia da nasegagi ifabi agoai ba:mu, amola hano si amo da hafoga:mu hamedei, agoaiwane ba:mu.

¹² Dilia moilai diasu da ode bagohame mugului dagoi ba:i. Be dilia fi dunu da musa: bai amo da:iya, diasu bu gagumu. Amola eno dunu dilia hou olelema:ne da amane sia:mu, ‘Amo dunu fi da gagoi dobea mugului amo bu gagui dagoi. Amola ilia da diasu wadela:lesi amo huluane bu hahamoi.’ ”

Isala:ili Fi da Sa:bade Eso Sema Nabawane Hamosea, Bidi Lamu

¹³ Hina Gode da amane sia:sa, “Dilia da Sa:bade eso da sema noga:le dawa:sea, amola amo esoga dilia hanaiga hame hamosea, amola amo esoga hame hawa: hamobeba:le amola udigili sia: hame sia:beba:le, Na hadigi eso amoga nodosea,

14 amasea, dilia da Nama agoane hawa: hamobeba:le, hahawane bagade ba:mu. Amola Na da agoane hamomuba:le, fifi asi gala fi huluane da dilima nodomu. Amola dilia hahawane soqe amo Na da dilia aowalali eda Ya:igobema i, amo ganodini esalumu. Na, Hina Gode, da sia:i dagoi.

59

Aisaia da Isala:ili Dunu Ilia Wadela:i Hou Hamobeba:le Ilima Diwaneya Udidisa

¹ Hina Gode da gasa hameba:le dili gaga:mu da hamedei o ge ga:iba:le dilia fidima:ne wele sia:su nabimu gogolei, amo mae dawa:ma. ² Dilia da wadela:i hou hamobeba:le fawane, E da dilia wele sia:su hame naba. Amola dilia Ema nodone sia:ne gadomusa: dawa:sea, dilia wadela:i hou da dili Godema afafasa. ³ Dilia da ogogosu hou, amola gegesu hou, amola medole legesu hou, bagade dawa:.

⁴ Dilia da fofada:musa: ahoa, be moloidafa hou hame dawa:. Fofada:su amo ganodini, dilia da eno dunuma baligimusa:, bagadewane ogogosa. Dilia da eno dunuma se ima:ne ilegesa. ⁵ - ⁶ Dilia wadela:i ilegesu da medosu saya:be ea oso defele, bogosu liligi gala. Oso goudasea, saya:be da gadili maha! Be dilia wadela:i ilegesu da dili hame fidimu. Ilia da abula amo afalea diasu amoga hamoi agoane hamedei liligi.

⁷ *Dilia da eso huluane wadela:le hamomusa:gini ilegesa, amola amo hamoma:ne, hanaiwane esala. Dilia da wadela:i hame

* 59:7: Louma 3:15-17

hamosu noga:i dunu amo medole legemusa:
hame higasa. Dilia ahoasea, liligi huluane da
mugului amola wadela:lesi dagoi ba:sa,

⁸ amola dilia esalea, dunu eno da gaga:su
hame dawa:. Dilia hou huluane da moloï hame.
Dilia da gugaloi logo amoga ahoa, amola nowa
dunu da amo logoga ahoasea, da gaga:su hame
dawa:mu.

*Isala:ili Dunu da Gogosiane, Ilia Wadela:i Hou
Fofada:sa.*

⁹ Dunu da amane sia:sa, “Dafawane! Ninia
wadela:i hou hamobeba:le, Gode da ninima
banenesisu dunu ilima hame gaga:sa. Ninia da
hadigi ganodini masusa: hanai gala, be gasi
fawane ba:sa. ¹⁰ Ninia da si dofoi dunu defele,
logo hogomusa: ahoa. Ninia da gasi ganodini
ahoabe defele, amola bogosu gasi dunasi so-
gebi ganodini ahoabe defele, esomogoa dafasa.
¹¹ Ninia da beda:i bagade amola se naba. Ninia
da Gode nini se nabasu amola wadela:i hou
amoga gaga:ma:ne bagade hanai gala, be Ea
gaga:su hame ba:sa.

¹² Hina Gode! Ninia da wadela:i hou bagohame
Dima hamosu. Ninia wadela:i hou da ninima
diwaneya udidisu agoane. Ninia wadela:i hou
huluane ninia dawa: dagoi.

¹³ Ninia da Dima odoga:i amola Di higa:i amola
Dima fa:no bobogemu higa:i dagoi.

Ninia da eno dunuma se ima:ne hasanasi,
amola Dima baligi fa:su. Ninia asigi dawa:su da
ogogosu fawane amola ninia lafi amoga ogogosu
sia: fawane sia:sa.

¹⁴ Ninia da moloi hou sefasi dagoi, amola hou noga:i da ninima hamedei agoane ba:sa. Dafawane hou da moilai amo ganodini dafasa, amola moloidafa hou da dialoma:ne sogebi hame ba:sa. ¹⁵ Moloidafa hou da hamedafa gala. Amaiba:le, nowa da wadela:i hou eno dunuma hamosu yolesisia, eno dunu da ema wadela:le hamomu.”

Hina Gode da Ea Fi Dunu Gaga:musa: Momesa.

Hina Gode da amo hou huluane ba:i dagoi. Amola moloidafa hou da hameba:le, E da hahawane hame. ¹⁶ †Dunu da se naba banenesi dunu amo fidimusa: da hame, amola Hina Gode da amo ba:beba:le, fofogadigisa. Amaiba:le, E da Hi gasaga amo dunu gaga:mu, amola ilia ha lai hasanasimu. ¹⁷ ‡E da moloidafa hou gaga:su bulu agoane idiniginisimu, amola hasalasu hou gaga:su habuga agoane figisimu. E da wadela:i hou bu hahamomusa:, amola wadela:i hamosu dunuma se dabe imunusa:, bagade hanai gala. ¹⁸ E da Ea ha lai dunu, gadenene amola soge sedagaga esala, ilima ilia wadela:i hou hamoi defele se bidi imunuu. ¹⁹ Soge gusugoe asili, gududili doaga:le, dunu huluanedafa da Ema amola Ea gasa bagade hou amoma beda:mu. E da hehenasu hano amola gasa bagade isu defele, manebe ba:mu.

²⁰ §Hina Gode da Ea fi ilima amane sia:sa, “Na da Yelusalemega dili fidimusa: misunu. Amola nowa da ea wadela:i hou fisili, Nama sinidigisia,

† 59:16: Aisaia 63:5 ‡ 59:17: Ifisia 6:14, 17; 1 Desalounia 5:8

§ 59:20: Louma 11:26

Na da amo dunu gaga:musa: misunu. ²¹ Amola Na da dilima gousa:su hamomu. Na da Na gasa hou amola Na olelesu amo dilia eso huluane gaguma:ne, dilima i dagoi. Wali amola fa:no amola, dilia Na sia: nabima. Amola dilia mano amola diligaga fi da Na sia: mae fisili eso huluane nabasu hou hamoma:ne, ilima olelema.”

60

Yelusaleme da Hobeia Hadigi Bagade Lamu

¹ Fedege agoane, Yelusaleme, di wa:legadole, eso agoane diga:ma.

Hina Gode Ea hadigi da dima hadigisa.

² Fifi asi gala eno da gasi dunasi amoga dedeboi dagoi ba:mu.

Be Hina Gode Ea hadigi da dima hadigimu.

Ea hadigi esalebe da dima dafulili lelumu.

³ Fifi asi gala fi da dia hadigi ba:sea, dima gilisimusa: dawa:mu.

Amola dia hou da hehebolo mabe galu defele, amo ba:sea, hina bagade ilia da dima gilisimusa: dawa:mu.

⁴ Hou wali hamonana, amo ba:ma:ne ba:le gagama.

Dia fi dunu da buhagimusa: gilisisa.

Dia gofelali da soge sedaga ganini buhagimu.

Didiwi da mano fonobahadi defele, enoga ouga:ne, oule misunu ba:mu.

⁵ Di da amo ba:sea, hahawane bagade ba:mu.

Di da hahawane fofogadigiba:le, yagugumu.

Bagade gagui fifi asi gala ilia liligi da dilima gaguli manebe ba:mu.

Soge amo da hano wayabo bagade
na:iyadodili diala,
amoga ilia liligi noga:i dima gaguli manebe
ba:mu.

⁶ Ga:mele dada:lesu bagade da Midia:ne amola
Ifa amola Siba
amoga gouli amola gabusiga: manoma liligi
gaguli manebe ba:mu.
Dunu da sia: ida:iwane gala amo Hina Gode
Ea hamobe,
amo fifi asi gala ilima hahawane adomu.

⁷ Gida amola Nebaiode dunu da ilia sibi hulu-
ane
amo Hina Gode hahawane ba:ma:ne, ‘oloda’
da:iya
gobelesalimusa: dilima gaguli misunu.
Hina Gode da Ea Debolo bu hahamomu.
Amola ea gaheabolo hadigi da musa: hadigi
baligi dagoi ba:mu.

⁸ Na da adi liligi manebe ba:sala:?
Ilia da dusagai, amo da mu mobi hehenabe,
amola “dafe” sio amo ea diasuga buhagisia
hehenabe, agoai ba:sa.

⁹ Ilia da dusagai amo da Gode Ea fi dunu soge
sedaga esalu,
amo ilia sogedafa amoga buhagimusa:, gag-
uli manebe ba:sa.
Ilia da Hina Gode amo Ea Dio amoma
nodomusa:,
silifa amola gouli gaguli maha.
Ilia da Isala:ili ilia Hadigi Gode (Ea
hamobeba:le,
osobo bagade fifi asi gala huluane da Ea fi
ilima nodomu)

Ema nodomusa: maha.

¹⁰ Hina Gode da fedege agoane, Yelusaleme amoma amane sia:sa,

“Ga fi dunu da dia gagoi bu gagumu,
amola ilia hina bagade, ilia da dima hawa:
hamosu dunu agoane ba:mu.

Na da ougiba:le, dima se iasu.

Be wali Na da Na asigi hou amola
gogolema:ne olofosu dima olelemu.

¹¹ *Fifi asi gala hina bagade ilia da dima ilia noga:i liligi gaguli misa:ne,
dia logo ga:su da gasia amola esoga
hamedafa ga:si ba:mu.

¹² Be fifi asi gala amo ilia da dima hawa: hame hamosea,
ilia da wadela:lesi dagoi ba:mu.

¹³ Ilia da ifa baligili noga:idafa
amo “saibalase” amola ‘yuniba’ amola
‘baine’
amo Lebanone sogega, di Yelusaleme bu
gagumusa;,
amola Na Debolu Diasu bu noga:musa;,
amola Na moilai hadigi lamusa;,
gaguli mis-unu.

¹⁴ †Dunu amo da musa: dima se iasu, amo ilia egefe da misini,
ilia dilima nodosu olelema:ne, gududafa be-gudumu.

Dunu da musa: dima higasu,
ilia da dia emo gadenene midadili gudu
gala:la sa:ili, dilima nodomu.

* **60:11:** Wamolegei Sia: Olelesu 21:25-26 † **60:14:**
Wamolegei Sia: Olelesu 3:9

Ilia da dima amane sia:mu, 'Hina Gode Ea Moilai Bai Bagade'

amola 'Saione da Isala:ili Fi ilia Hadigi Hina Gode, Ea Moilai Bai Bagade.'

¹⁵ Di da moilai bai bagade yaloi dialu, amola dunu eno ilia da di higa:i.

Di da wadela:lesi dagoi ba:i.

Be amo hou fisili, Na da di afadenene, bu bagade amola noga:i ba:su amo di bu hahamomu.

Amasea, di da eso huluane hahawane hou fawane ba:mu.

¹⁶ Fifi asi gala amola hina bagade, ilia da ame da ea manoma dodo maga:me iaha, amo defele di asigiliwane ouligimu.

Amola Na, Hina Gode, da dili gaga:i dagoi, amo dilia dawa:mu.

Amola Isala:ili Gode Bagadedafa da di hale-gale masa:ne,

dia se iasu diasu logo doasi dagoi, amo di da dawa:mu.

¹⁷ Na da dia 'balase' lale, bu gouli noga:i amo dima gaguli misunu.

Amola Na da dia ouli amola ifa lale bu silifa amola 'balase' noga:i dima gaguli misunu.

Amola Na da dia igi lale bu ouli noga:i dima gaguli misunu.

Dia ouligisu dunu da dima se bu hame imunu.

Na hamobeba:le, ilia da moloidafa amola olofoiwane fofada:nanu, noga:le ouligimu.

¹⁸ Dia da gegesu halasu bu hame nabimu.

Dia soge da bu wadela:lesi hame ba:mu.
 Na da di ouligimu, amola gasa bagade gagoi
 ea gaga:i defele, di gaga:mu.
 Amola Na da di gaga:iba:le, dia da Nama
 nodomu.

19 †Eso da esomogoa hadigisa.

Be amo esoga, eso da dima bu hame
 hadigimu
 amola gasia, oubi da dima bu hame
 hadigimu.

Bai Na, Hina Gode da dima eso huluane
 hadigilalumu.

Na gadodafa hadigi hou da dima hadigiwane
 dialumu.

20 Dia da:i diosu eso da dagomu.

Na, Hina Gode da dima eso huluane hadigi-
 lalumu.

Eso amola oubi amola da dagomu.

Be Na hadigi da hamedafa dagomu.

21 Dia fi dunu da hou moloidafa fawane
 hamomu

amola ilia da eso huluane Isala:ili soge
 gagulalumu.

Na da Na gasa bagade hou amoga Na fi
 hahamoi

amola Isala:ili sogega ili bugi dagoi, dunu
 huluane da ba:mu.

22 Amola dia baligili fonobahadidafa sosogo fi
 da alele,

gasa bagade fifi asi gala defele ba:mu.

Na ilegei eso da doaga:sea, Na da amo
 hedolowane hamomu.

Na da Hina Gode!

† 60:19: Wamolegei Sia: Olelesu 21:23, 22:5

61

Gaga:su Sia: Ida:iwane Gala

¹ *Hina Gode Ouligisudafa da Ea A:silibu
Ida:iwane Gala,

amo na ouligima:ne, nama i dagoi.

E da na ilegei amola na asunasi dagoi.

Na da hame gagui dunu ilima sia: ida:iwane
olelema:ne,

amola da:i dioi bagade dunu ilia dogo den-
esima:ne,

amola si dofoi dunu amo ilia siga bu
ba:ma:ne,

amola se iasu diasuga sali dunu ilia logo
doasima:ne,

E da na asunasi dagoi.

² †E da na osobo bagade dunu ilima olelema:ne
asunasi dagoi.

Amo eso amoga Hina Gode da Ea fi dunu
gaga:mu,

amola ilia ha lai amo hasanasili, dabe
imunu, amo olelema:ne,

E da na asunasi.

Amola nowa da da:i dioiba:le dinana,

amo ilia dogo denesima:ne, E da na asunasi.

³ Hina Gode da Ea fi dunu, ilia da wali Saione
amo ganodini dinana

amo ilia da:i dioi fadegale, hahawane hou
imunu.

E da ilia dinanebe afadenene, ilima nodosu
gesami hea:su imun.

* **61:1:** Ma:diu 11:5; Luge 7:22 † **61:2:** Luge 4:18-19Ma:diu
5:4

Ilia da ifa noga:i, Hina Gode Ea bugi liligi
defele ba:mu.

Ilia moloidafa hou fawane hamomu,
amola dunu huluane da Gode Ea hamoiba:le,
Ema nodomu.

⁴ Moilai bai bagade amo da eso bagohame
mugululi wadela:lesi dagoi ba:i,
amo ilia da bu gagumu.

⁵ Na fi dunu! Ga fi dunu da dilia hawa: hamosu
hamomu.

Ilia da dilia ohe wa:i ouligimu,
amola dilia ifabi amola waini efe sagai
ouligimu.

⁶ Amola dilia da Hina Gode Ea gobelesalasu
dunu

amola Gode Ea hawa: hamosu dunu esala,
amo dunu huluane da dawa:mu.
Dilia da fifi asi gala ilia gagui liligi huluane,
amo dilia da hahawane gagumu.

⁷ Dilia gogosiasu da dagoi.

Dilia da dilia sodedafa amo ganodini
esalumu.

Dilia wali gagui da baligili, aduna agoane
gagui dagoi ba:mu.

Amola dilia hahawane hou da mae fisili, eso
huluane dialalalumu.

⁸ Hina Gode da amane sia:sa,

“Na da moloidafa hou bagade hanai
amola dunu se iasu amola wadela:i hou
bagade higasa.

Na da dafawane Na fi dunu ilima noga:i bidi
imunu,

amola gousa:su gaheabolo eso huluane di-
alulaloma:ne ilima hamomu.

⁹ Ilia da fifi asi gala amo ganodini sogebi gadodafa lamu.

Dunu huluane da Na da Na fi ilima hahawane bagade hamosu,
amo ilia da dawa:mu.”

¹⁰ †Hina Gode Ea hamoiba:le, Yelusaleme da hahawane bagade hamosa.

E da uda e gaguli labe amoga hahawane ahoabe agoane ba:sa.

Fedege agoane, Gode da gaga:su hou amola hasalasu hou
amo abula agoane Yelusaleme amoma idiniginisi.

¹¹ Ha:i manu hawa: da fudagala:le, sono heda:le, amola heda:sa.

Amo defele, Hina Gode Ouligisudafa da Ea fi gaga:mu.

Amola fifi asi gala dunu huluane da Ema nodomu.

62

¹ Na da Yelusaleme fi ilia dogo denesima:ne sia:mu.

Na da sia: mae ouiya:le, e gaga:i dagoi
amola ea hasalasu hou da gasi ganodini gamali agoane ba:sea fawane ouiya:mu.

² Yelusaleme! Fifi asi gala dunu huluane da dia hasalasu hou ba:mu.

Ilia hina bagade dunu da dia hadigi ba:mu.
Hina Gode Hisu da dima dio gaheabolo asulimu.

³ Di da Hina Gode Ea habuga noga:i agoai ba:mu.

† **61:10:** Wamolegei Sia: Olelesu 21:2

- ⁴ Dia dio da wali, “Fisiagai dagoi”
amola Isala:ili sogē dio da “Uda Fisiagai.”
Be dia dio gaheabolo da “Gode da ema
Hahawane Gala” ba:mu.
Amola Isala:ili sogē dio gaheabolo da “Uda
Hahawane Lai Dagoi” ba:mu.
Bai Hina Gode da dima hahawane gala,
amola E da Isala:ili sogē amoga egoa agoane
ba:mu.
- ⁵ Dunu amo da di hahamoi
E da ayeligi amo da a:fini dunuga hame
dawa:digi lasa agoane, di lamu.
Amola dunu da ea uda gaheabolo lai amoma
hahawane gala, amo defele,
dia Gode da dima hahawane ganumu.
- ⁶ Yelusaleme! Dia gagoi da:iya Na da sosodo
ouligisu dunu aligima:ne sia:i.
Ilia da eso amola gasi ganodini mae yolele,
mae ouiya:le, Hina Gode Ea ilegele sia:i, E da
mae goglema:ne,
Ema eso huluane sia:ma:ne Na da sia:i dagoi.
- ⁷ Ilia da Hina Godema, E da mae helefili,
fifi asi gala huluane da Yelusaleme amoma
bu nodoma:ne,
Yelusaleme bu hahamoma:ne, Ema sia:mu
da defea.
- ⁸ Hina Gode da amane sia:i, (amola E da Ea
gasaga Ea sia:i defele hamomu)
“Dilia ha lai dunu ilia da bu dilia gagoma
hame manu,
amola dilia waini hano hame manu.
- ⁹ Be dilia fawane da gagoma bugi amola
faiba:le da agi ga:gi nanu,
Hina Godema nodomu.

Amola dilia da waini efe ouligiba:le amola
waini fage faiba:le,
da waini hano Na Debolo gagoi ganodini
manu.

¹⁰ Yelusaleme fi dunu! Moilai gadili asili,
dilia mugululi asi dunu buhagima:ne, logo
fodoma.

Logo hahamoma! Igi fadegama!
Fifi asi gala huluane dawa:ma:ne,
dawa:digisu hahamosu gaguma.

Amasea ilia huluane agoane dawa:mu, amo

¹¹ *Hina Gode da osobo bagade fifi asi gala
huluane ilima agoane sia:sa,

“Yelusaleme fi dunu ilima amane sia:ma,

‘Hina Gode da dili gaga:musa: misunu.

Amola E da dunu amo E gaga:i, amo oule
misunu.’ ”

¹² Dunu eno da dilima dio asulimu,
amo “Gode Ea Hadigi Fi” amola “Fi amo Hina
Gode da Gaga:i Dagoi.”

Ilia da Yelusaleme amoma dio asulimu, amo,
“Gode Ea Dogolegei Moilai Bai Bagade.”

amola “Moilai Bai Bagade amo Gode da
Hame Fisiagai.”

63

Hina Gode da Fifi Asi Gala ilima Hasanasiimu

¹ * “Dunu amo da Bosela moilai bai bagade
Idome soge ganodini manebe da nowa dunula:?
Dunu amo da maga:me abula amoga gasisa:lili,

* **62:11:** Aisaia 40:10; Wamolegei Sia: Olelesu 22:12 * **63:1:**
Aisaia 34:5-17; Yelemaia 49:7-22; Isigiele 25:12-14, 35:1-15;
A:imose 1:11-12; Oubadaia 1-14; Ma:lagai 1:2-5

gasawane mogodigili manebe da nowa dunula:?
Amo da Hina Gode, gasa bagade gaga:musa:
esala. E da Ea hasalasu hou sisia:musa: maha.

² Ea abula da abuliba:le maga:me agoane gala.
E da dunu amo da waini hano hamoma:ne waini
fage ososa:gisa amo ea abula agoai ba:sa.

³ †Hina Gode da amane adole iaha, “Na da fifi
asi gala waini fage agoane ososa:gi dagoi. Amola
dunu afae da Na fidimusa: hame misi. Na da
ilima ougiba:le, ili ososa:gi amola ilia maga:me
da Na abula damana adagala:le ledi hamoi. ⁴ Na
dawa:i da eso amoga Na da Na fi gaga:musa:
amola ilia ha lai ilima se imunusa:, amo ilegei
eso da doaga:i dagoi. ⁵ ‡Be dunu afae da Na
fidimusa: hame esala amo ba:loba, Na da bagade
fofogadigi. Be Na ougiba:le gasa lai dagoi, amola
Na fawane da hasanasi dagoi. ⁶ Na da ougili,
fifi asi gala ilima ososa:gi, amola ili goudane
wadela:lesi. Na da ilia esalusu maga:me osoboga
sogadigi.”

Hina Gode da Isala:ili Fi ilima Asigisa

⁷ Na da Hina Gode Ea mae fisili asigidafa hou
olelemu.

E da nini bagadedafa fidibiba:le, na da Ema
nodosa.

E da Isala:ili fi dunu ilima hahawane hou
bagade hamosu.

Bai E da mae fisili asigilala,
amola E da goglema:ne olofosu dawa:.

⁸ Hina Gode da amane sia:i, “Ili da Na fi dunu.
Ili da Nama hame ogogomu.” Amaiba:le, E da

† **63:3:** Wamolegei Sia: Olelesu 14:20, 19:13-15 ‡ **63:5:** Aisaia
59:16

ili bu se mae nabima:ne, ili gaga:i. ⁹ A:igele dunu da ili hame gaga:i, be Hina Gode Hisu da ili gaga:i. E da ilima asigiba:le amola ili gogolema:ne olofomusa: dawa:beba:le, ili gaga:i. E da musa: mae fisili, ili ouligisu. ¹⁰ Be ilia da Ea sia: higa:iba:le, Ema odoga:beba:le, E da da:i dioi galu. Amaiba:le, E da ilima ha laiwane hamoi amola ilima gegei.

¹¹ Be fa:no ilia da musa: hou bu dawa:i. Ili da Mousesese, Hina Gode Ea hawa: hamosu dunu, amo ea hou bu dawa:i, amola ilia da amane adole ba:i, “Hina Gode amo da musa: Ea fi dunu ouligisu dunu hanoga mae na dagoma:ne gaga:i, E da wali habila:? Hina Gode Ea A:silibu Mousesema i, amo da habila:? ¹² §- ¹³ Hina Gode da Ea gasaga, Mousesese fidi. E da hano wayabo bagade afafane, Ea fi hahawane masa:ne, logo fodoi. Amo hamobeba:le, dunu huluane Ea gasa bagade Dio dawa:i galu. Amo Hina Gode da habila:?”

Hina Gode da Ea fi oule ahoabeba:le, ilia da sigua hosi defele, dafasu hame dawa:i galu. ¹⁴ Dunu da bulamagau amo nasegagi fago amoga oule ahoasea, ilia da helefishu ba:sa. Amo defele, Hina Gode da Ea fi dunu ilima helefishu i. E da Ea fi dunu oule asi, amola Ea hamobeba:le, ilia da Ea Dioba:le nodosu.

Fidisu amola Gogolema:ne Olofosu Sia:ne Gadosu

¹⁵ Hina Gode! Di da Hebene soge amo ganodini hadigi amola moloidafa esala. Ninia hou ba:ma! Di da ninima asigibala:? Dia gasa bagade

hou da habila:? Di da ninia hou goglema:ne olofoma:bela.? Ninima mae higa:ma! ¹⁶ Di da ninia ada! Ninia aowalali amo A:ibalaha:me amola Ya:igobe amola da nini hame dawa:, be Di, Hina Gode, da ninia ada amola Di da eso huluane nini gaga:su. ¹⁷ Ninia da eso huluane Dia logo fisimusa: dawa:lala. Be Di da abuliba:le ninia logo hame ga:sisala:? Ninia da sia: mae nabawane, Di higasa amo ninia hamoma:ne, Di abuliba:le ninia hou agoane hamosala:? Hina Gode! Di bu misa! Bai mogili ninia da Dia hawa: hamosa. Ninia mogili da eso huluane Dia fi esalu. Di ninima bu misa!

¹⁸ Ninia ha lai dunu ilia da nini, Dia hadigi fi dunu, gadili sefasi dagoi. Ilia da Dia Debolo amoga ososa:gi dagoi. ¹⁹ Be Di da ninima hamedafa ouligi, amo defele Di hamosa. Amola ninia da Dia fi dunu hame esalu, amo defele Dia da nini ba:sa.

64

¹ Di da mu gadelale, afafane, osobo bagadega sa:imu da defea. Agoane hamosea, goumi da Di ba:sa ganiaba, beda:iba:le ilia da ugugula:loba.

² Hano da gia:i laluga bubunuma heda:sa, amo defele ilia da ugugula:loba. Misa! Dia ha lai dunu ilima Dia gasa bagade hou olelema. Fifi asi gala da Dia manebe ba:sea uguguma:ne, misa.

³ Musa: Di da dunu beda:ma:ne, gasa bagade musa: hame dawa:i hou hamosu. Goumi da Di ba:beba:le, bagadewane beda:iba:le, ugugui.

⁴ *Gode! Di da gasa bagade amola nowa dunu

* 64:4: 1 Golidia 2:9

da Dima fa:no bobogesea, Di da e fidima:ne gasa bagade hou hamosa. Dunu huluane da Gode Diwane hamedafa ba:i amola Dia hou defele hamedafa nabi. ⁵ Nowa dunu da moloi hou hamosa amola Dia hanai hamosa, amo Di da hahawane ba:sa. Di da ninima ougi galu be amo mae dawa:le, ninia da wadela:i hou hamonanu. Ninia da Dia ougi mae dawa:le, musa: amola fa:no wadela:i hou hamonanu.

⁶ Ninia huluanedafa da wadela:i hou hamosu dunu. Ninia hou noga:idafa da ledi abula agoai ba:sa. Ninia da ifa lubi biole nonoboi amola foga mini ahoabe agoai ba:sa.

⁷ Dunu afae da Dima sinidigili, sia:ne gadobe hame ba:sa. Dunu afae da Dia fidisu lala mabe hame ba:sa. Ninia wadela:i hou hamobeba:le, Dia da nini Di mae ba:ma:ne, wamoaligi dagoi.

⁸ Be Hina Gode! Di da ninia Ada. Ninia da osobo fawane, be Di da osoboga hamoi ofodo hahamosu dunu. Di da nini hahamoi dagoi.

⁹ Amaiba:le, ninima mae baligiliwane ougima. Eso huluane ninia wadela:i hou mae dawa:ma. Ninia da Dia dunu fi. Ninima asigili, gogolema:ne olofoma. ¹⁰ Dia sema moilai bai bagade, ilia da hafoga:i wadela:i soke agoai ba:sa. Yelusaleme da dunu hame esalebe wadela:lesi dagoi ba:sa.

¹¹ Amola ninia Debo (amo da sema amola noga:idafa sokebi amo ganodini ninia aowalali da Dima nodosu) amo da laluga nene, wadela:lesi dagoi. Sokebi huluane amoma ninia da asigi galu, amo da mugululi, wadela:lesi dagoi.

¹² Hina Gode! Di da amo hou huluane amoma hame asigibela:? Di da ouiya:le esaloma:bela:? Di da ninima se iasu baligiliwane ima:bela:?

65

Gode da Odoga:be Dunu ilima Se Iaha

¹ *Hina Gode da amane sia:i, “Na da Na fi dunu ilia sia:ne gadosu amoma adole imunusa: momagele esalu, be ilia da Nama hame sia:ne gadoi. Ilia da Na hogoi helele, ba:mu, Na da dawa:i galu. Be ilia da hame hogoi helei. Na da eso huluane Isala:ili fi fidimusa: ouesalu, be ilia da Nama hame sia:ne gadoi. Be Na da ilima adole imunusa:, “Na da wea! Na da dili fidimu!” amo sia:ma:ne momagele esalu.

² †Na fi dunu da higale, wadela:i hou hamosa, amola ilia hanaiga fawane ahoa. Be Na da eso huluane ili hahawane aowamusa: ouesalu. ³ Ilia da mae gogosiane, Na ougima:ne hamonana. Ilia da sema ifabi ganodini, ogogosu ‘gode’ liligi ilima gobelesalasu hou hamosa. Amola ogogosu ‘gode’ ilia oloda da:iya, gabusiga: manoma gobesisa. ⁴ Gasia, ilia da magufu gelabo amola bogoi uli dogoi amoga bogoi a:silibu ilima sia: sa:imusa: ahoa. Ilia da gebo huna bobodole gobei amo ogogosu ‘gode’ma gobelesalimusa: hamoi, amo naha. ⁵ Amalalu, ilia da eno dunuma amane sia:sa, “Gadenene mae misa! Nini mae digili ba:ma! Bai ninia da sema hadigi hamoi dagoi.” Na da agoaiwane dunu bagade higa:i. Na ilima ougi da lalu bagade amo da ha:ba:domu hame gala, agoaiwane gobesisa.

⁶ Na da amo dunu ilima se iasu ilegele dedei dagoi. Na da ilia wadela:i hou hame goglemu be dabe ilima imunuu. ⁷ Ilia da wadela:i hou

* 65:1: Louma 10:20 † 65:2: Louma 10:21

hamoiba:le, amola ilia aowalali dunu da wadela:i hamoiba:le, Na da ilima dabe imunuu. Ilia da ogogosu ‘gode’ ilia agolo da:iya gagui sia:ne gadosu sogebi amoga gabusiga: manoma gobesi amola Na Dio wadela:lesi. Amaiba:le, ilia wadela:i hou hamoi amo defele, Na da ilima dabe imunuu.”

⁸ Hina Gode da amane sia:sa, “Dunu da waini fage noga:i amo udigili hame wadela:lesisa. Be amo lale, ilia da waini hano hamosa. Na amola da Na fi huluanedafa hame gugunufinisimu. Be mogili da Nama fa:no bobogebeba:le, Na da ili gaga:mu.

⁹ Na da Isala:ili dunu amo da Yuda fi amo ganodini esala ilima hahawane hamomu. Iligaga fi da Na goumi soge gagumu. Na ilegei fi dunu amo da Na hawa: hamonana, amo da amo sogega esalumu. ¹⁰ †Ilia da Nama nodomu. Amola ilia da ilia sibi amola bulamagau gisi moma:ne Sielone Umi gududili gala amola Bidi Hamosu Fago gusudili gala amoga oule masunu.

¹¹ Be dilia mogili da Na hou fisiagale, Na sema agolo Saione higasa amola ogogosu ‘gode’ Ga:de amola Meni (amo da hahawane doaga:su hou amola udigili manebe hou ilia da sia:sa) amoma fa:no bobogesa. Be hou hisu da dilima doaga:mu.

¹² Dilia da se nabawane bogomu. Bai Na da wele sia:beba:le, dilia da hame bu adole i, amola Na da sia:beba:le, dilia da nabimu higa:i. Be dilia da Na sia: mae nabima:ne amola wadela:i hou hamoma:ne, ilegei dagoi. ¹³ Amaiba:le, Na dilima amane sia:sa, ‘Nowa da Nama nodone sia:ne gadosea, amola Na sia: nabasea, da ha:i manu

† 65:10: Yosiua 7:24-26

amola hano moma:ne defele ba:mu. Be dilia da ha:mu amola hano hanamu. Ilia da hahawane esalumu be dilia da gogo sia:su ba:mu. ¹⁴ Ilia da hahawaneba:le, gesami hea:mu. Be dilia da se bagade nababeba:le, dinanawane wele sia:mu. ¹⁵ Na ilegei fi dunu da dilia dioba:le, gagabusu aligima:ne sia:mu. Na, Hina Bagade Ouligisudafa, da dili medole lelegemu. Be nowa da Nama fa:no bobogesea, Na da ilima dio gaheabolo asulimu.

¹⁶ Nowa Isala:ili soge ganodini esala dunu da Nama hahawane dogolegele iasu adole ba:sea, Na, Dafawane Hamosu Gode, da ema hahawane dogolegele iasu imunu. Nowa da dafawane sia:musa: dawa:sea, e da Dafawane Hamosu Gode, amo Ea Dioba:le, dafawaneyale sia:mu. Musa: bidi hamosu da bu hame ba:mu, gogolei dagoi ba:mu.”

Gode Ea Gaheabolo Hahamosu

¹⁷ §Hina Gode da amane sia:sa, “Na da osobo bagade gaheabolo amola mu gaheabolo hahamomu. Musa: hamoi hou da gogolei dagoi ba:mu. ¹⁸ Na gaheabolo liligi hamomuba:le, dilia eso huluane hahawane bagade ba:mu da defea. Gaheabolo Yelusaleme Na da hamomu amo ganodini da hahawane hou fawane ba:mu amola ea fi dunu da hahawane bagade ganumu. ¹⁹ **Na Nisu da Yelusaleme amola ea fi dunu ba:sea, hahawane ba:mu. Amo ganodini da disu amola fidima:ne wele sia:su bu hame ba:mu. ²⁰ Mano ilia dudubusu esoga da bu hame bogomu amola

§ 65:17: Aisaia 66:22; 2 Bida 2:13; Wamolegei Sia: Olelesu 21:1

** 65:19: Wamolegei Sia: Olelesu 21:4

dunu huluane ilia ode ilegei defele esalumu. Nowa da ode 100 esalebe ba:sea, amo dunu da da:i hame, ayeligi fawane ilia da sia:mu. Be nowa da ode 100 amoga hame doaga:sea, e da Na se iasu lai dagoi, ilia da dawa:mu. ²¹ - ²² Dunu da ilia diasu gaguli, amo ganodini eno dunu hame be ilisu da esalumu. Ilia da waini efe sagale, eno dunu ilima hame imunu be ilisu fawane da amo waini hano manu. Na dunu da ifa agoane, ode bagohame esalumu. Ilia da hawa: hamobeba:le, liligi lasea, ilisu da amo liligi hahawane gagumu. ²³ Ilia hawa: hamosu da hahawane hehenane, didili hamoi dagoi ba:mu. Amola ilia mano da gugunufinisisu hame ba:mu. Na da mae fisili, eso huluane iligaga fi amo hahawane fidilalumu. ²⁴ Ilia da Nama sia:ne gadolala, sia:ne gadosu da hame dagosea, Na da hedolowane ilia sia:ne: gadosu adole ba:i liligi ilima imunu. ²⁵ ††Wufi wa:me amola sibi mano da gilisili ha:i manu. Laione wa:me da bulamagau defele gisi manu amola gasonasu sania da gasonasea, dunu da bu hame bogomu. Na sema agolo Saione, amo ganodini da wadela:i liligi o wadela:lesisu liligi hamedafa ba:mu.”

66

Hina Gode da Fifi Asi Gala ilima Fofada:mu

¹ *Hina Gode da amane sia:sa, “Hebene da Na Fisuga. Amola osobo bagade da Na emo osa:sisu. Amaiba:le, dilia da habodili diasu amo

†† **65:25:** Aisaia 11:6-9 * **66:1:** Ma:diu 5:34,35,23:22

ganodini Na esaloma:ne gaguma:bela:? 2 †Na Nisu da osono bagade amola mu huluane hahamoi dagoi. Nowa dunu da ilia hou fonobosa amola Nama sinidigili, Nama beda:i gala amola Na sia: naba, amo dunuma Na da hahawane gala.

3 Be dunu fi ilia nodone sia:ne gadosu hou da wadela:idafa. Ili da bulamagau medole legele gobe sala amo defele dunu medole legele gobe sala. Ili da sibi mano gobe sala defele, wa:me ea galogoaga fisa. Ili gagoma iasu defele gebo ea maga:me iaha. Ili da ogogosu loboga hamoi ‘gode’ liligi ilima sia:ne gadosa amola gabusiga: manoma gobesisa. Ili da hahawane wadela:idafa nodone sia:ne gadosu hou hamosa.

4 Amaiba:le, Na da ili gugunufinisimu. Liligi amoga ilia beda:i amoga ili gugunufinisimu. Bai Na da ilima misa:ne wele sia:beba:le, ilia da hame misi, amola Na da ilima sia:beba:le, ilia da Na sia: nabimu higa:i galu. Ili da Na sia:i mae nabima:ne, amola wadela:i hou hamoma:ne, ilegei dagoi.”

5 Dilia dunu amo da Godema beda:i amola Ea sia: naba, dilia! Hina Gode Ea sia: nabima, “Dilia fidafa dunu mogili da dili higasa amola dilima gilisimu higasa. Bai dilia Nama molole fa:no bobogesa. Ili da dilima oufesega:le, amane sia:sa, ‘Hina Gode da Ea gasa bagade hou olelemu amola dili gaga:mu da defea. Amasea, dilia hahawane hou ninia ba:mu.’ Be ilisu da gogosiasu ba:mu.” 6 Nabima! Ga: bagade moilai

† 66:2: Asunasi Dunu Ili Hou 7:49-50

amola Debolo diasu ganodini nabima! Amo da Hina Gode da Ea ha lai dunu ilima se iaha.

⁷ †Hina Gode da amane sia:sa, “Na hadigi moilai bai bagade da uda amo da hedolodafa mano lalelegesa be sega gawialasu hame hamosa, agoaiwane gala. ⁸ Dunu afae da musa: amo hou ba:bela:? o nabibala:? Fifi asi gala afae da eso afadafa amoga lalelegebela:? Be Saione da fonobahadi fawane se nabalua, Isala:ili fifi asi da lalelegei dagoi ba:mu. ⁹ Dilia adi dawa:bela:? Na da Na fi fidisia, ilia lalelegemu gadenesea, ilia lalelegemu logo Na da ga:ma:bela:? Hame mabu! Iliia da lalelegemu,” Hina Gode da amane sia:i.

¹⁰ Nowa da Yelusaleme amoma asigi galea, wali e amola gilisili hahawane hamoma.

Dilia da ea dafai eso amoga, ema asigiba:le, dinanu.

Be wali, e da wa:legadomuba:le, hahawane ba:mu.

¹¹ E da bu bagade gagui ba:muba:le, dilia da mano ea:mea dodo nabeba:le, hahawane gala, amo defele hahawane ba:mu.

¹² Hina Gode da amane sia:sa, “Na da dilima bagade gagui hou imunu, amola amo hou da dialumu. Fifi asi gala ilia liligi da hano amo hafoga:su hame dawa: defele, dilima manebe ba:mu. Dilia da mano amo ea:me da ema dodo maga:me iaha amola ouga:ne, ema asigi bagade hamosa, dilia da amo mano agoaiwane ba:mu. ¹³ Eme da ea mano dogo denesima:ne hamosa, amo defele Na da Yelusaleme ganodini,

† **66:7:** Wamolegei Sia: Olelesu 12:5

dilia dogo denesimu. ¹⁴ Dilia amo hou ba:sea, hahawane ba:mu. Amola Na da dilima amo hou hamomuba:le, dilia da gasa bagade amola oloi hame gala ba:mu. Amasea, dilia da dawa:mu, amo Na, Hina Gode, da nowa dunu da Na sia: nabawane hamosa amo fidisa, amola nowa da Nama ha lai amoma Na da ougi hou olelesa.”

¹⁵ Hina Gode da lalu gaguli manebe ba:mu. E da fedege agoane, isu ea ougia fila heda:le, Ea ha lai ilima se imunusa: manebe ba:mu. ¹⁶ E da nowa osobo bagade dunu da wadela:i hou hamonanebe ba:sea, ilima laluga amola gegesu gobihei amoga, se iasu ilima imunu. E da dunu bagohame medole lelegemu.

¹⁷ Hina Gode da amane sia:sa, “Na ha lai da ogogosu ‘gode’ ilima nodone sia:ne gadomusa:, ilia ledogoda:sea, ilia da sema ifabi amoga mogodigili ahoa, amola ilia da gebo hu amola dauwa amola eno sema ha:i manu naha. Ila wadela:mu eso da gadenesa.

¹⁸ Ila asigi dawa:su amola wadela:i hou amo Na dawa:. Na da fifi asi gala fi dunu huluane amo gilisisia:ne misunu. Ila da gilisisia, Na gasa bagade hou ea hamobe ba:mu. ¹⁹ Amola Na da se bidi iasu dunu, amo ilia da dawa:mu.

Be mogili ilima Na da se hame imunu. Be Na da ili soge sedaga amo da Na dio hame nabi amola Na gasa bagade hou hame ba:i, amoga asunasimu. Na da Siba:ini amola Libia amola Lidia (amoga dadi gagui dunu da gegesu bagade dawa:) amola Duba:le amola Galisi amo sogega asunasimu. Amo sogega ilia Na gasa bagade hou amo dunu fi ilima sisia:mu. ²⁰ Ila da dilia fi Isala:ili dunu amo soge ganodini esala, amo

guiguda: bu oule misini, Nama hahawane iasu defele, Nama oule misunu. Ilia da amo Na sema agolo Yelusaleme ganodini amoga oule misunu. Ilia da hosi amola dougi amola ga:mele amo da:iya fila heda:le, amola sa:liode amola gaguli fula ahoasu amo ganodini oule misunu. Isala:ili dunu da widi amola gagoma ledο hamedei, ofodo ganodini Debolο diasuga gaguli maha, amo defele ilia da Yelusalemega oule misunu. ²¹ Amo dunu mogili, Na da gobeles salasu amola Lifai dunu ilegemu.

²² §Osobo bagade gaheabolo amola mu gaheabolo da Na gasaga dialumu. Amo defele, dili-gaga fi, amola dilia dio, da Na gasaga dialumu.

²³ Oubi Gaheabolo Lolo Nabe amola Sa:bade Eso huluane, fifi asi gala huluane dunu ilia da Nama nodone sia:ne gadomusa:, Yelusaleme guiguda: misunu. ²⁴ ** Ilia da Yelusaleme fisili, ahoasea, dunu amo da Nama odoga:i, amo ilia bogoi da:i hodo ba:mu. Ifidi amo da ilia da:i hodo nanebe da bogosu hame ba:mu. Amola lalu ili nenana da ha:ba:dosu hame dawa:. Amola amo liligi ba:sea, fifi lasu dunu huluanedafa da higale ba:mu.”

Sia: ama dagoi

§ 66:22: Aisaia 65:17; 2 Bida 3:13; Wamolegei Sia: Olelesu 21:1

** 66:24: Ma:diu 9:48

CODE EA SIA: IDA:IWANE GALA
The Holy Bible in the Bedamuni language of Papua
New Guinea
Buk Baibel long tok ples Bedamuni

Copyright © 2000 Tom Hoey

Language: Bedamuni (Beami)

Translation by: Tom Hoey

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2019-12-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 30 Nov 2021

28e512c8-4603-5063-83de-bc2fd6fa3b51